

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

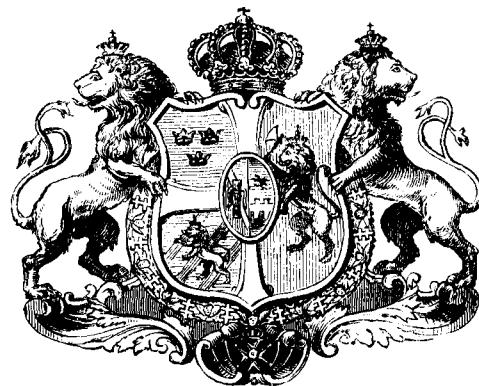
S) ALLMÄNNA ARBETEN. 17.

VÄG- OCH VATTENBYGGNADSSTYRELSENS

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅRET

1888.

STOCKHOLM

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI

1889.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. S, Allmänna arbeten. – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1873-1911.

Täckningsår: 1872-1910 = 1-39.

Den underdåniga berättelsen angående allmänna arbetens anläggning och underhåll avgavs av Styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader för åren 1872-1883 samt av Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för åren 1884-1910.

Efterföljare:

Allmänna väg- och vattenbyggnader / av Kungl. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. – Stockholm : Ivar Hæggström, 1913-1940. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: År 1911-1939.

BIDRAG

TILL

SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

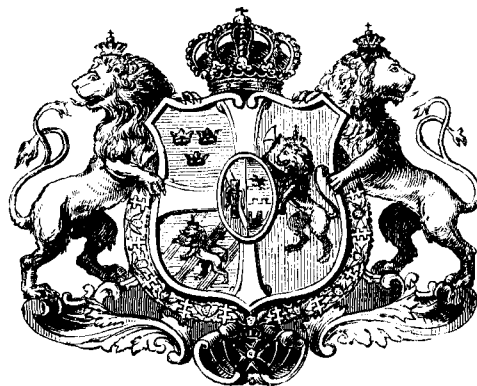
S) ALLMÄNNA ARBETEN. 17.

VÄG- OCH VATTENBYGGNADSSTYRELSENS

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅRET

1888.

STOCKHOLM

IVAR HÆGGSTRÖMS BOKTRYCKERI

1889.

Innehållsförteckning.

Underdånig berättelse.	Sid.
Styrelsen	2.
Statsbidrag beviljade för år 1888 till:	
A. Väganeläggningar och vägförbättringar	2.
B. Hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer	4.
C. Sjösnänknings och andra vattenaftappningsföretag	4.
D. Jernvägsbyggnader	7.
E. Diverse arbeten	8.
Koncessionerade jernvägar år 1888	8.
För trafik öppnade jernvägar år 1888	9.
Jernvägar, för hvilka intyg för lagfart under år 1888 meddelats	9.
Redogörelse för de under Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens direkta förvaltning under år 1888 ställda medel	9.
A. Inspektioner å vägarbeten	10.
Godkände vägarbeten	16.
B. I. Inspektioner å hamnarbeten	18.
II. D:o å brobyggnader	24.
III. D:o å kanaler och farleder	25.
IV. D:o å dockbyggnader och upphalningsbäddar	26.
Godkänd hamnbyggnad samt rensningar af farleder	27.
C. Inspektioner å vattenaftappningsarbeten	27.
Godkände vattenaftappningsarbeten	37.
D. Inspektioner å jernvägar	38.

Bilagor.

1. Omlagda, förbättrade eller nyanlagda vägar, som från och med 1841 till och med 1888 åtnjutit statsunderstöd	49.
2. Beräknad medelkostnad för en meter omlagd eller nyanlagd väg under senast förflutna fem åren	50.
3. Vattenaftappningar, som från och med 1841 till och med 1888 åtnjutit statsunderstöd	51.
4. Beräknad medelkostnad för en hektar förbättrad eller nyvunnen jord under senast förflutna fem åren	52.
5. Förteckning å de statsunderstöd, som åren 1841—1888 anvisats såsom dels anslag dels lån till under Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens kontroll stående arbeten	54.
6. Odling och jordförbättring, vunnen genom de arbetsföretag, som från och med 1884 erhållit understöd från odlingslånefonden	57.
7. Enskilda jernvägar, som till 1888 års utgång erhållit tillstånd att öppnas för allmän trafik	58.
8. Koncessionerade enskilda lokomotivbanor, dels under byggnad, dels ännu icke påbörjade vid 1888 års slut	64.
9. Förteckning å numera upphörda enskilda jernvägar	65.
10. Öfversigt af koncessionerade jernbanor med hänsyn till spårvidd, längd och rullande materiel, samt desamma tilldelade statsunderstöd	66.
11. Fördelning på särskilda län af för trafik öppnade, koncessionerade enskilda jernvägar vid 1888 års slut	68.
12. Fördelning på särskilda län af under byggnad varande enskilda jernvägar, samt koncessionerade, ännu icke påbörjade banor vid 1888 års slut	72.

Table des matières.

Rapport au Roi.	Pag.
L'Administration	2.
Subventions accordées en 1888 par l'État pour:	
A. Constructions et améliorations de routes	2.
B. Constructions de ports, de ponts et de communications par eau	4.
C. Abaissements de niveau des eaux et autres travaux de dessèchement	4.
D. Constructions de chemins de fer privés	7.
E. Travaux divers	8.
Chemins de fer, concessionnés en 1888	8.
Chemins de fer privés ouverts au trafic en 1888	9.
Chemins de fer enregistrés en 1888 à la requête des propriétaires	9.
Compte-rendu des deniers placés en 1888 sous la disposition directe de l'Administration des ponts et chaussées	9.
A. Inspection de travaux de route	10.
Travaux de route approuvés après inspection	16.
B. I. Inspections de constructions de ports	18.
II. Inspections de constructions de ponts	24.
III. Inspections de canaux et de voies navigables	25.
IV. Inspections de constructions de bassins de radoub et de cales sèches	26.
Constructions de ports et de voies navigables, approuvées après inspection	27.
C. Inspections de travaux de dessèchement	27.
Travaux de dessèchement approuvés après inspection	37.
D. Inspections de voies ferrées	38.

Annexes.

1. Rectifications, améliorations et constructions de routes avec subventions de l'État depuis 1841 jusqu'en 1888 inclusivement	49.
2. Coût moyen par mètre des routes construites ou réparées pendant les cinq dernières années	50.
3. Dessèchements de toute nature exécutés avec des subventions de l'État depuis 1841 jusqu'en 1888 inclusivement	51.
4. Coût moyen par hectare des terrains améliorés ou exondés pendant les cinq dernières années	52.
5. Récapitulation des totaux des allocations ainsi que des subventions de l'État sous forme de prêts accordés dans la période de 1841—1888, pour les travaux soumis au contrôle de l'Administration des ponts et chaussées	54.
6. Cultures et améliorations du sol obtenues par les travaux réalisés, à partir de 1884 inclusivement, à l'aide de subventions provenant du fonds des cultures	57.
7. Lignes privées ouvertes au trafic après autorisation jusqu'en 1888 inclusivement	58.
8. Lignes privées concessionnées, pour locomotives, tant en construction que non commencées à la fin de l'année 1888	64.
9. Liste des chemins de fer privés qui ont actuellement cessé d'exister comme tels	65.
10. Relevé général des lignes ferrées concessionnées ou non, par rapport à la largeur de voie, à la longueur et au matériel roulant, ainsi qu'aux subventions de l'État	66.
11. Répartition, par département, des chemins de fer privés concessionnés ouverts au trafic jusqu'en 1888 inclusivement	68.
12. Répartition, par département, des chemins de fer privés en voie de construction, ainsi que des lignes concessionnées, mais non encore commencées à la fin de 1888	72.

TILL KONUNGEN!

Jemlikt föreskrift i nådiga instruktionen den 28 September 1888 får Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen härmed afgifva underdånig berättelse om allt som i afseende å sådana allmänna arbeten, hvarom i 1 § af instruktionen sägs, blifvit under år 1888 i riket utfördt eller vid förrättade inspektioner förekommit, och dervid under särskilda afdelningar lemna redogörelse för:

Styrelsen,
väganläggningar och vägförbättringar,
hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer,
sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag,
enskilda jernvägar afsedda för allmän trafik,
diverse arbeten, samt
medelsförvaltningen.

Styrelsen.

Sedan 1888 års Riksdag — med anledning af Eders Kongl. Maj:ts, på grund af ifrågasatt öfverflyttning af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader från Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen till Styrelsen för statens jernvägstrafik, till Riksdagen framställda förslag — dels från och med 1889 höjt anslaget till Väg- och Vattenbyggnadsstaten från 129,200 kronor till 131,200 kronor och dels anvisat erforderliga medel för genomförande redan under år 1888 af de föreslagna förändringarna i tjänstgöringsförhållandena hos Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, behagade Eders Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 31 Maj 1888 bland annat förordna, att ledningen af samt tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader med hvad dertill hörde skulle den 1 Oktober 1888 öfverflyttas från Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen till Styrelsen för statens jernvägstrafik, att hos Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen skulle från nämnda tidpunkt anställas ytterligare en första gradens tjänsteman, revisor och bokhållare, samt att den ene af de hos Styrelsen anställda byråingenjörerna skulle bereda och hos Styrelsen föredraga ärenden rörande de enskilda jernvägarna.

Då sålunda statens jernvägsbyggnader under det ifrågasvarande året blifvit skilda från Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens förvaltning samt alla handlingar och räkenskaper rörande desamma blifvit till Jernvägsstyrelsen öfverlemnade, äro alla uppgifter rörande statens jernvägsbyggnader från denna berättelse uteslutna.

I afseende å antalet hos Styrelsen under 1888 handlagda mål och ärenden får Styrelsen meddela följande uppgifter.

Antalet inkomna mål utgjorde 1,239 och antalet afgangna skrivelser 1,144, hvilket vid jämförelse med år 1882, eller året innan Styrelsen öfver statens jernvägsbyggnader sammanfördes med Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, då antalet inkomna mål utgjorde 863 och antalet afgangna expeditioner uppgick till 883, utvisar en tillväxt af nära 44 procent i antalet inkomna mål samt nära 30 procent uti antalet afgangna skrivelser.

Enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 18 Mars 1887 hade den samma år församlade Riksdagen ställt följande belopp till Eders Kongl. Maj:ts förfogande för år 1888, nämligen för

A. Väganläggningar och vägförbättringar.

1:o För *anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar* ett anslagsbelopp af 600,000 kronor, hvilken summa Eders Kongl. Maj:t enligt nådiga brefven den 2 December 1887 samt 27 Januari, 19 Mars, 8 Juni och 5 Oktober 1888 täckts — med förklarande, att de af Riksdagen bestämda vilkor och föreskrifter skola iakttagas — fördela till utförande af nedan antecknade väganläggningar och vägförbättringar, nämligen:

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Kronobergs län.					
Omläggning inom Sandsjö socken af vägen mellan Tingseryd och Vissefjerda jernvägsstation.....	0'42	11,900		7,000	
Omläggning och förbättring inom Linne-ryds socken af en del af vägarne mot Hofmanstorps och Skrufs jernvägsstationer	0'26	11,430		7,000	
Blekinge län.					
Omläggning och förbättring af vägarne från Ronneby mot Kalmare gästgivar- gård och mot Asarum vid Broleden samt vid Kristekulla- och Kroksjöbäcksliderna i Ronneby socken, vid Hanamoliden i Asarums socken, vid Hokaliderna i Hel- laryds socken samt vid Troftaliderna i Hoby socken	0'30	19,533		9,400	
Kristianstads län.					
Omläggning och förbättring af den del af häradsvägen mellan Ousby jernvägssta- tion och gränsen mot Blekinge län i närheten af Hunshult, som ligger inom Ousby socken	0'83	31,000		20,600	
Omläggning förbi Esperödsliden inom Mäl- by socken af vägen mellan Brösarp och Rörum	0'48	21,550		14,300	
Hallands län.					
Omläggning af den del af väg från Abilds kyrkoby till Torups jernvägsstation, som sträcker sig från Borgared till Tumme- mosse	0'87	22,800		15,200	
Omläggning å den del af vägen från Stämme- by i Renneslöfs socken till gränsen mot Markaryds socken i Kronobergs län i närheten af Björnhult, som omfattar sträckan från Fagerhultsvägen till Björn- hult	0'61	36,256		20,300	
Omläggning och förbättring inom Halm- stads, Holms och Qvibille socknar af vägen mellan Halmstad och Falkenberg	0'40	17,317		11,500	
Göteborgs och Bohus län.					
Anläggning af den del af väg från Henån till häradsvägen vid torpet Lerklef å Oroust, som sträcker sig mellan Brattås- bäcken och Lerklef	0'57	31,995		21,000	
Vägomläggning från Uddevalla till Dals- lands gräns vid Betvatnet i Herrestads socken	1'04	30,136		20,000	
Elfsborgs län.					
Omläggning af de delar af vägarne från Norra Rådanebro samt från Bodanebro öfver Rådanebros bruk till Rökällan vid Bohusläns gräns, som äro belägna inom Torps socken samt mellan Norra Rå- danebro och Bodanebro inom Ödeborgs socken	0'62	13,848		9,200	
Omläggning af allmänna landsvägen vid Engabo mellan Alingsås och Kullabo gästgivarväg i Alingsås landsförsam- ling	0'05	2,606		1,700	
Omläggning mellan Kammarholmen och Hyltenäs bro af vägen från Torestorps kyrka till Sundholmens jernvägsstation	0'20	5,910		3,900	
Vermlands län.					
Omläggning vid Svensbackarne samt Norra och Södra Ulfhedsbackarne af vägen mellan Fastnäs och Ambjörby gästgivarvägar i Ny socken	0'50	15,645		10,400	
Transport	7'15	271,926		171,500	

	Väglängd i nytil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	7.15	271,926		171,500	
Omläggning af den del af väg från Långbanshyttan till Kosundet, som sträcker sig från gränsen mellan Fernebo och Gåsborns socknar till qvarnen vid Bjursjöns utlopp i Gåsborns socken	0.51	18,900		12,600	
Omläggning af den del af vägen från Bjärns stenbro inom Karlanda socken till Jeruskogs sockengräns, som sträcker sig från Vennacka till sockengränsen	0.65	19,058		12,000	
Omläggning och förbättring af vägen mellan Kärrmossens soldattorp och Jössforsbron inom Arvika socken	0.38	9,275		6,100	
Omläggning och förbättring af den del af vägen mellan Charlottenberg och riksgränsen vid Ängen, som faller mellan Charlottenbergs jernvägsstation och Långtjärn söder om Stoaråsen i Jösse härad	0.77	14,340		9,500	
Östergötlands län.					
Vägomläggning från gränsen mellan Åsbo och Ekeby socknar vid Karsbotorp till Bösebo i Blåviks socken	0.52	11,325		7,500	
Anläggning mellan Bösebo och Somvik af ny väg i riktning mot Örsebo i Kisa socken	0.52	19,350		12,900	
Ytterligare förbättringar och omläggningar å vägen mellan Reijmyre glasbruk i Skedevis socken och Simonstorps jernvägsstation å Östra stambanan	1.17	28,350		18,900	
Jönköpings län.					
Omläggning och förbättring af den mellan Örneqvarn och Unnaryds kyrka belägna del af häradsvägen mellan Örneqvarn och Höljeryd	0.94	18,800		12,500	
Omläggning och förbättring af Bökelid och Langebrolid å vägen mellan Femsjö och Jälluntofta	0.16	3,900		2,000	
Anläggning af de inom Anderstorps socken fallande delarne af ny väg från Ölme-stads jernvägsstation förbi Anderstorp till Käxbo	1.27	32,900		21,900	
Skaraborgs län.					
Omläggning och förbättring af sträckan emellan Härlunda kyrka och Gudhem å allmänna landsvägen från Falköping mot Skara	0.43	15,900		10,600	
Stockholms län.					
Omläggning mellan Gustafsbergs porslinsfabrik och Ålståket af häradsvägen från Stockholm till Vermdö kyrka	0.38	11,400		7,600	
Omläggning vid Karby backe i Rimbo socken af allmänna landsvägen norr om Rimbo station	0.07	1,350		800	
Södermanlands län.					
Omläggning vid de så kallade Djurbräcksbackarne i Näshulta socken af allmänna landsvägen emellan Hällsta gästgivarvaregård och Nästorps skjutsstation	0.09	4,121		2,700	
Vestmanlands län.					
Omläggning mellan Berga by och Möklinta kyrka af den till Rosshyttans jernvägsstation ledande så kallade Vestra grändvägen	0.86	21,166		14,000	
Transport	15.87	502,061		323,100	

	Väglängd i nytil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	15.87	502,061		323,100	
Örebro län.					
Anläggning af väg från Ervalla gård till Ervalla jernvägsstation inom socknen af samma namn, jemte bro öfver Dyltaån	0.28	11,910		9,900	
Kopparbergs län.					
Anläggning af den del af väg mellan Idre kapell och norska gränsen, som sträcker sig från Mellantjärnbäcken till Brunnaån omkring 5 kilometer öster om Storbo...	1.42	23,700		15,800	
Omläggning å sträckan mellan Marnäs och Lernbo gästgivarvaregårdar inom Ludvika och Norrbärkes socknar af vägen från Ludvika till Smedjebacken	0.66	10,392		6,900	
Gefleborgs län.					
Anläggning mellan Häcklaån i Los socken och Färila sockengräns af väg i riktning från Los kyrkoby till Kors Krogen i Färila socken	0.86	30,314		20,200	
Omläggning vid Söderala hållplats af allmänna kustlandsvägen inom Söderala socken	0.08	4,900		3,200	
Vesternorrlands län.					
Anläggning mellan Anundsjö kyrka och Seltjärn af ny väg i riktning mot Åsele kyrka inom Vesterbottens län	1.26	32,680		21,700	
Omläggning inom Adalslidens socken å sträckan mellan Näsåker och Junsele sockengräns af vägen från Sollefteå till Junsele	1.36	33,600		22,400	
Omläggning af de inom Eds och Sollefteå socknar fallande delar af sistnämnda väg	0.97	23,800		15,800	
Anläggning af den del af tillfartsvägarne till den beslutade bron öfver Indalselven vid Bergforsen i Timrå socken, som sträcker sig från allmänna landsvägen vid Sörberge till torpet nordost om Bergforsen	0.15	7,200		4,800	
Anläggning af tillfartsvägar till bro öfver Indalselven vid Käfstamacken	0.30	16,550		11,000	
Anläggning af den del af ny väg från Gagnet i Helgums socken förbi Helgums jernvägsstation till Forse i Långsele socken, som sträcker sig mellan Helgums kyrka och Forse, efter förändrad plan, jemte bro öfver Ledinge-ån	0.01	4,407	50	1,200	
Jemtlands län.					
Anläggning af ny väg från Rätans kyrkoby till Ljunga elf i riktning mot Ilafverö, jemte bro öfver nämnda elf	0.35	22,900		15,200	
Omläggning och förbättring af väg mellan Offerdals kyrka och Rönndö kapell ¹⁾	—	—		8,000	
Vesterbottens län.					
Anläggning af den del af ny väg i riktning från Byske kyrkoby till Risnabben	—	—		—	
Transport	24.27	727,444	50	479,200	

1) Eventuellt 5,507.50 kr. om jernbro bygges.

2) Dessutom har till detta företag genom nåd. bref af den 19 Mars 1888 ytterligare anvisats från 1886 års vägbyggnadsfond 23,000 kr., hvilka medel blifvit disponibla genom indragning af det från samma års vägbyggnadsfond beviljade anslaget till den del af väganläggning från Hotings by i Tåsjö socken af Jemtlands län, som omfattar bro öfver Tåsjö-åns båda grenar med väganläggning på ön, och hvilka öfverflyttats till detta arbete, hvarigenom det till företaget anvisade statsbidraget uppgår till 31,000 kr. Den beräknade kostnaden för den 26,682 m. långa vägen uppgår till 46,552 kr. I nedan stående medelvärdet är hela detta arbete medtaget.

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport i Pitcå socken af Norrbottens län, som faller mellan Ribbfors och Katrineberg i Jörns socken	24·27	727,444	50	479,200	--
Anläggning inom Vännäs socken af ny väg från Vännäs kyrka genom Degerfors till Hvilan i Lycksele socken	1·60	34,500	--	23,000	--
Norrbottens län.					
Anläggning af den del af ny väg mellan Korpilombolo kyrkoby och Hedens by i Öfver Kalix socken, som sträcker sig mellan Rödupp och Heden	1·99	31,660	--	21,000	--
Anläggning af den del af ny väg från Harads i Öfver Luleå socken till Pout- taure by i Jokkmokks socken, som strä- cker sig från Holmträsk till Pouttaure...	0·98	23,400	--	15,500	--
Anläggning af utfartsväg från Hundsjö till Bodens by i Öfver Luleå socken med biväg från Skogså till Broby	2·63	35,400	--	10,700	--
Anläggning från Tarendö till och öfver Tuivaaravuoma af ny väg i riktning mot Antis by inom Pajala socken	0·47	15,400	--	10,200	--
Anläggning af den del utaf vägen från Storsands by öfver Görjeån till Ede- fors, som sträcker sig från den å plan- ritningen utmärkta punkt N till bron öfver Lule elf samt vidare från brons landfäste å elfvens östra strand till den å planritningen med B betecknade punkt	0 53	17,400	--	11,600	--
Summa	34·44	928,634	50	600,000	--

Summan af dessa anslag utgör 63·88 procent af hela det beräknade kostnadsbeloppet.

Enligt ofvan stående tabell hafva de under året till nyanläggning fastställda vägar en längd af 17·864 nymil, som i anläggning beräknats kosta 438,126·50 kronor, hvaraf i statsbidrag anvisats 276,400 kronor. De till omläggning afsedda vägarne längd utgör 19·243 nymil och derfor beräknade kostnader 537,060 kronor samt för ändamålet anvisadt statsbidrag 346,600 kronor. Längdmetern nyanlagd väg är således beräknad i medeltal kosta 2·45 och längdmetern omlagd eller förbättrad väg 2·79 kronor, under det att de anvisade bidragen utgjort respektive 1·55 och 1·80 kronor.

B. Hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer.

2:o) För understödjande af brobyggnader och mindre hamnbyggnader samt upprensning af åar och farleder ett anslag af 100,000 kronor, som genom nådiga brefvet den 2 December 1887 tilldelats nedan stående arbetsföretag, nämligen:

Till påbörjande af brobyggnad öfver Lule elf vid Edefors i Norrbottens län, beräknad kosta 66,200 kronor	33,000: --
Till fullbordande af brobyggnad öfver Indalselven vid Käfstanacken i Vesternorrlands län, beräknad kosta 64,050 kronor	22,700: --
Transport 55,700: --	

Transport 55,700: --	
Till påbörjande af brobyggnad öfver Indalselven vid Bergeforsen i Vesternorrlands län och hvilken beräknats kosta 95,000 kronor	21,000: --
Till påbörjande af brobyggnad öfver Dalelven vid Avesta i Kopparbergs län, för hvilken kostnaden beräknats till 103,800 kronor	23,300: --
Summa kronor 100,000: --	

C. Sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag.

3:o) För understödjande medelst anslag utan återbetalningskyldighet af torrläggning utaf sådana vattensjuka marker, som utan att kunna med fördel odlas sprida frostsador öfver omgivande nejd, ett belopp af 100,000 kronor; och har Eders Kongl. Majt till nedan stående företag enligt nådiga bref af den 23 Mars, 24 Augusti, 19 Oktober och 7 December 1888 anvisat följande anslagsbelopp, nämligen:

	Vatten- befriad areal.	Beräknad kostnad.		Beviljadt statsbidrag.	
		bektar.	Kr.	ö.	Kr.
Vermlands län.					
För sänkning af Bjursjön samt utdikning af myrmark vid Sörmarksätter å hem- manet Sörmark i Östmarks socken	18·79	3,320	--	1,100	--
För utdikning af frostförande myrar till- hörande Norra Björntjärns höjden, Moss- höjden och Mangan i Östmarks och Hvitsands socknar	20·63	3,000	--	1,000	--
För utdikning af frostförande mossar vid Klaxås by i Frykeruds socken, Kils härad	53·53	12,000	--	4,000	--
Jönköpings län.					
Utdikning af frostförande mossmark, till- hörande egendomen Stora Hultram inom Vireda socken, Norra Vedbo härad.....	36·54	3,300	--	1,100	--
För utdikning af mossar, tillhörande hem- manen Mölnehult, Mossebo, Tranebo och Mångarebo i Våthults socken	66·44	3,550	--	1,100	--
För utdikning af Gullarps moss under Källunda säteri i Kärda socken af Östbo härad	145·67	6,400	--	2,100	--
Kopparbergs län.					
För torrläggning af frostförande mossar inom Böle, Tällbyns samt Storbyns och Grimsmyrhedens byar i Öfver Malungs socken.....	251·88	37,404	--	11,300	--
Gefleborgs län.					
För affdikning af frostförande mossmark inom byarne Hällsta, Fläsbro, Sanna, Östanbräck, Fiskeby, Slasta, Hellby, Mo, Ullsätter, Wij, Skogsta och Tholsta i Helsingtuna socken	52·20	9,740	--	3,200	--
Jemtlands län¹⁾.					
Afdikning af frostförande myrmarker, till- hörande Edsäsens by uti Undersäkers socken.....	42·31	2,270	--	750	--
Transport	690·99	80,993	--	25,650	--

¹⁾ Enligt nådiga brefvet af den 28 Mars 1888 var, utom de här upp-
tagna anslagen, ett bidrag af 800 kronor anvisadt för affdikning af frost-
förande mark, tillhörande Mjösjö by uti Hellesjö socken af Jemtlands län,
men på förekommen anledning har frågan om detta bidrag enligt nådiga
brefvet den 12 Oktober 1888 fått förfalla.

	Vattenbefriad areal.	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	630.99	80,993	—	25,650	—
Afdikning af frostförande myrmarker till Bergs by uti Bergs socken	48.51	2,775	—	920	—
Afdikning af frostförande myrmarker inom Wij, Månsta, Oldberg och Alsta byar samt Näs kyrkoherdeboställe i Näs socken	225.02	14,720	—	4,900	—
Afdikning af frostförande myrmarker inom byarne Bräcken, Nygård, Norrhara, Söderhara, Räcksjön, Stackris, Öfre och Nedre Mäläng i Sunne socken samt Grubben i Hackås socken	1,449.70	82,282	—	27,400	—
Afdikning af frostförande myrmarker, tillhörande Österåsens by med Labbgård inom Häggenäs socken	113.43	9,371	—	3,120	—
För afdikning af myrmarker, tillhörande Klöfsjö, afvensom till aftappning af den inom samma by belägna Bodtjärn i Klöfsjö socken	68.67	8,400	—	2,800	—
För afdikning af myrar, tillhörande byarne Greninge, Greningsholm och Långvattnets skogskil i Lits socken samt Mårdsjö by i Stuguns socken	740.37	40,500	—	13,500	—
För aftappning af Trolltjärn, belägen inom Åflo by, Offerdals socken	24.24	5,332	—	1,770	—
För afdikning af frostförande myrmarker inom byarne Vester- och Österelfven, Svedje, Persåsen, Köfra samt Hafvermo i Myssjö socken, Ovikens härad	247.00	11,700	—	3,900	—
För afdikning af frostförande myrmarker inom Söderhögens och Nederhögens byar i Rätans socken, Bergs tingslag	54.40	2,737	—	900	—
Vesterbottens län.					
Utdikning af frostförande mossar vid Björkås uti Norsjö socken, Norsjö härad	69.67	7,880	—	2,620	—
För utdikning af myrar, tillhörande byarne och hemmanen Fjäderbäck, Storliden, Bodbyn, Vexholm, Nybyn och Degerbyn i Sälvars socken	331.98	22,500	—	7,500	—
Summa	4,063.98	289,190	—	94,980	—

Den beräknade kostnaden för torrlagd mark uppgår till 71.16 kronor för hektar, och som statsbidrag har här af erhållits 32.84 procent eller 23.37 kronor för hektar.

4:o) För understödjande medelst lån af sank traktors odling ett belopp af 1,000,000 kronor. Från denna fond har Eders Kongl. Maj:t enligt särskilda nådiga bref af den 18 Februari, 28 Mars, 27 April, 8 Juni, 24 Augusti, 12 Oktober, 16 och 30 November samt 31 December 1888 funnit godt anvisa följande försträkningsbelopp, nämligen:

Kronobergs län.	Vattenbefriad areal.	Beräknad kostnad för afdikning.		Beräknad kostnad för odling.		Beviljad länebidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
För sänkning af sjön Spånen i och för utdikning och odling af sank marker å egorna till Gemla Svengård, Geta-skärf, Harakulla, alla i Öja socken och Kinnevalds härad; Gemmatorps säteri, Humlaryd, Lekaryd—Tivitegård under Engaholms fideikommiss, alla i Lekaryds socken; samt Aringsås och Spänningslanda säteri under Engaholms fideikommiss i Aringsås socken af Alibo härad	130.94	9,940	—	1,829	11	9,900	—
Transport	130.94	9,940	—	1,829	11	9,900	—

	Vattenbefriad areal.	Beräknad kostnad för afdikning.		Beräknad kostnad för odling.		Beviljad länebidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	130.94	9,940	—	1,829	11	9,900	—
För afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande Grimarps säteri i Ljunga socken af Sunnerbo härad	105.09	20,913	74	15,718	41	20,000	—
Kristianstads län.							
För afdikning och odling af vattenskadade, omkring Refninge å belägna marker, tillhörande byarne Frostentorp, Refninge och Ottarp i Hästveda socken, Östra Göinge härad	17.33	3,200	—	1,000	—	3,200	—
Malmöhus län.							
För afdikning och odling af Stora Herrestads mossar, hörande till Stora Herrestads säteri samt gårdarne Fredriksberg och Carlsfält i Herrestads härad och socken	571.30	59,390	18	69,279	95	59,300	—
Elfsborgs län.							
För afdikning och odling af Semsholms mader, hörande till säteriet Semsholm jemte hemmanen Tångarp, Skogsbo och Sverkilstorp inom Sems socken af Gäsene härad	29.07	12,383	67	3,740	—	10,400	—
För afdikning och odling af sank mark, tillhörande hemmanet Tydjesäter, ett mantal i Lerdals socken och Valbo härad	8.80	2,200	—	440	—	2,000	—
För torrläggning af sank marker omkring ån Nossan, tillhörande dels Ribbingbergs säteri, beläget inom Häreneds socken af Kullings härad och Elfsborgs län samt Lekåsa socken inom Barne härad af Skaraborgs län, dels byarne och hemmanen Espekroken, Kifvernäbb, Härened och Brogård i Häreneds socken, Fötene, Saxtorp, Tostarp och Tumberg i Tumbergs socken, Eggvena i Eggvena socken af Kullings härad och Elfsborgs län, Bragnum i Lekåsa socken, Åsaka Godegården och Åsaka stom i Åsaka socken, Tegalunds boställe och Baltorp i Foglums socken inom Barne härad och Skaraborgs län	458.20	170,000	—	15,794	—	160,000	—
För afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande hemmanet Lilla Höghult i Torps socken af Valbo härad	8.70	1,900	—	902	—	1,900	—
För afdikning och odling af sank mark, tillhörande 1/4 mantal Stora Kalserud i Ödeborgs socken och Valbo härad	12.70	3,460	—	1,408	—	3,400	—
Transport	1,342.13	283,387	59	110,111	47	270,100	—

	Vattenbefriad areal.		Beräknad kostnad för afdikning.		Beräknad kostnad för odling.		Beviljad länebidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	
Transport	2,700 ³⁴	506,742	59	216,938	61	492,900	—	
Jönköpings län.								
För afdikning och odling af sankta marker, tillhörande hemmanet Håradsköp i Åkers socken och Östbo härad.....	31 ³⁶	5,300	—	3,200	—	5,300	—	
För afdikning och odling af sankta marker, tillhörande hemmanet Bössjarp i Byarums socken inom Östbo härad.....	71 ³⁹	5,000	—	3,730	—	5,000	—	
Kalmar län.								
För afdikning och odling af vattenskadade marker å egorna till byarne Slagerstad, Stenåsa, Stora och Lilla Brunneby och Norra Qvinnaby i Stenåsa socken, Ölands södra Mot.....	160 ²³	10,395	—	7,100	—	10,300	—	
För afdikning och odling af Plymossen, tillhörande indragna och för statsverkets räkning utarrenderade militiebostället Slättingebygd No 2, 3/4 mantal i Kristvalla socken, Norra Möre härad.....	53 ⁰⁴	5,700	—	4,710	—	5,700	—	
För torrläggning och odling af Kohagsflyet å egorna till Fagerhults pastorsboställe i Fagerhults socken, Handbörns härad.....	28 ³¹	2,770	—	2,980	—	2,700	—	
För sänkning af Öjesjön samt torrläggning och odling af mark, tillhörande hemmanen Bölemåla Nr:is 1 och 2, Holmaryd, Ekeryd, Kåreryd och Nyemåla i Kråksmåla socken, Handbörns härad....	65 ²¹	4,300	—	5,400	—	4,300	—	
Gotlands län.								
För torrläggning af Sippbage och Bandhage myrar, belägna inom Grante bys område uti Hejnums socken och hemmanen Uppuse, Båls annex, Osarfve, Gute och hospitalsägenheten Bålgåker i Båls socken, Gotlands norra härad.....	69 ⁶⁵	2,800	—	2,407	14	2,500	—	
Skaraborgs län.								
För sänkning af ån Slafsan jemte torrläggning och odling af der invid belägna marker, tillhörande hemmanen Astorp, Backerud, Akarp och Vrangelsholm i Valtorps socken, Anfastorp, Pucklarp i Högstena socken af Gudhems härad; Nya Åsled, Hofmened och Flittorp, Åslebsby med Åsleds kyrkoherdeboställe inom Åsleds och Tiarps socknar; samt Karleby, Kroken, Oland, Vason, Lovened och Holma i Karleby socken af Vartofta härad.....	876 ²²	187,000	—	77,300	—	187,000	—	
För afdikning och odling af egor hörande till Sörby Storegården, Svenstorp, Hals-								
Transport	2,700 ³⁴	506,742	59	216,938	61	492,900	—	
Stockholms län.								
För sänkning af Brändslättsjön samt afdikning och odling af öfersvämmade marker, tillhörande hemmanen Risberga och Täby i Östuna socken samt Lundby och Stenby i Husby socken af Långhundra härad.....	71 ⁴⁷	13,300	—	4,598	50	13,300	—	
För sänkning af sjön Elfviken samt afdikning och odling af sankta marker, tillhörande Nynäs, Björsta, Klöfsta, Sittesta, Källberga, Ålby, Gryt, Ogesta, Kalfö utjord, Vidby fideikommiss, kyrkoherdebostället Muskösund med utjorden Lilla Lida och komministerbostället Nibble i Ösno socken, Sotholms härad.....	128 ¹⁹	25,100	—	6,637	40	24,100	—	
För sänkning af Ekasjön samt afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande Vestra och Östra Eka, Eneby, Svinninge, Haggård, Estuna kyrkoherdeboställe samt förra komministerbostället Hummelbro i Estuna socken, Lyhundra härad....	122 ⁰⁴	10,000	—	4,727	95	10,000	—	
För afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande ett mantal Jumsta i Tveta socken och Ökuebo härad.....	74 ⁵⁶	9,350	—	8,177	48	9,300	—	
För afdikning och odling af vattenskadade odlingslägenheten Svedjan, tillhörig hemmanet 2 1/2 mantal Ahla i Vassunda socken och Erhindhundra härad.....	40 ⁹⁵	4,100	—	1,878	01	4,000	—	
För invallning och odling af sank mark, tillhörande egendomen Norrby i Munsö socken, Färentuna härad.....	33 ¹⁸	4,800	—	2,151	—	4,800	—	
För sänkning af Frösjön och Flagsjön samt dikning och odling af sankta marker, tillhörande Norrhenninge, Söderhenninge och Ahlby byar i Ununge socken Åvensom Skenninge by i Edsbro socken inom Nardinghundra härad.....	158 ⁸⁶	21,100	—	12,185	70	21,100	—	
Upsala län.								
För afdikning och odling af vattenskadade marker inom								
Transport	3,638 ²⁶	625,772	08	290,527	10	610,700	—	

	Vattenbefriad areal.	Beräknad kostnad för afdikning.		Beräknad kostnad för odling.		Beviljad länebidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	3,638.26	625,772	08	290,527	16	610,700	—
Wittja, Saringe, Norr- och Öster-Edinge byar af Tuna socken, Olands härad	166.65	8,200	—	8,800	—	4,000	—
Södermanlands län.							
Till reglering af vattenståndet i Kyrksjön och Lillsjön för afdikning af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Edeby, Vrå, Norrvrå, Lida, Hölö kyrkoherdebo-ställe, Österby by, Vreta by, Åby, Bökesta, Sörby, Mälhaga, Gullsbergshopen, Hel-leby, Hemsta, Tjulsta och Väsbytorp i Hölö socken af Hölöbo härad	87.86	12,300	—	3,514	—	12,300	—
För afdikning och odling af mark, tillhörande Vårhulta säteri i Vestermo socken och Vester Rekarne härad	332.26	36,220	—	39,482	—	36,200	—
För invallning och odling af vattendränkta ångs- och mossmarker vid egendomen Räckelsta inom Hjelgesta socken af Villåttinge härad	98.33	33,100	—	12,974	—	33,000	—
Örebro län.							
För afdikning och odling af sankmarker, tillhörande 1/4 mantal Kahlsta by i Sköl-lersta härad och socken	64.40	4,700	—	9,660	—	4,000	—
För afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhö-rande 1/2 mantal Slyte N:o 2 i Lillkyrka socken, Glans-hammars härad	25.33	3,390	—	1,250	—	3,300	—
För afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhö-rande Valsta by i Askers härad och socken	25.00	3,100	—	1,100	—	3,100	—
Kopparbergs län.							
För sänkning af sjön Hönsan samt afdikning och odling af Stor- och Hönsmyrarna, tillhörande byarne Ansta-hyttan, Ansta och Fäggeby inom Stora Skedevi socken, byarne Bengtsbo och Djusa inom Husby socken samt Norshyttan uti Hedemora socken	95.21	19,940	—	7,546	—	19,900	—
Gefleborgs län.							
För ytterligare sänkning af Östanbräck- och Wijsjöarne samt fortsatt reglering af Hallstaån för torrläggning och odling af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Wij, Tholsta, Fiskeby, Östanbräck, Sanna, Hällsta, Fläsbro, Slasta, Skogsta, Hällby, Mo och Prestbolet i Helsingtuna socken	170.03	34,925	—	20,300	—	33,000	—
Transport	4,703.33	781,647	08	395,153	16	759,500	—

	Vattenbefriad areal.	Beräknad kostnad för afdikning.		Beräknad kostnad för odling.		Beviljad länebidrag.	
	hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	4,703.33	781,647	08	395,153	16	759,500	—
Norrbottnens län.							
För afdikning och odling af myren Akajänkkä, hörande till hemmanet 2/32 mantal N:o 5 Lantto inom Juno-suando by i Pajala socken	10.50	2,400	—	1,261	15	2,400	—
Summa	4,713.83	784,047	08	396,414	31	761,900	—

Den beräknade afdikningskostnaden för hvarje hektar torr-lagd mark uppgår till 166.33 kronor, hvaraf som statsbidrag erhållits 161.63 kronor för hektar eller 97.18 procent af den beräknade kostnadssumman.

Under året afslutades kontrakt om utförande af följande företag, nämligen: 2 vägbyggnader, hvilka erhållit understöd från 1886 års fond; 1 vägbyggnad, 1 brobyggnad och 19 sjösänkningar och andra vattenaftappningar, hvilka erhållit understöd från 1887 års fonder, samt dessutom rörande 2 brobyggnadsföretag, 1 slussbyggnadsföretag, 43 vägbyggnadsföretag, 21 sjösänkings- och andra vattenaftappningsföretag, hvilka hugnats med understöd från 1888 års fonder.

Beträffande påbörjandet och fortgången af såväl förestående nya som förut pågående arbeten, vågar Styrelsen i underdånighet hänvisa till de i denna berättelse längre fram förekommande redogörelser.

Det sammanlagda beloppet af de utaf Riksdagen anvisade statsbidrag, anförda under rubrikerna A, B och C, utgör 1,800,000 kr., hvaraf 800,000 kr. som anslag och 1,000,000 kr. som länebidrag. Utaf dessa summor hafva af anslagsmedlen 794,980 kr., men af lånemedlen endast 761,900 kr. beviljats, hvadan sammanlagda beloppet af ofvan upptagna under 1888 beviljade statsbidrag utgör 1,556,880 kronor.

Beträffande villkoren för erhållande och tillgodonjutande af statsbidrag till allmänna arbeten samt angående kontrollen deröfver har 1887 års Riksdag beslutat och Eders Kongl. Maj:t nädigst fastställt, att de i Riksdagens underdåniga skrivelser af den 27 April 1881 (nr 69) och den 11 Juni 1883 (nr 67) intagna allmänna bestämmelserna skola blifva gällande. Angående villkoren för lån ur odlingsfonden gälla de i Eders Kongl. Maj:ts nådiga kungörelser af den 28 September 1883 och den 19 Maj 1885 gifna föreskrifter.

D. Jernvägsbyggnader.

Enskilda jernvägar.

Af det belopp, 5,000,000 kr., som 1886 års Riksdag anvisat till understödjande af enskilda jernvägsanläggningar med 1,000,000 kr. under hvardera af åren 1887—1891, har Eders Kongl. Maj:t genom särskilda nådiga beslut af den 22 Oktober 1886, 4 och 14 Februari, 26 Mars, 6 Maj och 16 September 1887 samt 10 Maj, 10 och 26 Oktober 1888 tilldelat nedan stående jernvägar lån till följande belopp, nämligen:

Jernvägarne's namn.	Väg- längd.	Spår- vidd.	Fastställd kostnad.	Beviljad lån, bestämdt att utgå åren					Summa lån.	Förhållande i % mellan beviljad lån och beräknad kostnad.
	km.	meter		Kr.	1887	1888	1889	1890		
Skara—Kinnekulle—Venern	29·8	0·89	648,400	165,000	85,000	74,000	—	—	324,000	50
Karlsdal—Grythyttelund	36·6	1·435	704,000	170,000	90,000	81,000	—	—	341,000	48·4
Halmstad—Bolmen ¹⁾	65·3	1·067	1,650,000	415,000	225,000	184,915	—	—	824,915	50
Karlskrona—Gullbärna ²⁾ (Mellersta Blekinge jernväg) ...	69·0	1·067	2,240,500	250,000	400,000	470,250	—	—	1,120,250	50
Vadstena—Ödeshög	31·8	0·89	623,270	—	100,000	100,000	100,000	—	300,000	48·1
Falun—Rättvik ³⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mora—Persberg med bibana (Mora—Venerns jernväg)...	189·5	1·435	6,120,000	—	100,000	89,835	310,165	500,000	1,000,000	16·3
Vittsjö—Hessleholm	22·3	1·435	821,000	—	—	—	210,000	200,000	410,000	50
Mariestad—Gössäter	18·0	0·89	610,000	—	—	—	175,000	130,000	305,000	50
Summa	462·8	—	13,417,170	1,000,000	1,000,000	1,000,000	795,165	830,000	4,625,165	—

Till Göteborg—Hallands jernvägsaktiebolag har 1886 års Riksdag beviljat ett lånebidrag af 2,068,000 kr. att utgå hälften 1887 och hälften 1888.

De statsbidrag, som under år 1888 såsom lån utgått till enskilda jernvägars byggande, uppgå sålunda till 2,034,000 kr.

Förutom ofvan stående bidrag har Eders Kongl. Maj:t enligt särskilda nådiga bref täckts till följande företag bevilja bidrag, nämligen:

E. Diverse arbeten.

1:o) Att af Eders Kongl. Maj:ts Statskontor förskottsvis utbetalas. Till verkställande af år 1888 erforderliga underhållsarbeten å Tranebergs, Nockeby och Drottningholms broar, belägna å allmänna landsvägen mellan Stockholm och Drottningholm, den 27 Januari 1888 ett belopp af 6,381 kr., hvaraf 5,531·28 kr. användts.

Sedan arbetena verkstälts och vederbörligen besigtigats samt arbetschefen till Styrelsen inlemnad redovisning, har denna till Eders Kongl. Maj:ts Statskontor öfverlemnats.

2:o) Att utgå från Handels- och Sjöfartsfonden:

För ombyggnad af den del utaf Eskilstuna Öfre Kanalaktiebolags å Carl Gustafs stads gevärsfaktoris område belägna sluss, enligt nådigt bref af den 27 Januari 1888 ett lånebidrag af 50,000 kronor.

För anbringande af ledpommar vid Kungsörs lands- och jernvägsbroar, genom nådigt bref af den 25 Februari 1888 ett anslag utan återbetalningskyldighet af 3,900 kronor.

Till förbättrande af farleden genom Hjertö sund i Göteborgs och Bohus län, genom nådigt bref af den 31 December 1888 ett anslag af högst 52,550 kronor. Enligt den genom

summa nådiga bref fastställda arbetsplanen, skall farleden upp-
muddras till ett djup af 3·56 meter under medelvattenhöjden.

Sammanlagda summan af de utaf Eders Kongl. Maj:t och Riksdagen för år 1888 beviljade bidrag till understödande af allmänna väg- och vattenbyggnadsarbeten uppgår således till 3,702,861 kr. 28 öre, hvaraf såsom anslag 856,961 kr. 28 öre och som lån 2,845,900 kr.

För att i ett sammanhang lemna en öfversigt öfver de anslags- och lånebelopp, som blifvit från och med 1841 till och med 1888 tilldelade allmänna arbeten, meddelas i slutet af denna berättelse följande tabeller, nämligen:

N:o 1. Angående landsvägsanläggningar inom de särskilda länen.

N:o 2. Angående beräknade medelkostnaden för en meter väg under åren 1884—1888.

N:o 3. Angående vattenaftappningsföretag m. m., länsvis.

N:o 4. Angående beräknad medelkostnad för en hektar förbättrad eller nyvunnen jord åren 1884—1888.

N:o 5. Förteckning på alla de statsunderstöd, som under åren 1841—1888 blifvit anvisade, dels såsom anslag, dels såsom lån.

I särskild tabell, upptagen under N:o 6, redovisas verkningarne af de arbeten, som erhållit understöd från odlingslånefonden.

Under år 1888 har Eders Kongl. Maj:t i nåder täckts till-
dela nedan stående jernvägar koncession, nämligen:

Hernösand—Sollefteå jernväg,
Mariestad—Gössäters jernväg, med bispår till Katrinefors
pappersbruk och Mariestads qvarn,
Elmhult—Ålshult—Tingsryds jernväg,
Tingsryd—Emmaboda » , och
Svenljunga—Ätrans » .

¹⁾ Genom nådigt bref den 11 Maj 1888 erhöi denna jernväg på vissa vilkor befrielse från att anlägga sidospår till sjön Unnen, hvarigenom länesumman minskades med 85 kronor.

²⁾ Denna jernväg med bispår var ursprungligen beräknad att blifva 70·4 km. lång samt kosta 2,257,560 kr., och hade Eders Kongl. Maj:t den 22 Oktober 1886 beviljat densamma ett lånebidrag af 1,125,000 kr.; men genom ändring af planen enligt nådigt bref den 16 September 1887 halva ofvan upptagna siffror blifvit gällande.

³⁾ Falun—Rättviks jernväg erhöi den 6 Maj 1887 ett lånebidrag af 850,000 kr.; men den 6 April 1888 erhöi Styrelsen från Civildepartementet meddelande, att bolaget anmält sig ej vara i tillfälle att mottaga det beviljade lånet.

Angående de för dessa jernvägar fastställda tekniska bestämmelser samt tiden för arbetenas påbörjande och avslutande, får Styrelsen i underdånighet hänvisa till efterföljande tabell N:o 8.

Nedan stående jernvägar hafva under år 1888, efter verkställd vederbörlig besigtning, erhållit tillstånd att öppnas för allmän trafik, nämligen:

Göteborg—Hallands jernväg (från Varberg till Göteborg) och

Vadstena—Ödeshögs jernväg.

Under år 1888 har Styrelsen, enligt föreskriften i Eders Kongl. Maj:ts nådiga förordning den 15 Oktober 1880, innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, in-teckning och utmätning af jernväg, så ock i fråga om förvaltning af jernväg under konkurs, för efterföljande jernvägar meddelat det i sagda nådiga förordnings 4 § mom. 2 stadgade intyg, nämligen:

Vestra Blekinge jernväg (Karlshamn—Sölvesborg med bi-bana Sandbäck—Holje),

Hörby—Tollarps jernväg och

Skara—Kinnekulle—Venerns jernväg.

F. Medelsförvaltningen.

För följande under Styrelsens förvaltning ställda anslagsmedel får Styrelsen lemna redogörelse:

a) *Anslaget till aflöning åt Styrelsens embets- och tjänstemän*..... kr. 66,200: —

jemte ett af e. o. anslaget för tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader till genomförande under år 1888 af beslutade förändringar i tjänstgöringsförhållandena hos Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen anvisadt belopp » 500: — kr. 66,700: —.

Häraf har utbetalts till aflöningar och tjänstgöringspenningar..... kr. 58,150: 03

samt till vikariatsersättningar, arvoden och ersättningar åt extra biträden » 8,549: 97 » 66,700: —.

b) *Reservationsanslaget till expenser för allmänna arbeten*..... kr. 30,000: —

och influten afgäld för Gråda kanal..... » 50: — » 30,050: —.

Enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 9 Mars 1888 anvisades förslagsvis af detta anslag till rese- och inspektionskostnader kr. 19,400: —

till expenser i Styrelsen och distrikten samt ved för Styrelsens embetslokaler..... » 9,000: —

och till inköp af inventarier samt böcker och tidskrifter för Styrelsen..... » 1,600: —

kr. 30,000: —

Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens berättelse. 1888.

Häraf hafva blifvit utbetalda till rese- och inspektionskostnader..... kr. 16,959: 52

till expenser i Styrelsen m. m. » 6,441: 23

samt till inventarier, böcker och tidskrifter » 1,706: 92 kr. 25,107: 67

hvidan uppstått en besparing af..... » 4,942: 33

kr. 30,050: —.

c) *Besparingar å anslag till expenser för allmänna arbeten:*

Enligt nådiga brefvet den 11 November 1887 har till anskaffande af ritningar för Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens arkiv anvisats » 2,000: —

hvaraf under år 1888 blifvit för ändamålet använda..... » 1,411: 03

disponerad behållning kr. 588: 97.

d) *Reservationsanslaget till vägundersökningar* » 30,000: —

Från föregående år å detta konto kvarstående, för de särskilda länen anvisade medel.... » 27,961: 91

Behållning från 1887 å anslaget till expenser för allmänna arbeten » 4,274: 64

eller tillhopa kr. 62,236: 55.

Årets anslag disponerades enligt Eders Kongl. Maj:ts nådiga bref den 9 Mars 1888 till vägundersökningar inom följande län, nämligen:

inom Hallands län	kr. 1,000: —
» Elfsborgs »	» ... » 3,000: —
» Vermlands »	» ... » 3,500: —
» Östergötlands »	» ... » 1,000: —
» Jönköpings »	» ... » 500: —
» Kalmar »	» ... » 1,000: —
» Skaraborgs »	» ... » 500: —
» Stockholms »	» ... » 1,500: —
» Örebro »	» ... » 1,000: —
» Kopparbergs »	» ... » 1,500: —
» Gefleborgs »	» ... » 3,000: —
» Vesternorrlands »	» ... » 3,000: —
» Jemtlands »	» ... » 3,000: —
» Vesterbottens »	» ... » 4,000: —
» Norrbottens »	» ... » 2,500: —

kr. 30,000: —

Då under året för vägundersökningar blifvit utbetaldt ett belopp af » 27,566: 64

omfördt till annat konto » 2,000: —

så utgör behållningen till 1889..... » 32,669: 91

kr. 62,236: 55.

e) *Till ålderstillägg åt dertill berättigade embets- och tjänstemän* har af därför afsedt anslag utbetalts » 2,200: —.

f) *e. o. anslaget till en extra byråingenjör hos Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen* » 3,000: —.

Detta anslag har under året blifvit till fullo utbetaldt.

g) För underhåll af <i>Drottningholms, Nockeby och Tranebergs broar</i> anvisades enligt nådigt bref den 27 Januari 1888.....		kr. 6,381: —
För ändamålet hafva utgifvits		> 5,531: 28
och till Statskontoret åter levererats ett belopp af		> 849: 72
		kr. 6,381: —.
h) <i>Väddö kanal:</i>		
Behållningen från föregående år utgjorde...		> 10,431: 46.
Till Styrelsens kassa under året levererad behållning af kanalafgifter, sedan omkostnaderna afdragits		> 600: —
		kr. 11,031: 46.
Från Styrelsens kassa utbetalde omkostnader >		1,520: 03
Behållning till år 1889.....		> 9,511: 43
		kr. 11,031: 46.

I enlighet med föreskrifterna i den för Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen utfärdade nådiga instruktionen, hafva under år 1888 dels fortgången af pågående, till Styrelsens verksamhet hörande arbeten, dels underhållet af äldre sådana blifvit af vederbörande tjänstemän besigtigade och kontrollerade, hvarvid resp. arbetsdirektioner och intressenter meddelats de erinringar och upplysningar, som af behovet påkallats, och som här nedan närmare omförmålas.

Förutom de arbeten, som under året afsynats och godkänts och öfver hvilka särskild förteckning bifogas, utgöras dessa företag af:

A. V ä g a r b e t e n .

Södra distriktet.

Kristianstads län.

Omläggning af häradsvägen mellan Skeinge och Ousby i Verums och Ousby socknar.

(4.53 km.)

Hela vägarbetet befans utfördt på ett mycket tillfredsställande sätt med undantag af, att på ett ställe en lutning, som faststälts till endast 50 ‰, planerats till 62.5 ‰, hvarjemte stenslag för körbanans hårdgörning felades å en kortare sträcka, hvilka brister borde före arbetets godkännande afhjelpas.

Omläggning förbi Esperödsleden inom Mälby socken af vägen mellan Brösarp och Rörum.

(4.84 km.)

Arbetet var vid besigtningen påbörjad.

Hallands län.

Vägomläggning från Stämme by i Renneslöfs socken till gränsen mot Markaryds socken i Kronobergs län, i närheten af Björnhult:

a) Delen *Stämme—Hishult.*

(8.82 km.)

Med undantag af en kortare sträcka öfver maden närmast Hishult var hela vägdelens terrasserad, och körbanan delvis hårdgjord samt öppnad för trafik. På de ställen, der hårdgörningen

ännu ej var verkställd, fans dock för detta ändamål sönderslagen sten framkörd. Arbetet är mycket tillfredsställande utfördt.

b) Delen *Hishult—Fagerhultsvägen.*

(3.97 km.)

Vägen var i det allra närmaste färdigt terrasserad samt delvis hårdgjord och öppnad för trafik, — varande arbetet i allmänhet väl utfördt. Endast mot en trumma, som måste ombyggas, är anmärkning framställd.

c) Delen *Fagerhultsvägen—Björnhult*

(6.07 km.)

var vid besigtningen endast obetydligt påbörjad.

Väganläggning från Abilds kyrkoby till Torups jernvägsstation:

a) Delen *Abild—Borgared*

(6.66 km.)

var till största delen terrasserad, hvarvid förut meddelade föreskrifter om ändringar och kompletteringar af det utförda jordarbetet nöjaktigt iakttagits. Vid årets besigtning förekommo anmärkningar mot den ofullständiga vattenafledningen på de flesta mossarna samt mot murverket i landfästena till Blåbäcksbron.

b) Delen *Borgared—Tumme mosse.*

(8.71 km.)

Linien befans renstakad och profilerad å hela sträckan, hvarjemte jordarbetet var påbörjad.

Omläggning och förbättring inom Halmstads, Holms och Qvibille socknar af vägen mellan Halmstad och Falkenberg.

(3.96 km.)

Omläggningen af Högelid vid Halmstad var i det närmaste färdig hvad terrassereringen beträffade, dock med anmärkning mot de allt för branta sidodoseringarna. För de öfriga vägomläggningarna var endast renstakning verkställd.

Kronobergs län.

Omläggning vid Boestadsliderna å allmänna vägen mellan Nottebäcks—Nöbbeleds och Stockatorps gästgifvaregårdar i Nottebäcks socken.

(0.44 km.)

Omläggningen var så till vida fullbordad, att mot vägens plan och profil intet fans att anmärka, hvaremot i afseende å vattenafledning och grusning anmärktes brister, som borde före arbetets godkännande afhjelpas.

Omläggning och förbättring inom Linneryds socken af en del af vägarne mot Hofmanstorps och Skrufs jernvägsstationer.

(2.62 km.)

Arbetet syntes väl ordnad och föranledde inga väsentliga anmärkningar.

Göteborgs och Bohus län.

Omläggning af vägen mellan Krokstads kyrkobacke och Djupebäck:

Delen *Medbön—Djupebäck.*

(4.12 km.)

Terrasseringsarbetena voro i det närmaste fullbordade och alla trummor lagda, hvarjemte grus var framfördt och delvis utspriddt. Broarbetet, som var till största delen färdigt, befans utfördt med omsorg och noggrannhet. Några brister i jord- och stenarbetena anmärktes till rättelse.

Omläggning af allmänna landsvägen mellan Uddevalla och Elfsborgs läns gräns i riktning mot hemmanet Trombäljen å Dalsland.

(12.01 km.)

Detta arbete verkställes genom entreprenör, hvilken dock ej ansvarar för jordlösen. Terrasseringen var i det närmaste fullbordad samt, mellan hemmanen Varpekasen och Skogstorpet, till fördel för trafiken verkställd i rakare sträckning, än gillade planen föreskrifver. Likaledes voro alla trummor och broar färdiga. Såväl jord- som stenarbeten föranledde dock särskilda anmärkningar.

Vägomläggning från Uddevalla till Dalslands gräns vid Betvattnet i Herrestads socken.

(10.43 km.)

För denna vägomläggning, som likaledes utföres på entreprenad, var väglinien definitivt utstakad, diken för vattnets afledning från de stora mossarna afvägda samt mossarnas afdikning påbörjad, hvarjemte terrasseringsarbetet påbörjats medelst gräfning och sprängning.

Elfsborgs län.

Omläggning af vägen från Ödeborgs kyrka till Östra Stigen i Färgelanda socken.

(7.33 km.)

Detta företag var vid besigtningen i det närmaste fullbordadt. Öfvergången öfver Lillelfven vid Gatersbyn var anordnad på annat ställe än det i fastställda arbetsplanen bestämda, och hade derigenom vunnits dels en nedsättning i vägens längd från 7,332 m. till 7,155 m., dels fastare grund för bron. Å bron vid Spångerud hade förekommit så betänkliga sättningar, att denna ansetts böra ombyggas.

Vägomläggning från Djupebäck vid Bohus läns gräns till Gesäters gästgifvaregård å Dalsland.

(4.22 km.)

Arbetet är utlemnadt till utförande på entreprenad. Terrasseringen var i det närmaste fullbordad och alla trummor lagda samt första grusningen delvis verkställd. För bron öfver Göftedalselfven voro landfästen uppförda och för Djupebäckbron under arbete. Ehuru arbetet utföres med omsorg, förekommo dock åtskilliga anmärkningar rörande trummor och doseringar.

Omläggning af den del af vägarna från Norra Rådane bro samt från Bodane bro öfver Rådanevors bruk till Rökällan vid Bohus läns gräns inom Torps och Ödeborgs socknar, som omfattar häradsvägen inom Ödeborgs socken.

(7.42 km.)

Å sträckan mellan Nättjebacka bro och Rålunden var terrasseringen delvis verkställd, grus framfördt och några trummor lagda. I afvaktan på utgången af väckt fråga om ändring i arbetsplanen hade direktionen icke utsträckt arbetena till linien mellan Rålunden och Rådanevors.

Omläggning af vägen mellan Marks häradsgräns vid Fjellatorpet och allmänna landsvägen mellan Klefs och Hids gästgifvaregårdar vid Hyndarp inom Mjöbäcks och Mårdaklefs socknar:

a) Delen Fjellatorpet—Annelsered

(7.10 km.)

var nära fullbordad, men kunde för bristande grusning ej godkännas.

b) Delen Annelsered—Hyndarp.

(6.27 km.)

Terrasseringen var till största delen färdig och de flesta trummorna lagda. Mindre felaktigheter anmärktes till rättelse.

Omläggning af allmänna vägen mellan Olleruds bro och Stackenäs inom Karl Gustafs socken.

(8.04 km.)

Bankläggningen var påbörjad utefter större delen af linien, några trummor lagda och en hvälfd stenbro uppmurad. Denna bro samt åtskilliga trummor voro i antagligt skick, men i öfrigt utvisade arbetena, hvilka öfvertagits på entreprenad af hemmansegare i orten, sådan brist på sakkunskap, att entreprenörerna uppmanades anställa kunnig arbetsledare.

Anläggning af väg från Trollhättan till allmänna landsvägen vid Torsered.

(1.46 km.)

Vägplanet var å ömse sidor om elfven i det närmaste terrasseradt och stora såväl bergsprängningar som stödmurar utförda, återstående endast på vestra sidan en sprängning af omkring 260 kbm. På östra sidan var en hvälfd vägport å Trollhätte kanalbolags område fullbordad med 3.4 m. spann och hvalfstenarna väl hopfogade och lagda i cementbruk. En likadan hvalfbro öfver Polhems kanal, men med 13.0 m. spann var påbörjad och skulle hvalfstöden å ömse sidor uthuggas i berget. För att användas till körbanans hårdgörning voro enligt uppgift 530 kbm. sten slagna. Mot det utförda arbetet var icke något att anmärka.

Vägomläggning mellan Billingsfors och Grimmerud i Steneby socken.

(3.81 km.)

Af detta arbete, för hvilket Styrelsen medgifvit vissa mindre ändringar i den fastställda arbetsplanen, var vägsträckan närmast Grimmerud, omkring 1,700 m., färdig med undantag af grusningen. På den öfriga delen var terrasseringen nära fullbordad och trummorna lagda, dock att anmärkningar förekommo mot de synnerligen branta doseringarna såväl å bankar som i skärningar. Arbetet utföres på entreprenad.

Omläggning af allmänna landsvägen vid Engabo mellan Alingsås och Kullabo gästgifvaregård i Alingsås landsförsamling.

(0.49 km.)

Terrasseringsarbetet, delvis bortlemnadt på ackord, pågick vid tiden för besigtningen.

Omläggning mellan Kammarholmen och Hyltenäs bro af vägen från Torestorps kyrka till Sundholmens jernvägsstation

(1.99 km.)

hade så fortskridit, att vid besigtningen omkring $\frac{2}{3}$ af terrasseringsarbetet voro utförda äfvensom de flesta trummorna lagda.

Vermlands län.

Omläggning af vägen från Håns tull vid norska gränsen genom Nordmarks härad till gränsen mot Gillbergs härad:

Delens Årjeng—Kesta skolhus.

(6.98 km.)

Sedan förändring i den ursprungligen fastställda arbetsplanen af Eders Kongl. Maj:t medgifvits, hade bankläggningen till största delen verkstälts, samt ett mindre antal trummor

utlagts, hvarjente för bro vid Asebyn landfästen uppmurats. Några mindre felaktigheter anmärktes till rättelse.

Vägomläggning mellan Långbanshyttan i Fernebo socken och Kosundet i Gåsborns socken:

Delen sockengränsen—Qvarnen vid Bjursjöns utlopp i Gåsborns socken.

(5.10 km.)

En sträcka af omkring 1,800 m. var under arbete och syntes bankläggningen här inom kort hinna fullbordas. Nästan alla för samma del af vägen erforderliga trummor voro lagda.

Omläggning af vägen från Bjärns stenbro inom Karlanda socken till Jernskogs sockengräns:

Delen Vennacka—sockengränsen.

(6.45 km.)

Terrasseringsarbetet var till största delen färdigt utom vid de fastställda broarna, hvilka ännu icke voro påbörjade. De flesta erforderliga trummorna voro lagda. Arbetet utföres på entreprenad.

Omläggning af Åstrand's och Ennarebolsbackarna mellan Fastnäs och Ambjörby gästgivaregårdar i Ny socken och Elfdals härad.

(1.78 km.)

Vid besigtningen var arbetet utan anmärkning utfördt enligt gillad plan, men hade afsyningsbevis ej till Styrelsen inkommit före årets slut.

Omläggning af Svenskbackarna samt norra och södra Ulfhedsbackarna, mellan sistnämnda gästgivaregårdar.

(5.03 km.)

Vid Svenskbackarna pågick terrasseringsen, men vid Ulfhedsbackarna var arbetet ännu ej påbörjadt, emedan ansökan om ändring i den fastställda arbetsplanen skulle göras.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Kärrmossens soldattorp och Jössefors bro inom Arvika socken.

(3.83 km.)

Med undantag af en del bergsprängningsarbete i och för diken var terrasseringsen färdig, hvarjente trummorna voro lagda.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Charlottenbergs jernvägsstation och riksgränsen vid Ången i Jösse härad:

Delen Charlottenberg—Långtjärn, söder om Stoardsen.

(7.72 km.)

Gamla vägen var genom dikning utvidgad å en längd af omkring 1,500 m. och terrassering af ny väg påbörjad å 1,200 m. längd. Fem trummor voro färdiga och lika många under arbete.

Östra distriktet.

Östergötlands län.

Om- och anläggning af väg från Ulrika kyrka till Björkhult i Gammalkils socken.

(8.12 km.)

Större delen af terrasseringsen var färdig, dock förekommo anmärkningar mot trummor och dikningar.

Omläggning af allmänna landsvägen mellan Kisa och Horn, inom Kinda härad:

Delen Vadstugan—Horn.

(10.21 km.)

Vid besigtningen befans hela arbetet utfördt utan annan anmärkning, än att ytterligare grusning erfordrades på omkring 0.5 km. längd.

Omläggning af allmänna landsvägen mellan Flarka och Vårdslunda gästgivaregårdar i Horns och Hycklinge socknar.

(4.16 km.)

Vid besigtningen var arbetet fullständigt utfördt enligt gillad plan, men har afsyningsbevis ej före årsskiftet till Styrelsen inkommit.

Vägomläggning från gränsen mellan Åsbo och Ekeby socknar vid Karsbotorp till Bösebo i Blåviks socken.

(5.25 km.)

Vid besigtningen var större delen af bankläggningen utan anmärkning utförd.

Anläggning mellan Bösebo och Somvik af ny väg i riktning mot Örsebo i Kisa socken

(5.20 km.)

var endast så till vida förberedd, att linien uppstakats och arbetsprofil upprättats.

Jönköpings län.

Omläggning af allmänna landsvägen (den s. k. Nissastigen) mellan Jära gästgivaregård och Unnaryds kyrka i Mulseryds, Angeråshestra och Unnaryds socknar.

(6.02 km.)

Arbetet är enligt fastställda planen med deri medgifna förändringar fullbordadt, men å vissa delar hade på en gång så mycket grus utförts, att körbanan der ej erhållit för allmän trafik erforderlig fasthet.

Väganläggning mellan Kämpabo och Svalås inom Källeryds socken.

(5.31 km.)

Med undantag af några restarbeten, hvilka borde före arbetets godkännande utföras, var detta företag fullbordadt.

Anläggning af ny väg från Öllestads jernvägsstation, förbi Anderstorp till Käabo inom Refteleds och Anderstorps socknar:

a) Delen inom Refteleds socken.

(9.32 km.)

Mer än tre fjerdedelar af terrasserings- och trumlägningsarbetena voro vid besigtningen utan anmärkning utförda.

b) Delen inom Anderstorps socken.

(12.70 km.)

Arbetet var till en mindre del påbörjadt.

Omläggning och förbättring af vägen mellan Önnegvarn och Höljeryd:

Delen Önnegvarn—Unnaryds kyrka.

(9.39 km.)

Förutom förberedande åtgärder med arbetsutstakning och afvägning samt upprättande af arbetsprofil, hade arbetena äfven omfattat en mindre del af bankläggningen.

Skaraborgs län.

Omläggning af vägen mellan Medelplana och Kestads kyrkor genom Österplana och Klefva socknar.

(2.60 km.)

Väghanken var vid besigtningen till stor del färdig, hvarjemte för körbanans hårdgörning afsedd makadamiseringssten anskaffats, men kunde denna senare, såsom för grof, icke godkännas.

Omläggning och förbättring å sträckan emellan Härlunda kyrka och Gudhem å allmänna landsvägen från Falköping mot Skara.

(4·31 km.)

Vid besigtningen pågingo arbetena enligt upprättad arbetsprofil.

Mellersta distriktet.

Stockholms län.

Omläggning mellan Gustafsbergs porslinsfabrik och Älstäket af häradsvägen från Stockholm till Vermdö kyrka.

(3·79 km.)

Vid besigtningen befans omkring en tredjedel af hela vägsträckan närmast Gustafsberg planerad på ett utmärkt sätt och de återstående delarna under arbete.

Upsala län.

Anläggning och förbättring af landsvägen mellan Åloppe och Grelsbo samt derifrån dels till Åkerlänna och dels till Dalkarlsbo inom Bälinge och Junkils socknar:

a) Delen Åloppe—Grelsbo.

(8·32 km.)

Bankläggningen var så till vida verkställd, att endast planering fattades, hvarjemte grusningen påbörjats.

b) Delarne Grelsbo—Åkerlänna och Grelsbo—Dalkarlsbo.

(7·78 km.)

Vägen var till stor del terrasserad. För bron öfver vattendraget från Bälinge mossar, hvilken enligt gillad plan skulle få öfverbyggnad af trä, tillämnas nu stenhalf.

Södermanlands län.

Omläggning af allmänna landsvägen dels emellan Valåker och Trosavägen, och dels mellan Husby och gränsen mot Vårdinge socken inom Höle och Vagnhärads socknar.

(12·96 km.)

Med undantag af närmast Valåker var hela vägsträckan fram till Trosavägen planerad samt delvis grusad, hvarjemte mellan Husby och Vårdingegränsen en sträcka af omkring 2,000 m. planerats. Den verkställda arbetsutstakningen hade medfört väsentlig förbättring af arbetsplanen.

Vestmanlands län.

Omläggning mellan Berga by och Möklinta kyrka af den till Rosshyttans jernvägsstation ledande så kallade vestra grändvägen.

(8·64 km.)

Af detta arbete, som utföres på entreprenad, befans vid besigtningen jordarbetet å sträckan mellan Berga och Nässelbo vara till två tredjedelar utfördt.

Nedre Norra distriktet.

Kopparbergs län.

Vägomläggning mellan Sörskog i Boda socken och Andersbo qvarn i Rättviks socken.

(4·89 km.)

Arbetet å detta företag, som utföres på entreprenad, börjades i November månad 1887, men inställdes snart till följd af den tidiga vintern, hvarefter det åter upptogs i Juni månad 1888 och bedrefs vid besigtningstillfället med en styrka af 31 man. Mot utförandet förekom ingen anmärkning.

Väganläggning inom Särna socken från Idre kapell till gränsen mot Norge i närheten af riksröset N:o 138:

a) Delen Idre—Mellantjärnbäcken, vester om Grötholens by.

(12 km.)

Med undantag af delen genom Idre by var hela vägen bruten, dikad och planerad samt försedd med erforderliga trummor. Derjemte var vägen till stor del grusad, ehuru icke tillräckligt, hvilket anmärktes till rättelse. En kortare sträcka öster om Grötholens by måste omläggas, enär lutningen å den samma öfverskred 50 ‰.

b) Delen Mellantjärnbäcken—Brunnaån, omkring 5 km. öster om Storbo.

(14·2 km.)

Vägen var anmärkningsfritt terrasserad på en sträcka af omkring 6 km.

Omläggning å sträckan mellan Marnäs och Lernbo gästgäfvaregårdar inom Ludvika och Norrbärkes socknar af vägen från Ludvika till Smedjebacken.

(6·60 km.)

Detta företag hade under sommaren påbörjats.

Gefleborgs län.

Väganläggning från Ljusdals jernvägsstation till Vestansjö by:

a) Delen inom Bjuråkers socken.

(11·13 km.)

Sedan de hinder, som föranledt uppskof med detta företag, numera undanröjts, har terrassereringen påbörjats, hvarjemte en mindre stenbro och några trummor anmärkningsfritt fullbordats.

b) Delen inom Delsbo socken.

(2·23 km.)

Ungefär en tredjedel af denna vägsträcka var banklagd.

Väganläggning från allmänna landsvägen vid Hagsta till Råhällans jernvägsstation i Hamrånge socken.

(11·70 km.)

Vägen med tillhörande trummor och broar var fullständigt utförd. Kartläggning af en vidtagen afvikelse från den fastställda arbetsplanen har dock vållat uppskof med arbetets godkännande.

Väganläggning mellan Los kyrkoby och häradsvägen vid Korskrogen i Färila socken:

a) Delen Los—Häcklaån

(3·03 km.) och

b) Delen Häcklaån—Färila sockengräns.

(8·63 km.)

De delar af vägen, som ligga inom Los socken, voro fullständigt terrasserade och försedda med erforderliga aflopps-trummor. Derjemte äro broarna öfver Häckla- och Dåas-åarna uppförda.

Omläggning vid Söderala hållplats af allmänna kustlands-vägen inom Söderala socken.

(0.73 km.)

Hela vägen var anmärkningsfritt terrasserad samt försedd med erforderliga trummor.

Vesternorrlands län.

Anläggning af ny väg från Junsele sockens nya kyrko-plats förbi Långvattnets by till landsvägen vid Backe i Fjellsjö socken med nedfartsväg till Krångeås färjställe:

a) Delen häradsgränsen—Långvattnet

(4.13 km.)

var fullt terrasserad och i det närmaste äfven färdiggrusad, hvarjemte alla behöfliga trummor utförts.

b) Delen Långvattnet—Junsele, jemte nedfartsvägen till färjstället.

(15.31 km.)

Det påbörjade arbetet var här inställt med anledning af ifrågasatt ändring i arbetsplanen.

Anläggning af ny väg mellan Bosundet i Tåsjö socken och Dorotea kyrka i Vesterbottens län jemte biväg mellan Vald och Hotings byar:

Delen Rörströmmen—länsgränsen jemte bivägen.

(12.18 km.)

Sedan Eders Kongl. Maj:t den 19 Mars 1888 medgifvit ändring i planen för bivägen hade arbetet å denna så bedrifvits, att terrasseringen var afslutad å hela sträckan med undantag af en del af uppgången vid Hotings by, hvarjemte trummorna voro utlagda. Mellan Rörströmmen och länsgränsen var likaledes största delen af terrasseringen verkställd samt trummorna färdiga. Bron öfver Rörströmmens norra gren, norrströmmen, var uppförd med 71.5 m. afstånd mellan landfästena i stället för föreskrifna 120 m. afstånd, och med stenkädda bankar mellan stränderna och de kallmurade landfästena, varande dock den hävigenom minskade afloppsarean tillräcklig för den framrinnande vattenmängden. Öfriga uppförda broar äro: broarna för Kilvamsbäcken, Båsnäsbäcken och Rockån. Ehuru anmärknin-gar förekommo rörande brist på vingmurar vid en del landfästen m. m. var dock arbetet i allmänhet väl utfördt.

Omläggning af vägen mellan Sollefteå och Junsele kyrka:

a) Delen Näsåker i Ådalslidens socken—Höfven i Resele socken.

(12.49 km.)

Den långa och dyrbara sträckan mellan Näsåker och Mo var fullbordad utan anmärkning och mellan Mångmauån, inom Mo by, och Höfven pågick arbetet enligt fastställd plan.

Mellan de vägdelar, som enligt nämnda plan skola förbättras, förekomma några högst vådliga ställen å en sträcka af omkring 1,800 m., hvilkas iståndsättande ej ingår i den fastställda planen, men äro nu förberedande åtgärder vidtagna för erhållande af förslag till äfven dessa bristers afhjelpande.

b) Delen inom Ådalslidens socken å sträckan mellan Näsåker och Junsele sockengräns.

(13.58 km.)

Det mesta af denna sträcka var redan före 1885 omlagdt, så att den nybildade vägen nämnda år uppläts till allmänhetens begagnande. Återstoden var nu under arbete. Den trafikerade delen af nya vägen var, med undantag för diken, doseringar och några trummor, anmärkningsfri. Bron öfver Vigdån, enligt arbetsplanen bestämd till 3 spann å 5.9 m., var uppförd i 2 spann om resp. 7.5 och 6 m. vidd, varande mot förändringen, som medfört större bekvämlighet för flottningen, intet att anmärka, enär de nu lemnade öppningarna äro för den framgående vattenmängden tillräckliga.

c) Delen inom Eds och Sollefteå socknar.

(9.69 km.)

Arbetet var utfördt mellan Östanbäck och Ramsele, men ej påbörjadt inom Prestbolet, Forsmo och Eds byar.

Väganläggning mellan Hotings by i Tåsjö socken och Löfberga by i Alanäs socken af Jemtlands län:

Delen inom Vesternorrlands län med undantag af bro-byggnaden öfver Tåsjöåns båda grenar.

(17.42 km.)

De vid föregående inspektion anmärkta bristerna voro afhjelpa och för arbetets fullbordande återstod endast ordnande af färjställe med dertill hörande vägar.

Anläggning af ny väg från Gagnet i Helgums socken förbi Helgums jernvägsstation till Forse i Långsele socken:

Delen Helgums kyrka—Forse.

(14.73 km.)

Omkring 5,000 m. af vägen närmast kyrkan voro terrasserade och försedda med erforderliga trummor; för återstående sträcka har förändrad arbetsplan utarbetats och delvis faststälts, dels derföre att särskild bro måste byggas för öfvergången af Ledingeån, hvilken enligt den år 1870 upprättade och först år 1887 gillade planen skulle ske på en numera förfallen, enskilde personer tillhörande dam, dels derföre, att korsningarna mellan den äldre linien och den på senare tiden tillkomna stambanan skulle blifvit olämpliga.

Anläggning af tillfartsvägar till bro öfver Indalselfven vid Käfstanacken.

(3 km.)

På norra sidan om elfven var vägen terrasserad på en sammanlagd sträcka af 800 m. och 2 trummor lagda, samt på södra sidan terrasserad å tillsammans 1,200 m. och 8 trummor lagda, allt utan anmärkning.

Anläggning af ny väg mellan Anundsjö kyrka och Åsele kyrka i Vesterbottens län:

Delen Anundsjö—Seltjärn.

(19.60 km.)

Närmast Anundsjö är vägen omsorgsfullt banklagd på en sträcka af 4 km. med trummor grundlagda på tredubbel virkesbädd och försedda med kraftig spånpålning jemte squalbord af sten.

Anläggning af tillfartsvägar till bro öfver Indalselfven vid Bergforsen i Timrå socken:

Delen Sörberge—torpet nordost om Bergforsen.

(1.50 km.)

Arbetet var nyligen påbörjadt.

Jemtlands län.

Väganläggning från Gåddede i Frostvikens socken till gränsen mot Norge.

(3·98 km.)

Efter den senaste besigtningen hade vägen undergått påtagliga försämringar beroende af dåliga arbetsmetoder och brist på sakkunnig ledning. Trummorna erfordrade förbättring och brostöden ombyggnad af kilad sten i ordentliga förband på bättre grundläggning. Äfven mot jorddoseringarna och vägens anordning å myrarna förekommo anmärkningar.

Omläggning af vägen mellan Ströms och Hammerdals kyrkor:

Delen inom *Ströms socken.*

(10·55 km.)

Hela sträckan var banklagd med tillämpning af förändrad, på vederbörandes begäran gillad arbetsplan, enligt hvilken största delen förlagts å myrar. Närmast Ströms färjstad var grusning påbörjad, och broarna öfver Storån samt vid Hasabäckstorp under arbete. För den sistnämnda måste stöden, uppförda 1887, ombyggas med bättre grundläggning och för den förstnämnda kasserades såväl fästena, vårdslöst uppförda af ojemn sten, som öfverbyggnaden. Mot väganläggningen å myrarna anmärktes dels bristande torrläggning, dels otillräcklig mullföring.

Väganläggning från häradsvägen vid Utanbergsvallarna i Klöfsjö socken till Rätans kyrkoby:

Delen inom *Rätans socken*

(13·31 km.) och

delen inom *Klöfsjö socken.*

(4·63 km.)

Anläggningen hade fortskridit så, att bankläggningen med trummor var verkställd å i det närmaste hela sträckan, grusning med godt grus i tillräcklig mängd påbörjad och reveteringsmurar samt uppsättning af handräcken under arbete. Utstakning och planering gäfvö ej anledning till anmärkning, men torrläggningen af myrarna företedde några mindre brister.

Anläggning af ny väg mellan Rätans kyrka och Hafverö kyrka i Västernorrlands län:

Delen *Rätan—Ljunga elf med bro öfver elfven.*

(3·53 km.)

Vägen var under sakkunnig ledning till största delen banklagd, men brobyggnaden icke påbörjad.

Öfre Norra distriktet.

Vesterbottens län.

Anläggning af ny väg från Byske kyrkoby till Risnabben inom Piteå socken af Norrbottens län:

a) Delen *Jörns sockengräns—Ribbfors.*

(15·90 km.)

Bankläggningen af vägen pågick vid besigtningen och skulle grusningen verkställas på hösten.

b) Delen *Ribbfors—Katrineberg.*

(16 km.)

Linien var renstakad och bankläggningen påbörjad.

Väganläggning mellan Bosundet i Tåsjö socken af Västernorrlands län och Dorotea kyrka:

Delen inom *Vesterbottens län.*

(7·94 km.)

Vägen befans i det närmaste färdig, och förekommo anmärkningar endast angående dikesdoseringarna och fyllningen utmed landfästena vid bron öfver Bergvattenån.

Norrbottens län.

Väganläggning från Elfsby kyrka till Finnäset med biväg från Muskus till Visstråk:

Delen *Mandjärv—Finnäset jemte bivägen till Visstråk.*

(5·74 km.)

Bivägen till Visstråk var banklagd och delvis grusad, men å sträckan Mandjärv—Finnäset var arbetet ej påbörjadt, enär intressenterna sökt sådan förändring i den fastställda arbetsplanen att vägens slutpunkt skulle bli vid Storfors i stället för vid Finnäset.

Omläggning af allmänna landsvägen inom Neder-Luleå socken:

Delen *förbi Degerberget vid Rutvikstorp samt af sex backar mellan Luleå stad och Börjelslandet.*

(6·37 km.)

Å anläggningen inom Gammelstadens område, hvarest brytningen var i det närmaste fullbordad och grus påfördt, anmärktes, att dikena borde fullständigare uttagas och beklädas med matjord, samt att gruset delvis var för groft och delvis otillräckligt, hvilka brister jemväl förekommo å den 3,000 m. långa sträckan inom Rutviks område, der för öfrigt så mycket arbete återstod, att förlängd arbetstid ansetts behöfzig.

Väganläggning från Korpilombola kyrkoby till Hedens by i Öfver-Kalix socken:

Delen *Ansvar—Rödupp.*

(12·75 km.)

Med undantag af omkring 1,000 m. var hela sträckan anmärkningsfritt bruten, hvaremot grusning återstod.

Väganläggning från Åträskes by i Piteå socken till landsvägen mellan Piteå och Arvidsjaur i närheten af Sjulsnäs by i förenämnda socken.

(17·99 km.)

Arbetet å detta företag var redan vid föregående besigtning fullbordadt, men som intressenterna vid Norrbodbäcken, der enligt gillad plan bro skulle uppföras med landfästen af sten och öfverbyggnad af trä, i stället låtit anbringa hvälfv stenbro med bristfälligt murverk och jemförelsevis trång öppning för vattnet, ansågs erfarenhet om brons stabilitet och vattenöppningens tillräcklighet böra inhemtas, innan beslut rörande brons godkännande fattades, och beviljade Eders Kongl. Maj:t af denna anledning förlängning i den bestämda arbetstiden. Någon sättning i murverket hade nu ej vidare förekommit, hvaremot jordfyllningen något hopsjunkit.

Väganläggning mellan Storbacken i Jokkmokks socken och Edefors i Öfver-Luleå socken:

Delen inom *Öfver-Luleå socken.*

(14·22 km.)

Vägsträckan mellan Jokkmokksgränsen och Storsands by var färdig till afsyning och förekom i afseende å denna endast den anmärkning, att en del diken igenslammats och behöfde rensas. För återstående vägsträcka har Eders Kongl. Maj:t fastställt förändrad arbetsplan, upptagande en linie Stenuäset—

Görjeån med 2,210 m. längd och beräknad kostnad af 10,800 kr., och hade å denna sträcka arbetet påbörjats med anskaffande af material till bron öfver Görjeån.

Väganläggning mellan Arjeplogs kyrkoplats och Uddjaur:

a) Delen kyrkoplatsen—Vaukaslet jemte tre broar öfver nämnda sel.

(0.36 km.)

Vägen var fullständigt bruten, men grusningen återstod. I anledning af de anmärkningar, som vid föregående besigtning framstälts, hade broarnas stenpelare på ett nöjaktigt sätt ommurats på underlag af rustbädd.

b) återstående delar.

(3.92 km.)

Vägen var till hela sin längd terrasserad, dock att bankens krön behöfde före grusningen afjemnas, hvarjemte jorddoseringarna utmed landfästena måste i mån af hopsjunkning påfyllas.

Anläggning af väg från Åtrask till Tällträsk och Pelloträsk i Piteå socken.

(17.51 km.)

Hela vägen var bruten och delvis grusad samt bron öfver Lillpiteelfven vid Häbersträsket i det närmaste fullbordad på ett förtjenstfullt sätt. Mot grusning och doseringar förekommo mindre anmärkningar.

Anläggning af utfartsväg från Hundsjö till Bodens by i Öfver-Luleå socken med biväg från Shogså till Broby.

(26.33 km.)

Arbetet, som utföres på entreprenad, pågick å linien Hundsjö—Boden med brytning, bäddning å myrarna samt schaktning för broarna, och framkallade åtskilliga anmärkningar. Liniens renstakning hade medfört förbättring icke blott i plan och profil utan äfven i terrängförhållanden. Å bivägen, som ännu ej renstakats, var arbetet ej påbörjadt.

Följande med statsbidrag understödda vägarbeten hafva under år 1888 blifvit kontraktsevenligt fullbordade och af Styrelsen godkända, nämligen:

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Vägförbättring vid Silltorp å allmänna landsvägen mellan Skillinge och Lyckeby gästgivaregårdar i Blekinge län...	0.03	800	—	500	—
Fortsättning af väganläggningen emellan Anderstorp och gränsen mot Elfsborgs län vid Inseros af den vägdel, som sträcker sig från en på plankartan med bokstafven E betecknad punkt vid Helleåker till Inseros i Hallands län	0.64	18,951	—	12,207	07
Omläggning af den del af allmänna landsvägen från Krokstads kyrkbacke till Djupebäck vid gränsen mot Dalmland, som är belägen mellan Krokstad och Medbön i Sörbygdens härad af Göteborgs och Bohus län	0.63	19,478	—	12,900	—
Transport	1.30	39,229	—	25,607	07

1) Beviljade bidraget var 12,630 kronor, men då verkliga kostnaden understeg den beräknade, så nedsattes på grund af kontraktets föreskrift anslaget till 12,207: 07 kr.

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	1.30	39,229	—	25,607	07
Omläggning af allmänna landsvägen från Qvistrums gästgivaregård i Foss socken till gränsen mellan Häby och Svarteborgs socknar inom Tunge härad af Göteborgs och Bohus län	0.30	10,723	—	7,150	—
Anläggning af den del af ny väg från Henån till häradsvägen vid torpet Lerklef å Oroust, som sträcker sig från Henån till och med bron öfver Brattåsbäcken i Göteborgs och Bohus län	0.52	25,660	—	17,100	—
Anläggning af den inom Sundals härad fallande sträckan af ny väg från torpet Vrången under östra Stigen i Färgelanda socken till Rys kyrka i Elfsborgs län	0.98	26,238	—	17,490	—
Vägomläggning på båda sidor om Ellenösjön och ombyggnad af den öfver vattendraget ledande så kallade Sundsbron inom Torps socken af Elfsborgs län	0.15	26,600	—	17,700	—
Väganläggning mellan Bohus läns gräns och sockenvägen vid Trombäljen inom Frändefors socken i Elfsborgs län	0.22	9,000	—	6,000	—
Omläggning af den del af vägen från Häns tull vid norska gränsen genom Nordmarks härad till gränsen mot Gillbergs härad, som sträcker sig från Silbodals sockengräns till Arjeng i Vermlands län	0.71	32,210	—	21,470	—
Omläggning af den sträcka af vägen emellan Långbanshyttan i Fernebo socken och Kosundet i Gåsborns socken, som faller inom Fernebo socken af Vermlands län	0.29	17,070	—	11,380	—
Omläggning å den del af vägen från Bjärns stenbro inom Karlanda socken till Jernskogs sockengräns, som sträcker sig från Bjärns stenbro till Vennacka i Vermlands län	0.60	16,000	—	10,660	—
Vägomläggning mellan Harnäs gästgivaregård i Silleruds socken och gränsen mot Elfsborgs län vid hemmanet Kasen i Värviks socken af Vermlands län	0.23	6,450	—	4,300	—
Iståndsättande af vägen från Borghamn förbi Rogslösa kyrka till allmänna landsvägen i Dals härad af Östergötlands län	0.43	6,650	52	3,300	—
Vägomläggning från Måla by i Kisa socken till Ulrika kyrka i Östergötlands län	0.42	12,200	—	8,130	—
Förbättringen af vägen emellan Boxholm och Karsbotorp i Åsbo socken af Östergötlands län	0.51	14,510	—	9,670	—
Omläggning af vägen mellan Aspö och Vrånghult inom Alseda socken af Jönköpings län	0.85	19,400	—	12,900	—
Förbättring af vägen från Holma och Möcklamo till Grimstors jernvägsstation inom Sandsjö socken af Jönköpings län	0.98	11,454	—	7,630	—
Omläggning af häradsvägen från Burseryd genom Burseryds och Vilstads socknar till jernvägsstationen Smålands stenar i Jönköpings län	0.78	20,800	—	13,860	—
Väganläggning från Fagerhult till Ekabo i Fagerhults socken och Handbörds härad af Kalmar län	0.98	20,478	—	13,650	—
Omläggning af häradsvägen mellan Gellsebo och Danzig inom Mölltorps socken af Skaraborgs län	0.09	2,800	—	1,735	71
Transport	10.94	317,477	52	209,732	78

1) Beviljade bidraget var 1,800 kr., men har, enär verkliga kostnaden understigit den beräknade, nedsatts till 1,735: 71 kr.

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	10·34	317,477	52	209,732	78
Förbättring af allmänna landsvägen vid Husaby kyrka och Öredals egendom i Hangelösa socken af Skaraborgs län	0·10	8,500	—	5,660	—
Omläggning å vägen från Marma gästgifvaregård till Knifsta jernvägsstation samt å sidovägen Skräddarbo—Brunnby i Knifsta, Östuna och Lagga socknar af Stockholms län	0·87	14,928	—	9,950	—
Den del af väganläggning inom Bälinge härad söder om sjön Temnaren från Harbo kyrka i Vestmanlands län till allmänna landsvägen mellan Upsala och Gefle, som sträcker sig mellan Gråmuren i Harbo socken och Ydingbo i Tierps socken af Upsala län	0·82	18,020	—	12,000	—
Väganläggning öfver Norunda härads allmänning mellan Björksätra och Nolmyra i Harbo och Björklinge socknar af Upsala län	0·88	19,754	—	12,936	59 ¹⁾
Vägomläggning förbi Villberga kyrka och Lindsunda backe i Villberga socken af Upsala län	0·16	5,561	—	3,700	—
Omläggning af allmänna landsvägen mellan Flens jernvägsstation och Malmköping inom Mellösa och Malma socknar af Södermanlands län	0·74	36,400	—	24,000	—
Omläggning af den del af allmänna landsvägen från Nyköping till Sparreholms jernvägsstation, som sträcker sig inom Ardala socken af Södermanlands län	1·12	30,210	—	19,221	19 ²⁾
Anläggning af väg från Ervalla gård till Ervalla jernvägsstation inom socknen af samma namn jemte bro öfver Dyltaån i Örebro län	0·28	14,910	—	9,900	—
Väganläggning mellan Väsjo by i Bro socken och Kolsva jernvägsstation i Vestmanlands län	0·61	14,048	—	9,360	—
Omläggning af vägen mellan Baggå och Skinnskatteberg af sträckan Djupvik—Kärbo samt af Ler- och Davidbackarne och anläggning af den del af vägen från Skinnskattebergs kyrka till Uttersbergs jernvägsstation, som sträcker sig mellan nedre Vettern och Uttersberg i Vestmanlands län	1·31	30,810	—	20,540	—
Anläggning af den del af ny väg från Junsele sockens nya kyrkoplats förbi Långvattnets by till landsvägen vid Backe i Fjellsjö socken med nedfartsväg till Krängeds färjställe, som sträcker sig inom Ramsele tingslag af Vesternorrlands län	0·79	11,200	—	7,430	—
Väganläggning mellan Hotings by i Tåsjo socken af Vesternorrlands län och Löfberga by i Alanäs socken af Jemtlands län, delen inom sistnämnda län	0·97	16,300	—	10,860	—
Omläggning och förbättring af vägen mellan Offerdals kyrka och Rönnö kapell i Jemtlands län	2·67	46,552	—	31,000	—
Anläggning utaf den del af tillernad väg mellan Byske kyrkoby i Vesterbottens län och Risnabbens by inom Piteå soc-					
Transport	21·66	584,670	52	386,290	56

	Väglängd i nymil.	Beräknad kostnad.		Statsbidrag.	
		Kr.	ö.	Kr.	ö.
Transport	21·66	584,670	52	386,290	56
ken af Norrbottens län, som sträcker sig från Selet till Jörns sockengräns i Vesterbottens län	2·11	40,500	—	27,000	—
Omläggning och förbättring af allmänna landsvägen inom Neder-Luleå socken mellan Antnäs och Persön, i hvad angår sträckan öfver Altersundet mellan de å plankartan utsatta punkterna E i närheten af Långmyrbäcken och D vid Persön i Norrbottens län	0·36	24,500	—	10,660	—
Omläggning af vägen mellan Selets och Afva byar i Neder-Luleå socken af Norrbottens län	1·08	11,050	—	7,350	—
Anläggning af den del af ny väg från Pouttaure by i Jokkmokks socken till Harads i Öfver-Luleå socken, som sträcker sig från Pouttaure till Holmträsk i Norrbottens län	0·98	23,400	—	14,779	07 ¹⁾
Anläggning af den del af väg mellan Korpilombolo kyrkoby och Hedens by i Öfver-Kalix socken, som sträcker sig från byn Vaktjärvi i Korpilombolo socken till byn Ansvar i Öfver-Kalix socken af Norrbottens län	2·05	30,050	—	20,000	—
Anläggning af den del af tillernad väg mellan Storbacken i Jokkmokks socken och Etefors i Öfver-Luleå socken, som faller inom Jokkmokks socken af Norrbottens län	0·85	11,200	—	7,460	—
Summa	29·09	725,370	52	473,539	63

Af de mera betydande trafikleder, som genom årets arbeten fullbordats, märkas särskildt följande:

Vägen mellan Anderstorp i norra delen af Hallands län till Hellingsjö gästgifvaregård i Elfsborgs län, hvilken påbörjades med bidrag från 1882 års fond och derefter fortsatts och fullbordats med bidrag från 1884 års fond, utgörande statsbidragen tillsammans 46,007·07 kronor. Vägen, som är 21,088 m. lång, beräknades kosta 69,750 kronor;

Vägen mellan Vrängan i Färgelanda socken och Ryrs kyrka i Elfsborgs län, 14,893 m. lång, beräknad kosta 38,600 kr. och för hvilken statsbidrag utgått från 1883 och 1884 års fonder med tillsammans 25,590 kronor;

Vägen från Harbo kyrka i Vestmanlands län söder om sjön Temnaren till allmänna landsvägen genom Tierps socken i Upsala län med dennes grenvägar mellan Nolmyra och Björksätra, samt mellan Hallen och Berg, hvarigenom sedan 1882 åstadkommits 38,156 m. nya trafikleder inom en på vägar förut synnerligen vanlottad del af företrädesvis Upsala län för en beräknad kostnad af 72,839·50 kronor, hvaraf 48,036·59 kr. utgått som statsbidrag, samt

vägen mellan Hotings by i Tåsjo socken af Vesternorrlands län och Löfberga by i Alanäs socken af Jemtlands län, som förenar Jemtlands och Vesternorrlands vägnät, och framgår i den för den s. k. militärvägen bestämda rigtningen från Östersund till

¹⁾ Beviljade bidraget var 13,160 kr., men då verkliga kostnaden understeg den beräknade, så nedsattes på grund af kontraktets föreskrift anslaget till 12,936·59 kr.

²⁾ Beviljade anslaget var 20,140 kr., men har af enahanda skäl nedsatts till 19,221·19 kr.

det öfre Norrland, — varande fortsättningen af samma militärväg till Dorotea kyrka i Vesterbottens län redan under arbete, och sammanknytes derigenom vägnätet inom sistnämnda län med de båda sydligare grannlänens. Från Dorotea kyrka finnes färdig väg till Åsele och återstår sedan att fortsätta på en redan undersökt sträcka mellan Elgsjö i Åsele socken och Brattfors i Lycksele socken (65 km.) för att komma i bekväm förbindelse med vägen öfver Lycksele till Vindelelfvens ådal och de med statsbidrag redan anlagda vägarna dels utefter Umeå elfdal från Lycksele till Stensele och der vidtagande vinterväg till norska gränsen, dels utefter Vindelelfvens ådal från Strycksele till Sorsele, hvarjämte ock, för att ej nämna gjorda förbättringar å de från sydost tillstötande, utefter Ångermanelfven och Faxelfven gående vägarna, de under de senaste 2 decennierna nyanlagda vägarna från Umeå till Vilhelmina och från Lycksele till Vilhelmina bilda ett med föresagda vägar sammanhängande vägsystem. Till utförande af detta, till större delen under Styrelsens verksamhet åstadkomna vägnät, hafva kostnaderna för de sedan 1840 anlagda eller förbättrade, hithörande vägarna beräknats uppgå till i rundt tal 1,808,000 kronor, hvartill i statsbidrag beviljats ett sammanlagdt belopp af 1,182,000 kr.

Vid tiden för besigtningarna hade arbetet i större omfattning ej påbörjats å följande företag, till hvilka anslag anvisats från 1888 års fond, nämligen:

Omläggning inom Sandsjö socken af vägen mellan Tingseyd och Vissefjerda jernvägsstation i Kronobergs län;

omläggning och förbättring af vägarna från Ronneby mot Kalmare gästgifvaregård och mot Asarum, vid Broleden samt vid Kistekulla och Kroksjöbäcksliderna i Ronneby socken, vid Hanamoliden i Asarums socken, vid Hokaliderna i Hellaryds socken samt vid Troftaliderna i Holy socken af Blekinge län;

omläggning och förbättring af den del af häradsvägen mellan Ousby jernvägsstation och gränsen mot Blekinge län i närheten af Hunshult, som ligger inom Ousby socken;

anläggning af den del af väg från Henån till häradsvägen vid torpet Lerklef å Oroust, som sträcker sig mellan Brattås-bäcken och Lerklef;

omläggning af de delar af vägarna från Norra Rådanebro samt från Bodanebro öfver Rådanebros bruk till Rökällan vid Bohus läns gräns, som äro belägna inom Torps socken samt mellan Norra Rådanebro och Bodanebro inom Ödeborgs socken af Elfsborgs län;

ytterligare förbättringar och omläggningar å vägen mellan Reijmyre glasbruk i Skedevi socken och Simonstorps jernvägsstation i Östergötlands län;

omläggning och förbättring af Bökelid och Langebrolid å vägen mellan Femsjö och Jälluntofta af Jönköpings län;

omläggning af Karby backe vid Rimbo jernvägsstation i Stockholms län;

omläggning af de så kallade Djurbräcksbackarna i Näsuhulta socken å allmänna landsvägen mellan Hållsta gästgifvaregård och Nästorps skjutsstation i Södermanlands län;

anläggning inom Vännäs socken af ny väg från Vännäs kyrka genom Degerfors socken till Hvilan i Lycksele socken af Vesterbottens län;

anläggning af den del af ny väg från Storsands by till Edefors i Öfver-Luleå socken af Norrbottens län, som sträcker sig mellan Görjeån och öfvergången af Luleå elf vid Edefors;

anläggning af den del af ny väg mellan Korpilombolo kyrkoby och Hedens by i Öfver-Kalix socken, som sträcker sig mellan Rödupp och Heden, samt

anläggning från Tarendö till och öfver Tuivaaravuoma af ny väg i riktning mot Anttis by i Pajala socken, de tre sistnämnda inom Norrbottens län.

B. Hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer.

I. Hamnarbeten.

Södra distriktet.

Kongsbacka hamn.

1'8 å 2'1 m. under hafvets m. v. y.¹⁾

Vid besigtningen å detta arbete befans, att ehuru under år 1888 muddring ej skett, djupet i segelrännan utanför hamnarmarne utgjorde 2'2 å 2'4 m., hvilket torde bero derpå att den starka strömmen vid vårfloden hållit farvattnet öppet. Pålning för skyddandet af stränderna hade påbörjats.

Varbergs hamn.

I inlopps-rännan och hamnbassinen 5'0 m. under hafvets m. v. y.

Sedan föregående års besigtning hade djupet bibehållit sig oförändradt med undantag deraf, att i innerhamnen någon uppslamning förmärktes. I gattet var djupet 5'3 och utefter södra vågbrytaren 5 m.

Det anmärktes att fogarne å stembeklädningsen på södra vågbrytarens yttersida behöfde fyllas med cementbruk, hvar emot mot underhållet af kajer m. m. i öfrigt ej något af vikt var att anmärka.

Hamnens inkomster under året utgjorde 44,164 kr. 13 öre samt dess utgifter under samma tid 41,386 kr. 62 öre.

Glommens hamn.

Djup i inre hamnen 1'2 å 1'6 m. under hafvets m. v. y.

» i yttre » 2'4 å 3'3 » » » »

I och utanför det stora raset på södra vågbrytaren hade en del sten ifyllts men både otillräckligt och utan plan. Innanför detsamma grundar hamnen numera upp, hvar emot djupet i sjelfva gattet bibehåller sig oförändradt. Något underhåll af hamnen synes lika litet nu som föregående år ifrågakommit.

Falkenbergers hamn.

3'0 m. under hafvets m. v. y.

Södra piren befans skadad, men kajen var väl underhållen.

Djupet å banken utanför inloppet utgjorde 2'5 å 2'8 m., men skulle genom pågående muddringsarbete ökas till 3'5 m. Längs norra sidan af vågbrytare och kaj innanför piren ända upp till gamla sjömärket var djupet 3'2 å 3'6 m. på en bredd af 36 m., hvilket djup, som åstadkommits genom muddring, höll sig ganska väl.

¹⁾ De under rubrikerna upptagna, till ett visst vattenstånd hänfödda siffror utmärka de djup, som enligt fastställda arbetsplaner skola förefinnas.

Hamnens inkomster utgjorde under året:	
Hamnpenningar	kr. 13,353: 70
Bogseringsafgifter	» 714: 85
Tolagsmedel	» 719: 04
och dess utgifter:	14,787: 59
Af hamnstyrelsens ordförande	
requirerade medel kr. 11,555: 82	
Tjenstemäns aflöningar	» 1,700: —
	13,255: 82.

Halmstads hamn.

Djup i yttre hamnen 4'6 å 5'3 m. under hafvets m. v. y.

Anläggningen af den nya vågbrytaren hade raskt fortskridit, så att underbyggnaden af timmerkistor med stenfyllning såväl inuti som utanför å båda sidor nu var fullbordad till hela längden af 600 m. Den stora kistan för pirhufvudet var jemväl sänkt och fylld med sten. För att afleda sanddriften hade, utöfver den fastställda planen, en mindre strömledare uppförts å yttre sidan af pirhufvudet, bestående af ett med hammarband sammanbundet dubbelt pålverk med stenfyllning ofvan vattenytan. Vågbrytarens öfverbyggnad af solid stenvmur i betou var fullbordad till en längd af 420 m. och å den öfriga delen voro bottenkiften af granit å ömse sidor utlagda och mellanmuren jemväl fullbordad.

Alla arbeten voro synnerligen väl utförda och hade äfven i ekonomiskt afseende visat ett gynnsamt resultat, enär sammanlagda kostnaderna hittills endast uppgått till omkring 400,000 kronor, hvadan en afsevärd behållning å den beräknade summan, 688,000 kr., sålunda kunde motses. Oaktadt vågbrytaren ännu var ofullbordad, hade den dock visat sig vara för hamnen och reddan synnerligen fördelaktig, enär sandafsättningen derstädes betydligt minskats och inseglingen äfven i hårdt väder nu utan svårighet kunde verkställas.

Utänför den äldre hamnmynningen hade djupet hållit sig vid 3'3 m., men muddring verkställdes nu till 4'2 m. I hamnrännan var djupet 3'9 m. intill »lotshyddan» och derifrån inåt 4'8 m.

Pirhufvudet å den gamla östra hamnarmen, som under många år sjunkit och jemväl skadats af sjöns åverkan, skulle provisionellt iståndsättas medelst rundtom anbragta och med hammarband sammanbundna pålar, å hvilka en båk skulle till underlättande af inseglingen placeras. Mot hamnens underhåll var i öfrigt icke något att anmärka.

Förslag förevisades till bålverk af trä å östra sidan af hamnrännan midt för tullhuset vid »Syskonhamn», der jernvägsspår skulle utläggas för åstadkommande af direkt godsutbyte mellan fartyg och jernvägsvagn.

Planen skulle enligt föreskrift underställas Eders Kongl. Maj:ts pröfning och nådig fastställelse derå begäras.

Engelholms hamn.

2'4 m. under hafvets m. v. y.

Djupet i ån mellan hamnarmarne utgjorde i allmänhet 3'6 m. Från hamngattet, der djupet var omkring 3 m., sträcker sig en bank tvärs öfver segelrännan till ett afstånd af omkring 60 m. från hamnpirerna, och befans vid besigtningen minsta djupet å denna bank vara 1'5 m. från att det tidigare på våren

varit endast 1'2 m. Södra pirhufvudet hade satt sig något, hvarjemte en sten af öfversta betäckningsskiftet lösryckts. Hamndirektionen har af inspektionsförrättaren tillrådts att fylla mera sten utanför piren samt täcka denna stenfyllning med betou. För öfrigt voro hamnarmarne väl underhållna.

Höganäs hamn.

4'8 m. under hafvets m. v. y.

Såväl vågbrytare som kajer befunno sig i mycket godt skick. Några snärrer anmärkningar rörande underhållet af det äldre bålverket delgäfvos hamnstyrelsens ordförande.

Helsingborgs hamn.

Djup i gamla bassinen	4'8 m.	under	hafvets	m. v. y.
» i nya	3'6	»	»	»
» i nyaste	5'3 å 6'5	»	»	»

Mot underhållet af vågbrytare, sten- och träkajer samt torrdockan gjordes ingen anmärkning. Sedan början af sommaren hade muddring pågått i inseglingrännan, som fördjupades till 6'0 å 6'3 m. Söder om hamnen pågick arbete med förlängning af vestra vågbrytaren. I och för den norra hamnbassinen utfördes murningsarbetet å vestra vågbrytaren, som befans uppförd omkring 1 m. öfver vattenytan å hela sin längd med undantag af en öppning på 21 m. för ut- och inhalning af vid arbetet använda prämar och fartyg. Arbetet utfördes på ett särdeles omsorgsfullt sätt.

För belysning af sundet uppfördes genom Lotsverkets försorg å norra hamnarmens yttersta del ett större fyrtorn med tillhörande bostad åt fyrbetjening och lotsar.

Råå hamn.

2'4 m. under hafvets m. v. y.

Emellan båda pirerna befans största djupet vara 3'6 m., mellan södra pirhufvudet och gamla norra piren och vidare till första kröken på södra armen 2'4 m., men härifrån endast 2'1 m.

Muddring hade hvarken under år 1888 eller 1887 verkstälts. Å norra vågbrytaren, som befans reparerad, felades dock sten på yttersidan. Underhållet kunde i öfrigt sägas vara någorlunda försvarligt.

Kyrkbackens hamn på ön Hven.

1'8 å 2'4 m. under hafvets m. v. y.

Hamnen var försvarligt underhållen, men hade några nya arbeten sedan sista besigtningen icke verkstälts med undantag af det muddringsarbete som utförts i nya inre bassinen, hvilken i sin helhet hade ett djup af 2'4 m.

I inseglingrännan utgjorde djupet 3 m.

Borstahusens hamn.

Djup i inseglingrännan	2'4 m.	under	hafvets	m. v. y.
» i inre hamnen	1'78	»	»	»
» i yttre	2'2 å 2'4	»	»	»

Vågbrytare och kajer hade gauska väl motstått sistlidne vinters svåra stormar och kyla. Endast träparapeten på norra sidan af upplagsplatsen hade lidit någon skada. Det återstå-

ende muddringsarbetet var vid besigtningen ej påbörjadt, men aftal träffadt med Landskrona stad om förhyrandet af dess mudderverk.

Landskrona hamn.

I inre hamnen 3'6 m. under hafvets m. v. y.
» yttre » 5'5 » » » » »

Under år 1887 tillbygdes s. k. stora bryggan med 61 m. fast kaj för en kostnad af tillhoppa 12,800 kr.

Muddring verkställdes dels i Nyhamn och dels längs stora bryggan samt vid Gråensidan, dervid 12,929 kbm. mudder upptogs för en total kostnad af 12,000 kr. Nödiga reparationer af bälverk utfördes till ett pris af 2,000 kr. och voro ytterligare 3,500 kr. afsedda för samma verks underhåll, hvilken summa dock torde komma att betydligt ökas, enär långa sträckor af bälverken voro i behof af reparation. Under året hade muddring pågått såväl i Nyhamn som utanför kallbadhuset samt längs kajen och voro vid besigtningstillfället 8,375 kbm. mudder uppforslade för en kostnad af 9,500 kr.

Vikhögs hamn.

0'9 à 2'1 m. under hafvets m. v. y.

Ungefär $\frac{1}{4}$ af vågbrytaren befans färdig och antogs att hela arbetet kunde blifva färdigt inom 1888 års slut. 10 pållare af ek voro inmurade i vågbrytaren. Träbryggan var färdig utom någon bristande stenfyllning. Vid pirhufvudet utgjorde vattendjupet 2'1 à 2'2 m., strax utanför 2'3 m. samt vid bryggans yttre ända 2'0 m.

Mot arbetets utförande gjordes endast den anmärkningen, att stenfyllningen under vatten på yttre sidan ej hade den föreskrifna doseringen.

Malmö hamn.

5'6 m. under hafvets m. v. y.

Mot underhållet af träkajerna gjordes den anmärkning, att bälverket söder om »Venersborgsbron» var i ett mycket dåligt skick samt träbron utanför statens jernvägars godsmagasin delvis bristfällig.

Djupet i inseglingstrännan vexlade från 6'0 till 6'3 m.; dock påträffades å några ställen endast 5'6 m. djup. För öfrigt utgjorde djupet mellan pirhufvudena 6'68 m., i ytterhamnen 6'0 à 6'8 m., i varfsbassinen 6'0 à 6'3 m., i varfskanalen 4'67 à 5'64 m. samt i vestra hamnkanalen 4'2 m.

Å ångbåtsbron är under året uppfördt ett andra godsmagasin af jernpilastrar och galvaniserad jernplåt 44'5 m. långt, 11'9 m. bredt. Å vestra området var uppbyggt ett mindre vakt- hus af sten för tullbevakningspersonalen.

Gatuomläggningar och reparationer pågingo. Muddring med tre ångmudderverk utfördes och fyllning för bildande af upp- lagstomter var under arbete.

Limhamns hamn.

3'6 m. under hafvets m. v. y.

Gamla hamnen befans i godt skick. Underhållet af den- samma har bestått deri, att omkring 150 kbm. sten blifvit utfyllda å vågbrytarens yttersida. Deremot hade något arbete under året ej utförts å nya hamnen. För den under anläggning va-

rande cementfabrikens behof hade en större hamubassin blifvit utsprängd ur kalkklippan till 4'75 m. djup, hvilken bassin för- setts med bälverksinfattningar af mindre lämplig konstruktion.

Skånörs hamn.

Djup i inseglingstrännan 3'0 m. under hafvets m. v. y.
» i hamnen 2'4 à 2'7 » » » »

Iståndsättningsarbetet hade under året fortskridit på föl- jande sätt:

Nordvestra armen befans nästan färdig hvad beträffar den dervid behöfliga plankväggen. I stället för enkel plank hafva nedsatts horisontala lemmar och vertikala plankor, hvilket utgör en förbättring.

Muddring pågick. Fyllningen utfördes dels till nordvestra armen, dels ock till stora uppfartsvägen. Å norra armen voro fyllningen och lerbetäckningen färdiga; likaså stenfyllningen på utsidan. Planen på östra sidan var till största delen ler- betäckt.

För den nya ledarmen var pålningen verkställd samt de öfre hammarbanden pålagda. Omkring 25 m. lemmar voro ned- satta och kringfyllda med flintsten. Ungefär hälften af södra armen var reparerad.

Vestligaste delen af uppfartsvägen var fylld och den andra delen under arbete. Arbetets utförande gaf endast anledning till smärre anmärkningar.

Abbekås hamn.

Djup i inseglingen 2'4 m. under hafvets m. v. y.
» i hamnen 1'8 à 2'4 » » » »

Ehuru arbetena vid denna hamnanläggning skulle vara färdiga den 1 September 1888, återstod dock vid besigtning- stillfället ganska mycket muddringsarbete, i anledning hvaraf intressenterne ingått till Eders Kongl. Maj:ts med begäran om ett års uppskof för arbetets fullbordande. Djupet i inseglingstrännan utgjorde 1'5 m., hvilket med 0'5 m. understeg det vanligen förekommande. Den del af hamnen, som enligt fastställd arbets- plan skulle hafva 1'8 m. vattendjup, var utgräfd till detta djup, men muddringsarbetet i återstående delen af hamnbassinen återstod.

Den nya hamnarmen, utgörande en förlängning af den gamla södra hamnarmen, var färdig och förekom mot arbetet ingen annan anmärkning än att på yttre sidan några säck- betonblock brustit, hvarigenom uppstått ett hål, som dock oför- töfvadt skulle repareras.

Ystads hamn.

Djup i inloppet 5'1 à 5'3 m. under hafvets m. v. y.
» i hamnbassinen 2'5 à 6'0 » » » »
» i fiskarehamnen 1'2 à 1'5 » » » »

Några skador å vågbrytaren hade ej sedan sista besigtning- gen inträffat. Vestra kajen hade fått en bugt, hvilken skada med det första skulle afhjelpas. Muddring pågick för under- hållande af djupet i hamnen.

Skillinge hamn.

1'5 m. under hafvets m. v. y.

Vågbrytarne befannos i oskadadt skick. Djupet i insegling- strännan utgjorde 2'1 m. och hade således minskats omkring 0'2 m.

Banken på inre sidan om yttre vågbrytaren hade deremot ej ökat utan snarare motsatsen. De vid föregående inspektioner såsom nödvändiga framhållna reparationerna voro ännu ej verkställda enär medel härtill saknats.

Simrishamns hamn.

1'8 à 5'3 m. under hafvets m. v. y.

Till följd af de svåra stormarna i början af året hade de båda pirhufvudena å yttersidan skadats, hvilket dock vid besigtningen var afhjelpat genom anbringande af betonsäckar. Muddring och sprängning i inre hamnen för borttagande af derstädes befintliga grund hade pågått hela sommaren, och utgjorde den upptagna massan omkring 2,200 kbm. Djupet invid lastbryggans södra sida var 4'2 m. och å norra sidan 2'7 à 3'6 m.

Kiviks hamn.

2'1 à 3'0 m. under hafvets m. v. y.

Vågbrytaren befans i det närmaste oskadad. Djupet, som i den s. k. hamnrännan tillåter 2'4 m. djupgående jakter angöra hamnen, var oförändrad sedan senaste besigtningen, dock åtgingo hamninkomsterna till största delen för vidmakthållande af detta djup genom muddring.

Det i hamnens södra del uppförda bålverket hade förstörts under en storm. Tvenne ledhamnfyrar hade under året uppförts, den ena med vitt sken och 16 minuters lysvidd, belägen på en höjd bakom fiskläget, och den andra med rött sken och 4 minuters lysvidd nere vid hamnen.

Hvittemölla hamn.

0'9 à 3'0 m. under hafvets m. v. y.

Under de svåra Novemberstormarna 1887 blef ungefär hälften af södra armens öfverbyggnad upprifven. På en sträcka af omkring 60 m. fans icke en sten qvar öfver vattenytan. Från kröken och till land qvarstod betonparapeten, men muren innanför var af sjön undergräfd och delvis inkastad i hamnen. Största skadan vållades dock af den massa sand, som genom det 60 m. breda hålet spolades in i hamnen, hvarest den åstadkom en så stor uppgrundning, att, der förut var 2'1 à 2'7 m. djup, fans nu endast 0'7 à 1'0 m.

Styrelsen har i anledning af det bedröfliga förhållande, som eger rum med denna hamn, dels gjort erinran hos Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, dels ock anmälan hos Statsrådet och Chefen för Eders Kongl. Maj:ts Civildepartement.

Åhus hamn.

2'4 m. under hafvets l. v. y.

Norra armen befans skadad, helt nära land. Någon reparation häraf hade likväl icke vidtagits, i anledning hvaraf hamnstyrelsen skriftligen erinrades om behovet häraf.

Djupet såväl i inseglingrännan som i innerhamnen var densamma som förut. Omkring 36 m. nytt bålverk hade uppförts.

Sölvesborgs hamn.

3'6 m. under hafvets m. v. y.

Kajerna befannos nödortfigt underhållna. Sedan numera djupmuddringen af inseglingrännan avslutats, finnes på yttersta

grundet »Tängen» ett djup af 5'7 m., på grundet »Flädjan» ungefär detsamma, i sjelfva hamnrännan 5'6 m. samt vid kajerna omkring 5'0 m.

Karlshamns hamn.

3'6 m. under hafvets m. v. y.

Mot underhållet af hamnen gjordes ingen anmärkning. Utanför spritfabrikens gamla kaj hade byggts en 2 m. bred träbrygga, 172 m. lång, för en kostnad af 4,800 kronor. Längs östra träkajen var djupet 4'5 m. och i spritfabrikshamnen 5'3 m.

Rensning af Rottne å med jettéanläggning och hamn vid Ronneby.

På ett ställe hade kajen sjunkit omkring 0'5 m. och skulle ombyggas. Vattendjupet tycktes öfver allt vara konstant, 2'4 m. ända från redden upp till nya ångbåtskajen. Stenkajen nere vid redden tarfvade bättre underhåll, hvaremot träbryggan var i godt skick.

Karlskrona handelshamn.

4'0 m. under hafvets m. v. y.

Hamnen befans mycket väl underhållen. Några nybyggnader för densamma hade under året icke utförts, ej heller hade djupmuddring behöft verkställas.

Vestra distriktet.

Göteborgs hamn- och elfarbeten.

5'0 m. under hafvets m. v. y.

Anläggningen med tillbehör befans i godt stånd. Årets arbeten, utom för det nödiga underhållet, hafva hufvudsakligen varit:

För nya Masthuggskajbyggnaden voro 3 st. 35'6 m. långa timmerkistor sänkta och färdigpålade, hvarjemte en fjerde lika stor kista inom kort skulle sänkas.

Muddring var verkställd af tillsammans 255,000 kbm. dels för kajbyggnaden och i bassinen utanför densamma, och dels i Tingstadsvassen, och hade de på förstnämnda plats upptagna omkring 130,000 kbm. lossats med ångkraft. Strandpålning hade skett i Tingstadsvassen äfvensom planering af dervaraude muddrupplag, hvarjemte 4 moringar utlagts vid Gullbergsvasskajen.

Bogseringsanstalten Ström—Hanklon hade behörigen vidmakthållits.

Östra distriktet.

Linköpings hamn.

3'0 m. under Stångåns l. v. y.

Muddring hade ej under året verkställts, hvaremot en stor mängd sten blifvit upptagen från grundet mellan den nya kajen och segelrännan. För nya kajen voro 45 pålar nedslagna samt på dem och de förra året neddrifna var utlagd en plattform af plank, med spåntpålning bakom densamma till en längd af

59·4 m., så att murning af kajen kunde börja och var dertill behöflig sten framskaffad.

Vadstena hamn.

3·0 m. under Vetterns l. v. y.

Den utanför norra hamnarmen pågående stenutfyllningen skulle förstärkas med användande af större sten.

Grenna hamn.

3·0 m. under Vetterns l. v. y.

Hamnen, som har för litet område med tillräckligt djupt vatten för fartygens manövrering, är i och utanför hamngattet så grund, att fartyg vid sjögång ofta stöta mot botten och derföre vid starka vindar svår att angöra. Förslag till afhjelpande af dessa svårigheter äfvensom till uppförande af en ny lastbrygga har begärts.

Hjo hamn.

3·0 m. under Vetterns l. v. y.

Vattenståndet var vid besigtningen 3·42 m. öfver Motala slusströskel. Pejlingen visade att en mindre bank på omkring 3 m. djup höll på att bilda sig i södra gattet, der djupet eljest utgjort fullt 3·45 m. För öfrigt var djupet i hamnen fullt tillräckligt. Den vid föregående inspektion föreskrifna utfyllningen af sten på hamnarmarnes yttersidor, afsedd att skydda dessas kistor mot isgång, var icke tillräcklig för ändamålet och skulle derföre ökas.

Hästholmens hamn.

3·0 m. under Vetterns l. v. y.

Vid inspektionen af denna hamn var endast att bemärka, att ett hamnspår var dit neddraget från Hästholmens station vid Vadstena—Ödeshögsbanan.

Visingsborgs hamn.

1·8 m. under Vetterns l. v. y.

Ojemnheterna i hamnbryggans öfre yta hade blifvit afjennade och håligheter fyllda med beton.

Lidköpings hamn.

3·0 m. under Vetterns l. v. y.

Genom pejling utröntes att åtskilliga uppslamningar egt rum, i allmänhet uppgående till endast några cm., äfvensom att på några ställen i hamnrännan tvärbankar börjat bilda sig till 0·3 à 0·6 m. höjd, hvilka vid lägre vattenstånd än det vid besigtningen rådande, (4·6 m. öfver Sjötorps slusströskel) kunde vara och äfven visat sig vara besvärliga för kanalfartyg, liggande 2·85 m. djupt. Hamndirektionen hade derför vidtagit åtgärder för hamnens och inseglingrännans upprensning till både bredd och djup. Den gamla vestra kajen hade antagligen genom bristfällig grundläggning och allt för nära gående muddring delvis satt sig, så att den måst rifvas för att ej rasa, men hade anordningar vidtagits för att på vintern börja dess fullständiga ombyggnad efter godkänt förslag.

Mariestads hamn.

2·4 m. under Venerns l. v. y.

Vid pejlingen visade sig, att ett djup af 3·45 m. och i allmänhet t. o. m. något derutöfver, förefans i segelled, hamnränna och framför kajer. Tvenne ännu obetydliga grund börja dock bilda sig i rännan, det ena strax innanför vestra och det andra innanför östra piren, men erfordra dessa för närvarande ingen åtgärd.

Vesterviks hamn och kajbyggnad.

Vid södra kajen 3·5 m. under havets m. v. y.

» Ölandskajen 2·1 » » » »

Vid pejlingen befans vattendjupet vara oförändradt utom på några ställen, hufvudsakligen framför jernvägskajen. Muddring hade under året bedrifvits för att få ett djup af 3·3 m. framför lilla jernvägskajen och omkring 6 m. på en kortare sträcka framför stora jernvägskajen. Inre, norra delen af skeppsbrokajen hade blifvit nästan helt och hållet ombygd till följare, hamnarband och brovandring. På andra delar af kajerna var brovandringen omlagd eller reparerad.

Kalmar hamn.

3·6 à 4·3 m. under havets m. v. y.

Djupet var vid södra kajen och utefter pålverkskajerna i Ölandshamnen 2·5 m. under lägsta vattenytan samt i stora hamnen längs stenkajerna 4·5 m.

Ny kaj af sten uppfördes söder om tullhuset till längd af omkring 120 m. Vågbrytarne voro i godt skick och hamnen väl underhållen. Muddring pågick men klagades öfver tilltagande uppgrundningar genom sandafsättning.

Oskarshamns hamn.

2·4 à 5·5 m. under havets m. v. y.

Utefter kajen 2·18 à 4·88 » » » »

Denna hamn har ett mycket gynnsamt läge med stort djup och god ankargrund samt skydd af naturliga holmar, och har ytterligare genom anläggning af såväl prydliga stenkajer som träkajer med strandgator och jernvägsspår, blifvit försatt i mycket godt skick. Djupet är i fiskehamnen 2·67 à 3·0 m. och vexlar vid kajerna från 3 till 5 m.

Genom tvist mellan staden och Nässjö—Oskarshamns jernvägsaktiebolags styrelse, har, till stor skada för den allmänna rörelsen såväl på jernvägen som i staden, all trafik å hamnbauan sedan 2 år varit afstängd.

Borgholms hamn.

4·2 m. under havets m. v. y.

Denna hamn, som mot norr skyddas af en vågbrytare och i öfrigt af naturliga grund, har innanför vågbrytaren en träbro för de stora ångbåtarna med djup af 4·2 m. och inuti hamnen, hvars djup är omkring 3 m., en träbro, invid hvilken djupet är 2·4 à 2·7 m., samt strandskoningar eller kajer af sten för fiskebåtar och andra mindre farkoster. Mot hamnens underhåll förekom ingen anmärkning.

Stora Rörs hamn.

3·48 m. under havfets m. v. y.

Denna hamn, som tillhör flere kommuner, består af 2:ne vågbrytare på grundläggning af stenkistor och är väl bygd med djup af 2·8 m., hvilket dock genom sanddrift blifvit delvis något minskadt, så att det i den inre hamnen var endast 2·5 m. Inuti hamnen finnes en tilläggsbrygga af trä i vinkel, vid hvilken dock, till följd af hamnens ringa utrymme, svårigheter möta att under vestliga och sydvästliga stormar manövrera. Hamnens utvidgning anses därför vara mycket behöflig. Stenfyllningen utanför vågbrytarna hade af isen rubbats och till en ringa del kastats in i hamnen, och stenarne i den södra vågbrytarens mur, hvilken syntes vara något svag och låg för att kunna motstå sjön, voro förskjutna, hvilket tarfvade iståndsättning, hvarom hamnstyrelsen förständigades.

Röhälla hamn.

1·2 m. under havfets m. v. y.

Denna hamn, som är enskild egendom, har 3 vågbrytare och 2 inlopp, af hvilka det ena under de senare åren blifvit upptaget, hvaremot ett förutvarande blifvit fylt. Utanför hamnen finnas flere rörliga flygsandsref, hvarå djupet var endast 1·3 à 1·8 m. Genom sanddrift uppgrundas äfven sjelfva hamnen, och befans ett stort grund ligga uppe i vattenytan och djupet i öfrigt vara ungefärligen lika med det å de nyssnämnda refven eller omkring 1·5 m.

Förslag är dock uppgjort till dessa och andra olägenheter afhjelpande samt hamnens försättande i användbart skick, hvilket dock icke lär kunna ske utan statsbidrag.

Sandvikens hamn.

2·1 m. under havfets m. v. y.

Denna hamn utgöres af en vågbrytare mot norr och en träbro inuti hamnen.

Vågbrytaren är för låg, hvarigenom kalkstensflis, som vid nordvestliga stormar lösryckes från ett närliggande berg, i mycket stor mängd kastats in i hamnen, hvilken närmast vågbrytaren derigenom till betydlig del blifvit fylt. Djupet i hamnen är afsedt att vara 2·4 m., men genom sanddrift från stranden söder om vågbrytaren hade betydlig uppgrundning egt rum, så att tillräckligt djup nu endast fans närmast träbron. Då emellertid hamnen är af betydelse för orten och synnerligast för skeppningen af de kalkstensprodukter, som der i stor mängd bearbetas, har förslag uppgjorts till dess iståndsättning dels genom den nuvarande vågbrytarens förhöjning och dels, till minskning af sanddriften, genom uppförande af en ny vågbrytare mot söder äfvensom genom muddring. Utan statsbidrag torde de erforderliga arbetena dock icke kunna verkställas.

Färjestadens hamn.

1·8 m. under havfets m. v. y.

Mot denna hamn, som i allmänhet är väl bygd, var icke något annat att anmärka än att norra vågbrytaren blifvit skadad af stormen och tarfvade iståndsättning, men voro de på kistor grundlagda vågbrytarna i öfrigt oskadade, sedan stendoseringen utanför efter sättning blifvit påfylld. Vattendjupet

var vid södra vågbrytaren 1·5 à 2 m. och i sjelfva hamnen 2 m. För att den isbrytare, som vintertiden användes för trafikens upprätthållande, skall lämpligen kunna navigera, erfordras dock ett djup af 2·8 m., för hvars uppmuddring statsanslag skulle sökas. Hamnen eges dock helt och hållet af enskild person, som deraf drager inkomst.

Visby hamn.

Djup i inre hamnen 3·0 à 3·6 m. under havfets m. v. y.

» i yttre » 3·0 à 5·9 » » » »

Under Mars månad år 1888 hade en beklaglig olyckshändelse inträffat i det att 9 besättningskarlar i tjänst hos dykeribolaget Neptun, omkommit i hamnen, hvilken olycka tillskrefs frånvaron af en vågbrytare mot vester, hvarför anläggning af en sådan nu ansågs vara oeftergiftig, och hafva flere förslag härtill uppgjorts, dock utan resultat. För utrönande af bästa sättet att åstadkomma skydd för hamnen mot sydliga vindar, hafva försök anstälts med utläggande af betonblock, hvarmed dock hittills icke vunnits önskad verkan. Å hamnarmen, hvars kalkstensbeklädnad svårt angripits af sjöns åverkan, pågick iståndsättning med beton. Mot hamnens underhåll var icke något att anmärka.

Rone hamn.

Djup i inseglingstrännan 4·2 m. under havfets m. v. y.

» vid nya lastbryggan 3·6 » » » »

Hamnen är af god beskaffenhet som nödhamn, med naturligt skydd af holmar och grund. Djupet i hamnen utgjorde 5·05 m. och på redden med god ankargrund 10·7 m. Mot hamnens underhåll förekom ingen anmärkning. På norra sidan af densamma och omedelbart derinvid ligger

Hus fiskehamn,

som består af tvenne mindre vågbrytare å pierres perdues med pirhufvuden af stenkistor äfven öfver vattenytan. Såväl i inseglingen som i hamnen med sandstensbotten var djupet endast 1 à 1·2 m. Hamnen var i godt skick.

Nystrands fiskehamn.

1·0 m. under havfets m. v. y.

Hamnen är belägen söder om och i närheten af Rone hamn samt är af ungefärligen samma beskaffenhet som hamnen vid Hus, med samma djup, men af mindre dimensioner. Vågbrytarnes yttre sida utgjordes af ganska svaga förtimringar med stenfyllning. Botten utgöres äfven här af sandstenshäll.

Slite hamn.

4·8 à 5·9 m. under havfets m. v. y.

Vid besigtningen gjordes ingen annan anmärkning än att genom öppningarna i den på kistor grundlagda nya lastbryggan fortfarande dels indrefs sand i hamnen, dels ock fortplantades vågslag i densamma, hvarigenom vid vissa starka vindar åtskilliga svårigheter och hinder vid lossning och lastning vållades för närliggande fartyg. Djupet i inre hamnen utgjorde 3·5 à 4·2 m. och i den yttre 6 à 7 m. Mot underhållet af hamnen var intet att anmärka.

Kappels hamn.

2'4 å 3'6 m. under hafvets m. v. y.

Djupet på yttre sidan af bryggan var 5'0 m., men på den inre sidan endast 2'1 till 2'4 m. Vanliga reparationsarbeten voro utförda, men var stort behof af muddring innanför lastbryggan, för hvilket arbete hamnen dock saknade nödiga redskap. Vid denna, likasom andra hamnar, uttalades önskvärdheten af att för den gemensamma s. k. landthamnsfonden ett gemensamt mudderverk skulle inköpas.

Klinte hamn.

Djup i inseglingarännan 3'6 m. under hafvets m. v. y.

» i hamnbassinen 3'6 » » » »
» vid lastbryggan 3'3 » » » »

Mot underhållet af denna hamn förekom vid besigtningen ej någon anmärkning. Djupet i hamnen utgjorde 5'33 m.

Mellersta distriktet.*Vesterås hamn.*

3 m. under Mälarens l. v. y.

Någon anmärkning mot hamnens underhåll förekom ej. Nollpunkten på den genom generalstabens försorg derstädes afvägda vattenskalan befans ligga 12'6 cm. lägre än tröskeln i Stockholms sluss.

Askersunds hamn.

3 m. under Vetterns l. v. y.

Mot underhållet af hamnen var intet att anmärka.

Trosa hamn.

1'8 m. under hafvets m. v. y.

i inloppet 2'1 » » » »

Vattendjupet har genom muddring ökats från 1'8 till 2'7 m. Rörande hamnens underhåll förekom icke någon anmärkning.

II. Brobyggnader.**Södra distriktet.**

Bron öfver Laga å i Kånna socken. Landfästen och pelare voro i mycket godt skick, hvaremot slitdäcket delvis befans skadadt af röta.

Långebro öfver Helge å vid Kristianstad. Svänginrättningen var ännu i sådant skick, att bron endast med svårighet kunde svängas, men genom en mindre ändring, som inspektionsförrättaren föreslog, kunde en betydlig lättnad i brons manövrering vinnas.

Bron öfver Mörrums å. De af trä gjorda brobalkarne syntes ännu för någon tid hafva tillräcklig bärighet, hvaremot körbanan, som bestod af plank i två skift, delvis var mycket bristfällig. Dessutom tarfvade stensättningen och grusningen mellan brospannen förbättring, hvarom ock påminnelser gjordes hos vederbörande.

Bron öfver Tornesundet i sjön Åsnen. Några mindre brister anmärktes till afhjelpande.

Vestra distriktet.

Bron öfver Göta elf vid Trollhättan. Östra landfästet var uppfördt till full höjd och det vestra öfver fotmuren till 11'88 m. höjd, hvarjemte murstöden för pirernas jernbockar å ömse sidor om det forsande Stampeströmsfallet voro fullbordade, det östra hugget i berget och det vestra utgörande mur i cementbruk med horizontala fogar till omkring 1 m. höjd. Murverket var af god sten och dess utförande gaf icke anledning till anmärkning. Brons öfverbyggnad var under arbete å Trollhätte mekaniska verkstad, der bockarna för pirerna voro fullt färdiga och hoppassade. Såväl materialet af Domnarfvets stål som arbetet voro af utmärkt beskaffenhet.

Östra distriktet.

Bron öfver Svartån. De vid förra besigtningen anmärkta hålorna i stenfyllningen å kistornas yttre delar voro nu utfyllda med sten och förekom i öfrigt ingen anmärkning mot underhållet.

Mellersta distriktet.

Bron öfver Skurusund. Denna bro, som för två år sedan undergick en ganska omfattande förbättring, var i ett utmärkt godt skick.

Bron öfver Almarestäket. Bron befans i fullständigt skick med ny körbana af plank, nya ledstänger på båda sidor utmed östra landfästet samt nymålade, men af de till brons skyddande uppförda duc d'alberna hade 4 stycken under islossningen våren 1888 blifvit illa skadade, om hvilka skadors ändamålsenliga afhjelpande föreskrifter lemnades.

Bron öfver Arbogaån vid Kungsör. De i och för fartygs genomgång anbragta ledbommarna, hvilka vid föregående besigtning befunnits odugliga, voro anmärkningsfritt ombyggda.

Bron öfver Sagån vid Östanbro. Bron var anmärkningsfritt underhållen, men hade duc d'alberna vid 1888 års vårflöde lidit åtskilliga skador, om hvilkas reparation nödiga föreskrifter lemnades.

Bron öfver Fyrisån i Upsala. Mot denna bro förekom icke någon anmärkning.

Nedre norra distriktet.

Brobyggnaden öfver Dalelven vid Avesta i Kopparbergs län. Arbetet var påbörjadt, i det en del sten till bron blifvit uttagen, men enär ny plan öfver köpingen under år 1888 blifvit uppgjord, enligt hvilken den gata, i hvilkens förlängning bron är föreslagen att byggas, skulle komma att igenläggas, hade fråga uppstått om brons förläggande längre ned i förlängning af köpingens hufvudgata, hvarom nytt förslag skulle uppgöras för att underställas Styrelsens pröfning.

Brobyggnaden öfver Indalselven vid Bergforsen. Något annat arbete än utkilning och framkörning af sten var ej verkställt.

Brobyggnaden öfver Indalselfven vid Käfstanacken. Norra landfästet var uppfördt till sträfpallen, hvaremot vid det södra 1·8 m. fattades. Den nordligaste pelaren var grundlagd inom spåntväggar och de nedre tre skiftena murade i cement. För andra pelaren från norr räknadt var kista sänkt och pålning samt stenfyllning verkställda. Arbetet syntes vara utfördt med omsorg.

Bron öfver Ljusne elf i Arbrå socken. Mot brons underhåll förekom ingen anmärkning af vigt.

Bron öfver Ångermanelfven vid Sollefteå. Vid denna nyligen uppförda bro iaktogs, att grunden för pelare och landfästen måste ytterligare skyddas mot utskärningar af den här mäktiga elfven, hvarjemte ock rörelser i landfästena förmärkts. Styrelsen har genom Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förständigat arbetsdirektionen att oförtöfvadt vidtaga de åtgärder, som dessa förhållanden påkalla.

Bron i Hernösand hade ytterligare försämrats sedan förra besigtningen, i anledning hvaraf förslag om dess ombyggande blifvit väckt.

Öfre norra distriktet.

Brobyggnaden öfver Lule elf vid Edefors, vid tiden för besigtningen ej påbörjad, inspekterades derföre icke.

Bron öfver Ume elf vid Umeå stad. De vid förra inspektionen anmärkta bristerna å körbanan, staketet och spännbjelkarne voro nu nöjaktigt afhjelpa.

Bron öfver Ume elf mellan Sörfors och Brännlands byar. Brons trävirke befans i allmänhet ännu friskt, utom å ett par ställen, der dock under vintern nytt virke skulle inläggas, hvarjemte direktionen förständigades att å östra uppfarten, der utskärning egt rum, låta anbringa erforderlig förstärkning.

Bron öfver Ume elf vid Korpberget i Lycksele socken. Denna bro befans i godt skick.

Bron öfver Storlångträsket mellan Piteå och Arvidsjaur. Den nuvarande bron är icke densamma, som ursprungligen var byggd på detta ställe, ty denna, som hvilade på pålok, blef efter tre års tid alldeles förstörd, derigenom att pålarne upplyftades af isen. Kommunen ingick då till Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet med begäran om bidrag till en ny brosuppförande, uppgående enligt kostnadsförslaget till 1,558 kronor, hvilken ansökning bifölls, hvarefter den nuvarande bron under vintern 1882 bygdes. Den hvilar på 10 stycken timrade stenkistor, alla från början lika och utkragade upptill för att minska spannens vidd. De bärande delarne utgöras af 4 stycken bjelkar af 0·25 till 0·30 m. fyrkant, hvilka fortsätta efter hela brons längd. Brobanan består af 0·15 m. tjocka sparrar utan slitbana af plank. Landfästena äro uppförda af sten i kallmur med stödmurar för vägbankarna. Som botten emellertid är af lös beskaffenhet, hafva å alla brokaren inträdt större och mindre sättningar, som föranledt upprepade reparationer och äfven ombyggnad. Brons hela längd är 152 m. och bredd mellan handräckena 4 m. Till följd af de nyss nämnda sättningarna och de olika sätten för deras afhjelpande, är bron i ett mindre prydligt skick. I afseende på de bärande delarnes styrka uppfyller den ej heller de vilkor Styrelsen ställer på dylika konstruktioner, men den synes dock för närvarande tillräcklig för den ej synnerligen lifliga trafiken.

Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens berättelse. 1888.

Brobyggnaden öfver Skellefte elf vid Krångfors. Sedan bron för 10 år sedan bygdes, hade några vidlyftigare underhållsarbeten ej behöft verkställas, och utröntes att trävirket var friskt äfvensom att hophuggningar och sammanskrufningar voro i anmärkningsfritt skick. Körbanan befans deremot till stor del uppspliten och upprutten samt behöfde inom kort ersättas med friska tvärsparrar och slitbana af långsgående plank, hvartill vederbörande anmanades.

Vid murverket i landfästen och pelare påvisades behovet af några mindre åtgärder, hvarom Styrelsen hos Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande gjort framställning.

III. Kanaler och farleder.

Södra distriktet.

Kanal genom Helgasjön samt Skafvenäs- och Tolg-sjöarne in i Asasjön och Räfte—Helga—Tofta kanal. Djupet i Räfte kanal var omkring 1·18 m., i Tofta kanal 1·2 m., i Åbyån 1·63 m., i Tolgån 1·5 m. och i Tolgsjön 2·74 m. Vid Åby nedre slussströskel utgjorde vattendjupet 1·35 m. För slussportarnes öppnande var ett vindspel anordnadt och strandskonungen nedom slussen hade förstärkts, så att vid dess tömning full påsläpning kunde ega rum utan att stränderna skadades. Vid Tolgsundet anmärktes, att svall från ångbåtarna så småningom underskar grästorfven på stränderna, så att stundom stora torfverlossna och nedrulla på kanalens botten. Till afhjelpande af denna olägenhet skulle stränderna förstärkas medelst pålning och ris samt plantering af vide.

Åhus—Kristianstads bätled. Vattendjupet i sydrännan var omkring 1·63 m. samt i Hernestads kanal och i Möllegrafven i allmänhet 1·78 m., men sistnämnda graf var så smal, att två pråmar ej kunde mötas vid lågt vattenstånd. Hernestads kanal hade en bottenbredd af omkring 4·45 m., men i kanalens trenne krökar hade bottenbredden genom verkställd muddring ökats till 5·04 m.

Vestra distriktet.

Trollhätte kanal. Alla slussarne i *nya kanalleden* voro i fullt oskadadt skick. Mot bergkanalen, som under de senare åren blifvit betydligt förbättrad genom delvis rätning och utvidgning, kunde dock fortfarande anmärkas, att sidoväggarna voro mycket skrofliga med utskjutande skarpa spetsar, hvilket nödvändiggör stor försigtighet för att ej fartyg vid passerandet skola skadas, gällande detta företrädesvis vid inloppet till öfre slussen vid Åkersberg. Stämportarne vid Trollhättan, hvilka efter kanalens tömning kommit under tryck, voro vid tröskeln mycket otäta. Bland nyare arbeten, som sedan 1887 utförts, var en kajmur af granit på pålgrund å norra sidan af den s. k. öfre bassinen ofvånför slussarne. Af *gamla ledens* slussar föranledde de öfra, i berget helt och hållet sprängda och utbyggna, icke till någon anmärkning, hvaremot de trenne nedre vid Åkers vass, byggda af sandsten och till stor del på pålgrund, voro genom tidens åverkan ganska mycket angripna, synnerligast portfästen och trösklar. Vid inloppet till öfversta slussen i »høga berget» hade för underlättande af inseglingen

en jetée af granit i kallmur blifvit uppförd på pälgrund. Såsom slutomdöme torde kunna uttalas, att kanalverket var i ypperligt skick och att det genom ett omsorgsfullt underhåll häfdade sitt rättvisa anseende, som ett af landets förnämsta byggnadsarbeten.

Dalslands kanal samt kanalen mellan sjöarne Östra och Vestra Silen. Utom vanliga underhållsarbeten hade under år 1888 förekommit ombyggnad af 8 slussportar och af kanalbron vid Bengtsfors samt utgräfning af en mötesbassin i kanalen vid Långeds fabriksbyggnad. Vattendjupet i segelleden var tillräckligt, vexlande mellan 1's m. och 2's2 m. Någon anledning till anmärkning förekom icke.

Östra distriktet.

Göta kanal. Denna kanal med tillbehör befans vårdad och underhållen med all den omsorg, denna storartade anläggning kräfver, och hade sådana förbättringar derå blifvit gjorda, som behovet påkallat, dervid särskildt bör nämnas ombyggnad af Söderköpings kaj, som nu hvilar på genom förtimring höjda och förstärkta kistor. Af murverket, som är 105's m. långt, äro 170 kbm. lagda i cementbruk och 12 kbm. i kallmur. Äfvenså har öfre delen af Borenhults hamnarm blifvit fullständigt ombyggd med ny sten i cementbruk på beton, hvarjemte det derutanför anbragta skyddsvärnet mot isgång och vågslag blifvit förbättradt och fullbordadt. Till sist bör omnämnas att en telefonledning blifvit uppsatt mellan Berg och Husbyfjöl samt att förslag väckts om inköpande af statstelefonen mellan Motala och Husbyfjöl i ändamål att för kanalens räkning åstadkomma en oafbruten och af den allmänna telefoneringen oberoende ledning till alla mellan Motala och Mem liggande kanal-kontor och för trafiken vigtiga platser.

Norrköpings farled. Denna farled var i det närmaste fullbordad enligt plan och pågick endast muddring utanför den nybygda kajen samt ytterligare utvidgningar i några krökar. Den egentliga genom muddring reglerade segelrännan är omkring 1 mil lång från Oskar Fredriks bro ut till Grytholmen med en bottenbredd af 35's m. och i svårare krökar ända till 89 m. samt med ett vattendjup af minst 5's meter.

Inloppet till Gamlebyviken. Strömsholmskanalens sidokajer voro i stort behof af reparation, hvilken ock skulle verkställas under vintern 1888—1889.

Stegeholmskanalen hade i östra inloppet något uppgrundats, der således muddring erfordrades, hvarjemte dithörande längre österut stående duc d'alb var så skadad, att den måste ombyggas, hvarom direktionen förstundigades.

Farleden genom Blockhushålet inspekterades utan anmärkning. Förslag är väckt att öka vattendjupet till 5'94 m. under medelvattenytan.

Kinda kanal. Betydliga underhållsarbeten voro utförda på ett tillfredsställande sätt.

Mellersta distriktet.

Upprensning af segelleden genom Brandalssund. Detta arbete har under år 1888 afslutats och afsyningsbevis derå utfärdats.

Eskilstuna kanal. Denna kanal befans såsom vanligt utmärkt väl underhållen.

Södertelje kanal. Vid besigtningen anmärktes, att den öfver slussen ledande bron, som begagnades endast under vintern, behöfde helt och hållet ombyggas, dervid jeru torde bör användas i stället för trä; men var kanalen i öfrigt i ett utmärkt skick.

Strömsholms kanal inspekterades utan anmärkning.

Dragets kanal befans i samma skick som förut och iaktogs särskildt, att någon uppgrundning icke egt rum, beroende detta på den starka strömmen. Trafiken hade under år 1888 något ökats.

Hörkens kanal var väl underhållen och hade under år 1888 jemväl trafikerats oftare än förr.

Farleden till Köping föranledde ej till någon anmärkning. Frågan om dess fördjupande till likhet med Stockholms sluss var ännu oafgjord.

Farleden till Arboga. Hvarje år undergrävas stränderna i Arbogaån mer eller mindre, särdeles vid högt vattenstånd, såsom under år 1888, men den i farleden nedrasande jorden ligger dock ej qvar, utan bortföres genast af strömmen och afsätter sig i stället vid åns mynning nedanför Kungsör.

Farleden till Enköping jemte kajen derstädes. Den nya kajbyggnaden, 121 m. lång, var fullbordad och muddring pågick i hamnbassinen, der djupet utgjorde 3'15 m., hvaremot farleden endast hade ett djup af 3 m.

Nedre norra distriktet.

Hernösands kanal har inspekterats och gaf ej anledning till någon anmärkning. Angående den öfver kanalen ledande bron se ofvan under brobyggnader.

Öfre norra distriktet.

Segelleden till Piteå jemte lastbrygga. Genom under år 1888 verkställda mätningar utröntes, att djupet i segelrännan var detsamma som år 1886. Muddring hade verkstälts dels i Pitsundet, dels invid hamnkajen, hvilken senare befans i godt skick.

Genomgräfning af Hanholmsudden vid Luleå. Segelrännan hade under år 1888 bibehållit det bestämda vattendjupet, och var till och med på flera ställen djupare. Beslut om uppbyggning af en rak räuna genom Tjufholmssundet till ett djup af 8's m. och en bottenbredd af 30 m. har blifvit fattadt af stadsfullmäktige i Luleå.

IV. Dockbyggnader och upphalningsbäddar.

Malmö docka befann sig i godt skick, men anmärktes, att pumpverket behöfde delvis förnyas.

Norrköpings docka. Förut gjorda ännu ej beaktade anmärkningar angående dockportarna förnyades och delgäfvos skriftligen Motala verkstads aktiebolags styrelse, som förklarar, att nödiga åtgärder skulle verkställas under Juli månad 1889.

Upphalingbädd och docka vid Lindholmen i Göteborg. Dessa anläggningar befunnos nöjaktigt underhållna.

Oskarshamns docka, med djup öfver tröskeln af 4.5 m. och bredd i portöppningen af 15 m., har utrymme för ett större och ett mindre fartyg i bredd och var vid besigtningen i godt skick.

Kalmar slip, belägen å varfvet derstädes, med längd på land af 85 m. och lutning af 62.5 ‰ var i godt stånd, men användes numera mindre än förr. Under år 1888 hade endast 16 fartyg upptagits. Största vattendjupet öfver vagnarne var 3.6 m. och kunna fartyg af 60 m. längd upptagas. Maskineriet drifves med handkraft.

Skibordsdammen öfver Motala ström ofvan Bergsbron i Norrköping. Sedan förslag till instruktion för reglering af vattentäkten vid de särskilda verken vid berörda dam inkommit, har sådan instruktion blifvit af Styrelsen utfärdad.

Följande med statsbidrag understödda hamnbyggnad samt rensningar af farleder hafva under år 1888 blifvit godkända, nämligen:

	Beräknad kostnad.		Beviljad statsbidrag.	
	Kr.	öre.	Kr.	öre.
Anläggning af hamn vid fiskeläget Borstabusen i Malnöhuss län	92,800	—	57,800	—
Uppmuddring af segelleden genom Brandalsund, beläget mellan Halls- och Jernafjärdarne i Stockholms län	9,890	—	6,590	—
Upprensning af farled uti Hjelmaren genom Hyndevadsund förbi Nordön öfver Tandlaviken och Närsjöfjärden fram till Hyndevadsån, der bispåret från Skogstorps station å Oxelösund—Flen—Vestmanlands jernväg slutar, i Södermanlands län	22,500	—	22,500	—
Summa	125,190	—	86,890	—

C. Vattenaftappningsarbeten.

Södra distriktet.

Kronobergs län.

Reglering af Kät-ån och torrläggning af kringliggande mader inom Hvittaryds, Berga och Ljungby socknar. Af verkställda afvägningar hade utrönts, att ifrågavarande regleringsarbete ej under 1888 kunde godkännas.

Hufvudkanalens öfversta del var ej ens påbörjad och mot de delar, som af intressenterne ansetts vara fullbordade, förekommo åtskilliga anmärkningar. Rensningar återstodo att verkställa på flere sträckor, hvarjemte äfven flere broar befunnos mindre väl utförda.

Afdikning af Kåramåla Fly, tillhörande Kåramåla by, Kåramåla torp och Högahult inom Nöbbeleds socken. Hufvudkanalen befans upptagen till hela sin längd. På en sträcka af omkring 1,000 m. hade dock ej bottenschaktet kunnat till fullo

uppgrävas, i anseende till svår och olämplig väderlek. För öfrigt var arbetet ganska försvarligt utfördt.

Dikning och odling af Borrsjö mader, tillhörande Söraby, Norraby och Borrlanda byar i Söraby socken. Hufvudkanalen befans upptagen till omkring $\frac{2}{3}$ af djupet ända till Borrsjön, hvilken vid midsommartiden blifvit tömd men nu åter fylts. Det i flere hänseenden mindre väl utförda arbetet gaf anledning till skriftligen framställda anmärkningar. En stor del af de föreskrifna lagg- och odlingsdikena voro dock utförda på ett tillfredsställande sätt.

Torrläggning och odling af Pinna myr i Linnaryds, Tingsås och Väckelsångs socknar. Alla hufvudkanalerna voro färdiga liksom de flesta bikanaler och smådiken. Stora sträckor — omkring $\frac{2}{3}$ af den gamla myren — voro redan odlade och baro vid besigtningen den 12 och 13 Oktober en utmärkt, dock ännu utestående hafreskörd. Hela arbetet, som i allmänhet utförts med mycken omsorg, blir sannolikt färdigt till afsyning redan år 1889 i stället för 1892.

Sänkning af sjön Spånen i och för utdikning och odling af sank marker å egorna till Gemla Svengård, Getaskärf, Harakulla, alla i Öja socken och Kinnevalds härad, Gemmatorps säteri, Humlaryd, Lekaryd-Tivittgård under Engaholms fideikommiss, alla i Lekaryds socken samt Aringsås och Spåningslanda säteri under Engaholms fideikommiss i Aringsås socken af Allbo härad. Hufvudkanalen och större delen af de sekundära dikena voro nästan färdiga, men anmärktes några mindre brister, som skulle afhjelpas.

Blekinge län.

Sänkning af Björkerydssjön jemte upprensning af Netti-raby å samt utdikning för odling af madängar, tillhörande byarne Fridlefstad, Mummelycke och Björkeryd i Fridlefstads socken. (Det återstående odlingsarbetet.) Odlingsarbetet pågick och skulle blifva fullbordadt följande sommar.

Sänkning af sjön Alljungen för torrläggning och odling af sank marker, tillhörande byarne Stensjö och Sällemåla uti Fridlefstads socken, Stickeboda, Pukaberg och Bakareboda i Sillhöfda socken samt Bredasjö och Kroppasjö uti Tvings socken, Medelstads härad. Hufvudafloppet, som delvis var sprängdt i berg och delvis försedt med doseringsmurar, var nästan färdigt. Detta ganska besvärliga arbete syntes vara väl utfördt; dock anmärktes till afhjelpande, att den uppgrädda jorden på en sträcka var lagd allt för nära doseringen, hvarigenom fara förefans, att kanalen genom sidotrycket skulle igenrasa. Doseringen på kanalens stödjemurar uppmättes och befans utgöra omkring 3.5 på 1. Såväl öster som norr om Alljungen voro dikena med undantag af åtskilliga rensningsarbeten färdiga och allt odlingsarbete afslutat.

Kristianstads län.

Utdikning och odling af mark, till N:o 1 Hunshult i Örkeneds socken, Östra Göinge härad. Till följd af den regniga väderleken hade alla sekundära diken ännu icke blifvit upptagna. Odlingsarbetet pågick och var nästan färdigt. Hufvudkanalen befans på flere ställen igenrasad, hvadan jordegaren tillråddes att låta stensätta densamma. Dess hela längd utgjorde omkring 1,000 m. och nära hälften deraf borde stensättas, för att doseringarna skulle ega bestånd.

Afdikning af Hemmeströ och Varpamossarna, tillhörande Hemmeströ, Kulleröds och Varpatorpets byar uti Åkarps socken, Vestra Göinge härad. Flere mindre anmärkningar gjordes, såsom att vattnet underskurit doseringarna öfver allt, hvarest icke desamma helt och hållet utgjordes af torfmosse, att flere fördämningar voro kvarlemnade i hufvudkanalen, men skulle dessa borttagas innan Oktober månads utgång.

Afdikning och odling af vattenskadade omkring Refninge å belägna marker, tillhörande byarne Frostentorp, Refninge och Ottarp i Hästveda socken, Östra Göinge härad. Lånet från odlingsfonden, stort 3,200 kronor, hade ännu icke anlåtats. Hufvudafledningsarbetet var färdigt i Juli månad 1887 och uppgafs då vara afsynadt af landbruksingeniören Ewe i Kristianstad, men kanalens doseringar voro nu genom årets vårflod betydligt underskurda och nedrasade, i synnerhet som all stensättning föregående år blifvit försummad. Det uppgafs, att beslut blifvit fattadt på bolagsstämma, att doseringarna skulle repareras. För några vid besigtningen närvarande ledamöter i arbetsdirektionen framhölls, hurusom stensättningen vore absolut nödvändig, såvida det redan verkställda arbetet ej skulle blifva till ringa eller ingen nytta för framtiden.

Malmöhus län.

Afdikning och odling af sidlända marker, tillhörande Rönneholms gods i Stehags socken, Onsjö härad. Vid nedre utloppet af hufvudkanalen voro de i 45 gr. lutning i sandbotten utgrädda doseringarna igenrasade, emedan de icke blifvit stensatta, men längre upp från kanalens mynning, hvarest torflagret blef mägtigare, hade de bibehållit sig ganska väl. Endast några sekundära, i hufvudkanalen utmynnande, samt några direkt till Rönneå ledande afloppsdiken hade i år blifvit utgrädda, och uppgafs den regniga väderleken såsom orsak till, att så litet blifvit gjort. En i full gång varande torfströfabrik var anlagd i närheten af odlingen. Något laggdike till torfmossen var ännu icke upptaget.

Afdikning och odling af mark till Ageröds säteri i Munkarps socken, Onsjö härad. Det uppgafs, att fråga vore väckt om grundaude af ett bolag för tillverkning af torfströ af den hvitmossa, som bildade det öfre lagret på torfmossen, och som på åtskilliga ställen uppgick till omkring 1 m. tjocklek. Erfarenheten lär hafva visat, att inga skördar kunna tagas på hvitmossan, synnerligen som de i förslaget bestämda sekundära afloppsdikena voro för långt aflägsnade från hvarandra, och vore sålunda meningen att först borttaga hvitmosselagret och derefter olla den återstående bränntorfvén.

Afdikning och odling af Stora Herrestads mossar, hörande till Stora Herrestads säteri samt gårdarne Fredriksberg och Carlsfält i Herrestads härad och socken. Hufvudkanalen var färdig år 1887 och de å kartan utmärkta afdelningarna 1, 2 och 3 hafva 1888 afdikats enligt fastställd plan, och var jemväl hufvudkanalen genom Fredriksbergs och Bredastens egor utgräfd. Några dikens sektioner befunnos icke öfverensstämmande med planen.

Afdikning och odling af sidländ mark, tillhörande Långaröds, Önneköps, Skepperöds, Farhults och Hemmeneköps byar i Långaröds socken, Färs härad. Alla afloppskanalerna och större delen af afledningsdikena voro färdiga äfvensom en del

af odlingsarbetet verkställt. Arbetena syntes väl utförda och antogs att kostnaden icke obetydligt komme att understiga kostnadsförslaget.

Hallands län.

Torrläggning af Undars mosse i Steninge och Eftra socknar. Någon besigtning af detta arbete har under 1888 icke skett, enär arbetsdirektionens ordförande anmält, att i anseende till den svåra väderleken hvarken hufvudkanalerna kunnat upprensas eller den felande bottensprängningen vid utloppet verkställas.

Vestra distriktet.

Elfsborgs län.

Utdikning af de s. k. Bjelkareds mader, tillhörande hemmanen Bjelkared, Sötestorp, Torkilstorp, Vimle, Holmen, Horsholmen, Sträte och Plate inom Skölfvene och Eriksbergs socknar. Endast obetydligt dikningsarbete hade här förekommit.

Afdikning af frostförande myrar, tillhörande hemmanen Vättungen, Kärud, Ödebyn och Björtveten i Bäcke socken. Vid detta företag var ej mycket arbete gjort sedan förra besigtningen. Den regniga väderleken under större delen af sommaren lærer försvårat arbetet. Förlängning af terminen för arbetets fullbordande har blifvit i nåder beviljad.

Utdikning af en frostförande mosse, tillhörande Långholmen N:o 1 i Vings socken och Kärragärde N:o 1 i Hellestads socken. Arbetet hade fortgått, så att endast rensning återstod.

Afdikning och odling af sankmarker tillhörande Mon, Hedemarken och Rinnane i Töftedals och Eds socknar i Vedbo härad. Under 1888 hade en del mindre rensningsarbeten förekommit och uddig befunda förbättringar vidtagits. Genom den förut sank markens sammansjunkning efter torrläggningen hade upprensning och fördjupning af de flesta diken visat sig vara erforderlig.

En areal af enligt uppgift 100 hektar var upplöjd, hvaraf ungefär hälften var beväxt med en i allmänhet vacker gröda.

Afdikning och odling af Hellestads och Floby mader, tillhörande Brandstorp, Hellestad Bredgården, Backgården och Skattegården, Finnestorp med Tomten, Långås med Strömsholm och Tveten i Hellestads socken samt Vistaholms säteri, Vist Mellomgården, Floby Bosgården, Floby Trädgården och Istorp i Floby socken. Detta arbete är bortlemnadt på entreprenad för 45,000 kr., i hvilken summa entreprenören vrkade 1,000 kr. förhöjning, hvilket torde bero derpå att arbetarne aflönats hufvudsakligen efter dagpenning, utgörande sommartiden 1:25 och sedan 1:50 kr. Arbetet å hufvudkanalen hade framskridit å en längd af omkring 1,140 m. från begynnelsepunkten, hvaraf dock en del var till $\frac{2}{3}$ igenslammad. På den öfriga sträckan var taget ett djup af 1:5 å 1:8 m. Uti tvenne af bigrenarna hade äfven arbete förekommit, hufvudsakligen i »Brandstorsdiken», som var upptaget å en längd af omkring 500 m, dock endast en del deraf till fullt djup.

Afdikning och odling af mark, tillhörande Hökerums säteri och Vings by i Vings socken, Ås härad. Detta arbete kommer ej till utförande, enär på jordegarens anmälan derom det beviljade lånet indragits.

Afdikning och odling af Semsholms mader, tillhörande säteriet Semsholm jemte hemmanen Tångarp, Skogsbo och Sverkilstorp inom Sems socken af Gäsene härad. Detta arbete, som är bortlemnadt på entreprenad för 6,500 kr., börjades den 31 Augusti 1888, och har sedan dess fortgått med en arbetsstyrka varierande mellan 5 och 9 man. Några ackordsarbeten hade ej förekommit, utan aflönades arbetarne efter dagspenning.

Utdikning af Ramne mosse i Mjeldruna och Hellestads socknar. Mot underhållet förekom ingen anmärkning af betydlighet. De flesta kanalerna voro nyligen rensade.

Afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande egendomen Ellenö inom Torps socken i Valbo härad. I nedre delen af Flagarån hafva en del gräfnings- och sprängningsarbeten blifvit utförda, hvarjemte en del af odlingsområdet var dikadt. Arbetet, som vid besigtningstillfället var inställt, skulle fortsättas, så snart varaktigt uppehållsväder inträdt.

Vermlands län.

Afdikning af Stordalsmyren, Medskogskärren och Porsmyren vid Stöpafor i Sunne socken. Något arbete härstädes pågick icke.

Uttappning af sjön Fåen och sänkning af Bytjärnen i Brunskog socken. Under året hade arbete pågått uti Bytjärnskanalen, hvarest omkring 5,700 kbm. jord upptagits och 80 kbm. berg bortsprängt, hvarjemte de upptagna massorna dels utplanerats dels bortförts till lämpliga upplagsplatser.

Sänkning af Lilla Emsen samt uttappning af Markvattensjön och Lillsjön inom Grums, Frykeruds och Nors socknar, Grums och Kils härad. Årets arbete härstädes utgjordes af: Rensning nedanför lilla Emsen och gräfnings för upptagande af kanal till full bredd å den torrlagda Markvattensjöns botten å en längd af 530 m. Något betydligare djup hade dock ännu ej kunnat ernås i anseende till markens lösa beskaffenhet. Den regniga väderleken hade mycket hindrat och försvärat arbetet.

Östra distriktet.

Jönköpings län.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande Odensjö Toragård i Barnarps socken. Hela arbetet var utfördt med undantag af återstående odling på omkring 5 å 6 har.

Reglering af Brusaån jemte torrläggning och odling af sankna mader, tillhörande hemmanen Sjögge, Gäddehemmet, Högebro, Öfvastås, Marianelund, Ulfvedal, Bäckarp, Möcklemark, Hultåkra, Gäddegöl, Lökanäs, Vallnäs och Hvitsjögge inom Hessleby socken, Skuru inom Bellö socken och Ödshult inom Ingatorps socken, Södra Vedbo härad. Genom 1888 års stora vårflod hade hufvudkanalen blifvit betydligt skadad af utskärningar. För reparation häraf och för att på svagare punkter förstärka kanalens sidor hade på en sträcka af omkring 3,000 m. pålar på 0.5 m. afstånd nedslagits, hvarjemte den lösare sandjorden blifvit undanskaffad och ersatt med en bädd

af ris och dyjord, hvilken på ett betryggande sätt torde kunna motstå kommande flöden. Arbetena för vattenafledningen voro fullbordade med undantag af återstående bottenrensningar, hvarjemte odlingen till öfver $\frac{3}{4}$ utförts.

Afdikning af frostilländiga mossar inom Brusaåns afdikningsområde, tillhörande hemmanen Sjögge, Skuru och Ödshult i Hessleby, Bellö och Ingatorps socknar inom Södra Vedbo härad. Detta arbete kommer antagligen ej till utförande.

Reglering af Gnyltån jemte afdikning och odling af sankna marker, tillhörande hemmanen Öfverhult, Kullboarp, Ekeberg, Bukan, Sjöggleryd, Åmjölkebo och Stora Ökna uti Ökna socken samt Klackenhult och Knifshult i Karlstorps socken, alla inom Östra härad. Odlingsarbetena voro i det närmaste fullbordade. Enligt arbetsdirektionens meddelande kommer bostället Sjöggleryd ej att deltaga i företaget, i anledning hvaraf de öfrige intressenterna vidtagit erforderliga åtgärder för jordens utbrytning från nämnda boställe.

Torrläggning af Rye mossar, tillhörande Hjeltaryd i Myresjö socken samt hemmanet Flishult i Näsby socken, båda i Östra härad. Vid inspektionen befans hela vattenafledningen fullständigt utförd, och återstod endast en mindre del af odlingsarbetena.

Torrläggning af icke odlingsbara delar af sistnämnda mossar. Utdikningen var på anmärkningsfritt sätt utförd i enlighet med stadfast plan, men då detta och näst föregående arbete utföras tillsammans af en för båda arbetena antagen entreprenör, så kunde afsyningsbevis ej utfärdas.

Reglering af Bjelkarumsån mellan Bjelkarum och Ryds quarn för torrläggning och odling af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Ryd, Karlstorps herregård, Vimmarp, Nyboda, Husnäs och Gripplund i Karlstorps socken samt Näs och Bjelkarum i Kråkhults socken, Östra härad. Arbetena med vattenafledningen och odlingarna pågingo utan anmärkning.

Afdikning af mossar invid Bjelkarums å, hörande till hemmanen Ryd, Vimmarp, Nyboda, Gripplund, Husnäs skattegård och Husnäs säteri inom Karlstorps socken samt Näs och Bjelkarum i Kråkhults socken, Östra härad. Detta arbete utföres i samband med näst föregående.

Utdikning af frostillörande mark, tillhörande Hjelmsås och Göljamålen i Säby socken samt Kornås, Vivastås och Gärebo i Frinnaryds socken. Arbetet befans fullständigt utfördt med undantag af en del bottenrensningar.

Afdikning och odling af sankna marker, tillhörande sistnämnda hemman. Vid inspektionen befans hela vattenafledningen utförd och odlingen ungefär till hälften fullbordad.

Utdikning och odling af mark, tillhörande Klefshult och Nässja i Åkers socken, Östbo härad. Arbetet var vid besigtningen till en del påbörjadt och kommer utdikningsplanen att delas i två eller flere afdelningar, emedan vissa jordegare ej vilja vara med om företaget.

Utdikning och odling af mark, till Stråkeved i Käfsjö socken samt Häradö, Södra Nässja, Nässja vestergård och Ledås i Åkers socken, Östbo härad. Omkring hälften af afloppkanalerna för vattenafledningen var utförd.

Utdikning och odling af mark, tillhörande fideikommisset Bratteborg med Norra Brattebo, Stora Myckeläng, Lilla Myckeläng och Köpet uti Byarums socken, Östbo härad.

Arbetena för såväl vattenafledning som odlingarna voro till största delen utförda.

Torrläggning af nordöstra delen af Storemosse, belägen inom Stråkeveds och Svanö hemman af Käfsjö socken samt Häradsö, Nässja, Ledås och Galtås hemman i Åkers socken af Östbo härad. Detta arbete pågick utan anmärkning.

Torrläggning af frostförande marker vid Bratteborg i Byarums socken uti Östbo härad. Arbetet var till största delen utfördt utan anmärkning.

Utdikning af frostförande mossmark, tillhörande egendomen Stora Hultrum inom Vireda socken, Norra Vedbo härad. Vid besigtningen befans hufvudgrafven fullbordad och pågingo arbetena i sidodikena.

Kalmar län.

Invallning af mark, tillhörande hemmanen och byarne Stäflö säteri, Södra Stäflö, Visslö, Askö, Stäflö, Herräng, Vesterslätt och Görbäck i Kläckeberga, Åby och Förlösa socknar. Vid detta arbetes utförande förekommo flera anmärkningsvärda brister och felaktigheter, om hvilkas afhjelpande vederbörande intressenter blifvit genom inspektionsförrättaren förständigade, och har sedermera aftal med kompetent person om arbetets planmessiga fullbordande kommit till stånd.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande byarne Tigerstad, Åkerö, Torp, Ruda, Tveta, Lundtorp, Lilla Sinnerstad, Byrum, Kulla Markhult, Gässlingsäng och Vester-näs i Mörlunda och Tveta socknar. Vid inspektionen var hela företaget fullbordadt med undantag af en del återstående odlingar.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande byarne Fagerhult, Gunnarsbo, Åbro, Lundholm, Sandslätt, Linnermåla och Haraldsmåla inom Ryssby och Ålems socknar. Hela vattenafledningen var vid besigtningen fullbordad, hvaremot af odlingen en mindre del återstod.

Sänkning af Granhultsjön och afdikning samt odling af vattenskadad mark, tillhörande Bockara by samt indragna piparebostället Granhult i Mörlunda och Högsby socknar. Hela vattenafledningen var anmärkningsfritt utförd, men af odlingen återstod ännu en del.

Sänkning af Borge- och Vedbormträskan för torrläggning och odling af vattenskadad mark, tillhörande byarne Vedborm, Flakböle, Skogsby, Vedby och Binnerbäck samt Högby prestgård i Högby socken på Öland. Någon inspektion af detta arbete har under året icke egt rum, emedan enligt uppgift af arbetsföreståndaren vattenafledningsarbetena derstädes hvilat i år.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, som genom upprensning af Ramse- och Långserumsbäckarna blifvit torrlagd och tillhörande hemmanen Fülleby, Habbestorp, Guttorp, Henstorp, Mälstads by och Qvistegården inom Mönsterås socken af Stranda härad. Vid besigtningen befans, att af Qvistegårdens torrlagda mark intet var odladt, men arbetsstyrelsen utlofvade, att ifrågavarande område före 1888 års slut skulle blifva uppodlat. Vattenaflednings- och afdikningsarbetet äro deremot godkända.

Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande byarne och hemmanen Bäckhult, Bäckhultemåla, Ingebo, Grä-nebo, Kafverhult, Baggemåla och Länderum i Mönsterås soc-

ken af Stranda härad. Afdikningen var fullbordad, hvaremot odlingsarbetet återstod.

Afdikning och odling af mark, tillhörande byarne och hemmanen Södra Bäckbo, Hullingsmåla, Hvitmåla, Njute-måla, Huralåsmåla, Kannemåla och Norra Näfra i Ålems och Ryssby socknar af Stranda och Norra Möre härad. Vid inspektionen var hela arbetet, med undantag af en del odlingar, utfördt.

Invallning, dikning och odling af mark, tillhörande hemmanen Stäflö, Kuleholm och Visslö i Åby och Kläckeberga socknar inom Norra Möre härad. Afdikningen och odlingen hade gått raskt framåt och voro nästan färdiga.

Invallning, torrläggning och odling af sankmarker, be-lägna å egorna till hemmanet Skällesås N:o 1 eller den s. k. Bergqvara gård i Söderåkra socken inom Södra Möre härad. Arbetena för invallningen voro påbörjade.

Afdikning och odling af den s. k. Träskmossen å egorna till hemmanet Mossberga i Högsrums socken inom Ölands norra mot. Den i 1887 års berättelse omnämnda då ej odlade mark blef redan på hösten samma år bruten och bar 1888 en god skörd med undantag af en mindre del, som i anseende till otjenlig väderlek måste lemnas obesädd.

Sänkning af sjöarna Sjölegöl samt Norra och Södra Gransjöarna jemte afdikning och odling af mark till hemmanen Granskata, Stora Sjögle, Skinberga, Vällsnäs och Skäls-bäck i Fagerhults socken och Bockasjögle i Virserums socken, alla i Kalmar län, samt Rosendal i Åseda socken af Krono-bergs län. Arbetena vid såväl vattenafledningen som odlingen pågingo vid besigtningen.

Afdikning och odling af vattenskadade marker till Södra och Norra Gärdslösa, Sättra, Östra Sörby, Jordslåta, Jemjö, Hagby, Störtinge, Galltorps säteri och Lindby i Gärdslösa socken på Öland. Återstående afdikning var nästan färdig, men det i 1887 års berättelse omnämnda igenrasade diket var ännu icke upprensadt. Andra mindre kompletteringsåtgärder anmärktes till utförande.

Sänkning af sjön Ryningen jemte torrläggning och odling af mark till egendomen Ryningsnäs samt byarne och hemmanen Näshult, Åkerö, Drageryd, Forsaryd, Tränshult, Gäss-lingsäng, Lumsebo och Mörlunda utjord i Mörlunda och Högsby socknar, Aspelds och Handbörds härad. Hargöls-kanalen tarfvade upprensning och likaså Sundskanalen, Näshults-kanalen var i godt stånd, men den fullständiga odlingen af hithörande mark kommer att delvis gå långsamt, emedan de vid sidorna af kanalen upplagda jordhögarna icke kunna bort-föras på flere år. På andra ställen, såsom vid Ryningsnäs m. fl., hade odlingen gått raskt framåt och lofvade rika skördar. 1888 års starka vårflöde och deraf följande höga och långvariga vattenstånd, som orsakat sämre gräsväxt på den lägsta delen af modernna, hade gifvit anledning till ett förslag, att ytter-ligare utvidga afloppet genom Hücklefjället, hvarom dock beslut ännu ej var fattadt.

Sänkning af Rödsjömåla- och Kroksjöarna jemte dikning och odling af vattenskadade marker till Kroksjö, Rödsjömåla, Svängamåla och Käxgöl i Oskars socken och Södra Möre härad. Vid inspektionen var hela arbetet fullständigt utfördt i enlighet med fastställd plan, och återstodo endast några mindre rensningar i kanalerna.

*Utdikning och odling af mark, tillhörande $\frac{1}{8}$ mantal Häl-
lerum litt. A inom Tuna socken, Tunalåns härad. Vatten-
afledningen var i det närmaste fullbordad samt odlingsarbetet
till ungefär $\frac{1}{3}$.*

*Utdikning och odling af mark, tillhörande Gökhult i Fli-
seryds socken och Handbörds härad. Både afdiknings- och
odlingsarbetena voro påbörjade vid besigtningen.*

*Sänkning af Hökasjön, Agebosjön och Kroktorpssjön me-
delst reglering af Thorsboån för torrläggning och odling af
mark, tillhörande Stora, Södra, Vestra och Mellan Agebo,
N:is 1, 2, 3 och 4 Thorsbo, Stora och Lilla Ebbhult, Hulstby,
Hökahult, Södra Svalchult och Dackebo i Madesjö socken,
samt Kroktorp, Kroksmåla, Besagöl, Lillaverke N:is 1 och 2
samt Anabo i Oskars socken, alla i Södra Møre härad. Något
arbete hade år 1888 ej utförts. Om utförandet har tvist upp-
stått mellan intressenterna, af hvilka åtskilliga ej vilja vara
med om företaget.*

*Torrläggning och odling af mark, tillhörande Vassmolösa
N:is 1, 3 och 4 inom Ljungby socken, Södra Møre härad. Ka-
nalerna för torrläggningen voro upptagna utan anmärkning
och odlingen till ungefär hälften utförd.*

*Invallning och odling af vattendränkt mark å egorna till
Norra och Södra Ståflö i Åby socken, samt Kråksmåla och
Östra Torp i Förlösa socken, Norra Møre härad. Afdiknings-
och odlingsarbetena äfvensom hithörande pumpverk äro i det
närmaste färdiga; dock ifrågasätter jordegaren att få slippa ut-
föra en del i arbetsplanen ingående diken.*

*Sänkning af Hultnässjön för torrläggning och odling af
vattenskadade egor till byarne Elmhult, Hultsnäs, Långemåla,
Böta och Bötterum i Långemåla socken af Handbörds härad.
Rörande detta arbete har icke varit något att anmärka.*

*Afdikning och odling af mark, tillhörande Skurubäcks och
Farshults byar i Fagerhults socken, Handbörds härad. Vatten-
afledningen var till större delen fullbordad och odlingarna under
utförande.*

*Sänkning af Lillesjön, Våmbsjön och Borgegöl för torr-
läggning af vattenskadade marker å egorna till Haddetorp,
Hellinge, Grönviken, Stora Bölö, Borg, Rosenvik, Stora Åby,
Stora Sinnerstad och Mörlunda byar och hemman i Mörlunda
socken, Aspeland's härad. Sjöarna voro sänkta och vattenaf-
ledningen utförd, hvarjemte odlingarna voro under arbete.*

*Afdikning och odling af vattenskadade marker å egorna
till byarne Slagerstad, Stenåsa, Stora och Lilla Brunneby och
Norra Quinneby i Stenåsa socken inom Ölands södra mot.
Jordarbetet var i det närmaste färdigt och bergsprängning
pågick.*

Skaraborgs län.

*Sänkning af sjön Östen jemte torrläggning och odling
af derinvid belägen vattenskadad mark inom Hjälstads, Vads,
Götlunda, Värings, Flistads, Horns, Fräsreds, Rinnebergs,
Odensåkers, Tidavads och Sveneby socknar i Vadsbo härad.
Muddring af sjökanalen pågick, hvarjemte en mindre del af
dikningsarbetet återstod, hvilket dock antogs skulle blifva fär-
digt inom 1888 års slut. Odlingen var till större delen utförd
och lofvade att lemna rika skördar.*

*Reglering af Bergmossebäcken jemte afdikning och odling
af vattenskadade egor, tillhörande hemmanen Kroken, Lund,*

*m. fl. inom Svenstorps, Versås och Kyrkefalla socknar. Vid
inspektionen voro hela vattenafledningen och större delen af
odlingarna utförda. Största delen af den återstående, såsom
odlingsbar upptagna, jorden utgjordes af skogsmark.*

*Afdikning och odling af mossar, tillhörande Långholmen
och Rogestorp i Luttra socken, Vartofta härad. Vattenaf-
ledningen var anmärkningsfritt utförd och ungefär hälften af
det afdikade området uppodladt.*

Mellersta distriktet.

Stockholms län.

*Afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande
hemmanen Bermö och Österby i S:t Pers och Haga socknar.
Bergbottens fördjupning i hufvudafloppet var ej fullständigt
afslutad. Närmast ofvanför berget var dikningen fullbordad på
en sträcka af 60 m. Den sena våren med mycket vatten hade
hindrat dikningens påbörjande. Odlingen af marken omkring
sjön, som icke kan företagas förr än denna blifvit sänkt och
marken fått tid att sätta sig, torde först efter ett par år kunna
verkställas.*

*Sänkning af sjön Trehörningen och torrläggning af mar-
ker, tillhörande hemmanen Stufsta eller Hörningsnäs, Stufsta
N:is 1, 2 och 4 m. fl. inom Huddinge socken, Svartlösa härad.
Ehuru något af dikningen ännu återstod att fullborda, var dock
den till torrläggning afsedda marken redan fullständigt odlad.*

*Afdikning af vattenskadade marker, tillhörande Viksjö,
Jakobsberg, Kalfshälla, Väddesta m. fl. hemman i Jerfälla
och Spånga socknar. Afdikningen fullbordades redan 1887, men
af odlingsarbetet återstod ännu en mindre del.*

*Rensning af Nederängs- och Sneåarna för torrläggning
och odling af mark, tillhörande hemmanen Nederängen och
Eke m. fl. ställen i Vidbo socken samt Östby i Skeptuna
socken. Rensnings- och torrläggningsarbetena blefvo redan
1887 fullbordade, men all mark, som ingår i företaget, var ännu
ej fullständigt odlad.*

*Torrläggning och odling af mark, tillhörande Johannis-
berg, Stora och Lilla Gottröra m. fl. hemman i Närtuna soc-
ken samt Berg och Helgäby i Skeptuna socken. En mindre
del af marken befans ännu icke vara odlad.*

*Rensning af Tarfån för sänkning af Tarfsjön samt torr-
läggning och odling af mark, tillhörande Åby m. fl. hemman
i Husby Långhundra socken. Rensnings- och torrläggnings-
arbetena afslutades år 1887, men af odlingsarbetet återstod
ännu en mindre del.*

*Sänkning af sjöarna Lommaren, Ludden, Malstasjön, Frö-
tuna kyrksjö samt Oppsjön jemte odling och dikning af mark,
tillhörande Norrtelje stad och åtskilliga hemman inom Frö-
tuna, Malsta, Estuna, Husby och Skederids socknar. Sjösänk-
ningsarbetena voro i det närmaste fullbordade och syntes, att
döma af den vackra både höst- och vårsädesgrödan, såväl å ny-
odlingarna närmast omkring Lommaren, hvars stränder varit
mest utsatta för nästlidna vårs flöden, som å högre belägna
nyvunna marker, företaget motsvara dervid fästade förhopp-
ningar.*

*Enligt hvad som å stället upplystes, hade 1887 års vår-
flöde varit mycket häftigt och vattenytan i Norrteljeån stått*

ovanligt högt, men hade dock den nybygda såväl Gallbron, som bron öfver qvarndammen på ett utmärkt sätt bestått den ovanligt starka påkänning, som de derunder haft att uthärda.

Af de två broar å Lenna—Norrtelje jernväg, som leda öfver Ekabybäcken och en förgrening deraf, och hvilka till följd af vattendragens fördjupning beröras af sjösänkningen, hade den mindre bron undergått rubbning, derigenom att de på pårust hvilande landfästena förskjutit sig, så att spelrummet mellan dessa och de 4 jernbalkarna gått förloradt och rubbning i stödjemurarna mot ballasten kunde förmärkas; men voro åtgärder till förstärkning af grunden vidtagna.

Grafven mellan sjöarna Lommaren och Ludden, hvilka ligga i jernhöjd med hvarandra, hade vid årets vårflöde visat sig icke kunna med tillräcklig hastighet afföra den tillrinnande vattenmängden, i anledning hvaraf föreskrifter om grafvens utvidgning på bredden lemnades.

Afdikning och odling af mark, tillhörande Kåtorp, Söderby, Linderis, Göringe, Häfverö prestgård, Hofgården m. fl. hemman i Häfverö socken och skeppslag. Afdikningen var till stor del fullbordad och antogs blifva färdig före 1888 års slut.

Afdikning och odling af Stangan, tillhörande Neder Söderby, Norr Rangsta och Trollsta utjord i Sorunda socken. Arbetet var så vida färdigt, att af dikningarna återstodo endast reusning af hufvudgrafven samt upptagning af omkring 750 m. diken.

Afdikning och odling af sankmarker, tillhörande Tibble boställe m. fl. hemman i Husby Långhundra, Skeptuna och Vidbo socknar. Af de öfver hufvudgrafven, som till förekommande af ras icke upprensats till fullt djup, ledande broarne, Söthålsbron och Steubron, mellan hvilka afståndet utgjorde 3,600 m., hade den förstnämnda med ett 6½ m. spann visat sig kunna utan uppdämning framsläppa den framrinnande vattenmängden, men icke så den sistnämnda, hvars spännvidd var 60 m. Af Nederängså, hvilken utgör en fortsättning i söder af den stora grafven och håller i längd omkring 2,300 m., voro omkring 1,000 m. ännu ej bearbetade. I anseende till de sankmarkernas sammansjunkning efter torrläggningen har tvifvel uppstått, hurvida det med företaget afsedda resultatet kan komma att till fullo vinnas. Olägenhet för nedanliggande marker synes äfven genom sjösänkningen vara att befara.

Sänkning af Löfsjön samt torrläggning och odling af mark, tillhörande Öfver Söderby, Vesterby och Vinaren m. fl. hemman i Sorunda socken. Den sena våren, som försenat dikningarna i allmänhet, hade äfven här utgjort ett hinder för arbetets fullbordande. Sälunda återstod upptagning af 350 m. diken samt reusning af hufvudgrafven. Odlingen var verkställd på sådan mark, som nu lämpade sig därför, men torde ej inom föreskrifven tid kunna utföras på en del annan mark, hvarföre förlängning i tiden för odlingens fullbordande är behöflig.

Upprensning af Eckarån samt afdikning och odling af mark, tillhörande Annö m. fl. hemman i Valö socken. Hufvudgrafven samt rügångsdiket mellan Annö och Kjellinge voro fullbordade, men intet af öfriga diken.

Sänkning af Långsjön, Kundbysjön och Björken med afdikning och odling af mark, tillhörande Tomta, Brosätra, Töfvalite, Salmunge m. fl. hemman inom Rimbo och Skederids socknar. Björken, som ligger lägst af dessa tre sjöar, var till

större delen sänkt. I den derifrån ledande grafven ned till Finska qvarn hade stora ras inträffat, derigenom att djupet uttagits på en gång. Mellan Björken och Kundbysjön pågick arbetet å ungefär halva sträckan.

Afdikning och odling af mark, tillhörande Källberga, Vreta, Sittersta och Valla i Ösmo socken. Största delen af hufvudgrafven var vid besigtningen fullbordad.

Sänkning af Kanikebolsjön samt afdikning och odling af mark till Fåfångboda, Kanikebol och Sandika i Hargs socken, Gammelby, Hanneberg och Börstils prestgård i Börstils socken. Detta arbete var vid besigtningstillfället i det närmaste utfördt på ett särdeles förtjenstfullt sätt.

Afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande Ytterby, Mälby och Boda i Börstils socken. Hufvudfloppet var i det närmaste fullt upptaget till djup och bredd. Odlingen af marken var påbörjad, men torde åtgå 2 å 3 år, innan den kan hinna fullbordas, enär marken delvis är af ytterst lös beskaffenhet.

Sänkning af Brändslättsjön samt afdikning och odling af öfversvämmade marker, tillhörande hemmanen Risberga och Täby i Östuna socken, samt Lundby och Stenby i Husby socken af Långhundra härad. Vid besigtningen var sjön ännu icke sänkt, men den derifrån ledande ovanligt djupa, genom fast jordmån framgående grafven, var i det närmaste fullbordad.

Sänkning af sjön Elfviken samt afdikning och odling af sankmarker, tillhörande Nynäs, Björsta, Vidby fideikommiss, kyrkoherdebostället Muskösund m. fl. hemman i Ösmo socken. Sjön var vid besigtningen ej sänkt, men den derifrån ledande grafven till större delen fullbordad. Betydande ras hade under arbetets fortgång egt rum, och meddelades föreskrifter om sättet att förekomma förnyande deraf.

Upsala län.

Afdikning och odling af mark, tillhörande Skämsta, Vallby och Bullebo byar samt Skogsbo boställe i Tierps socken. Arbetet hade vid besigtningen nyligen påbörjats.

Sänkning af Gårssjöarna, samt afdikning och odling af mark, tillhörande Tobo m. fl. hemman i Tegelsmora, Tierps och Vendels socknar. Sjöarna voro helt och hållet aftappade och hade arbetet med den stora hufvudgrafven, som skär Upsala—Gefle jernväg, fortskridit omkring 200 m. vester om nämnda jernväg. Tvisten om jernvägsbrons ombyggnad var nu afgjord, i det att jernvägsbolaget mot ett öfverenskommet pris åtagit sig detta arbete; men ny tvist hotade att uppstå, enär delegarne i sjösänkingsföretaget önskade att längs jernvägen upptaga två större, väl behöfliga, ehuru i arbetsplanen icke ingående grafvar, hvilka möjligen kunde komma att förorsaka sättning i den derstädes jemförelsevis höga jernvägsbanken.

Upprensning af Säfvadn samt afdikning och odling af mark, tillhörande Heljesta, Ingla, Tibble by m. fl. hemman inom Tibble och Hagby socknar. Detta företag var i det närmaste fullbordadt.

Södermanlands län.

Hvargarns ängsodlingsföretag, omfattande afdikning och odling af vattenskadad mark till Hvargarn samt Stora och Lilla Ladeby i Lista socken. Detta företag hade fortskridit så långt, att alla hufvudgrafvarna voro fullbordade.

Uttappning af Rudsjön samt torrläggning och odling af mark till Sörby i Torsäkers socken, Rönö härad. Den i och för nämnda sjös aftappning erforderliga grafven framgick genom en särdeles lös mark, hvarför, till förstärkning af sidodoseringarna, blifvit nödvändigt att anbringa beklädnad med vertikalt nedslagna plankväggar. Ehuru grafven ännu icke upptagits till fullt djup utetter hela sin längd, hade sjön dock blifvit helt och hållet uttappad.

Afdikning och odling af vattendränkta marker vid Ånga egendom i Svärta socken. Nästan alla grafvarna voro upptagna, och lofvade odlingen till följd af jordens fasta och goda beskaffenhet att gälda alla derpå nedlagda kostnader.

Utdikning af stora och lilla Häfverödmossarna, stora och lilla Äggmossarna, Rödmossen samt Slättermossen på Svärta egendoms mark i Svärta socken. Denna utdikning hade genom några mindre förändringar i grafvarnas profil erhållit aflopp åt tre särskilda håll. De flesta voro fullbordade, och hade hufvudgrafven erhållit större bottenbredd än som motsvarade behovet. Endast gångväg fans till denna aflägsset belägna utdikning, som i ekonomiskt hänseende synes blifva mindre tillfredsställande.

Utdikning och odling af vattensjuka marker, tillhörande egendomen Nygård, genom torrläggning af sjön Molken och reglering af sjöarna Hissingen och Kråksjön i Floda och Julita socknar. Sjön Molken var vid besigtningen redan sänkt och hela afloppsgrafven derifrån fullbordad på ett ändamålsenligt sätt. Bottenbredden utgjorde 12 m., hvilket visat sig motsvara behovet, ehuru vattenområdet var 1,700 hektar.

Reglering af vattenståndet i Kyrksjön och Lillsjön för afdikning af vattenskadade marker, tillhörande hemmanen Edeby, Vrå m. fl. ställen i Hölö socken. Detta företag har under sistlidna år så vida fullbordats, att endast odlingen återstår.

Örebro län.

Afdikning och odling af vattendränkt mark till gårdarna Nynäs, Kilsgården, Fallet och Vrana, alla lydande under egendomen Nynäs i Ekeby och Sköllersta socknar. Såväl dikningen som odlingsarbetet voro i det närmaste fullbordade.

Afdikning af vattenskadad mark, tillhörande Mörby i Askers socken. Hela afdikningsarbetet var fullbordadt, men af odlingen återstod en del.

Sickelsjö odlingsföretag N:o 1, omfattande utdikning af sankta marker, tillhörande Sickelsjö och Järnäs i Götlunda socken. Af detta företag, som omfattar 610 hektar, voro 474 hektar fullständigt dikade och odlade och dikningen å den återstående delen till största delen verkställd.

Afdikning af frostförande, för odling otjenliga mossar, tillhörande Sickelsjö med underlydande hemman i Järnäs by inom Götlunda socken. Dessa mossar voro till största delen redan afdikade.

Afdikning och odling af mark till Bärsta och Ytterby i Stora Mellösa socken samt Norrbyås, Husön och Sorön i Norrbyås socken. Såväl diknings- som odlingsarbetet voro till största delen fullbordade.

Afdikning och odling af mark till Kärsta by i Lillkyrka socken. Odlingen var ännu icke till fullo verkställd.

Afdikning och odling af sankta marker, tillhörande ^{12/16} mtl Kahlsta by i Sköllersta socken. Vid besigtningen befans ungefär hälften af såväl afdikningen som odlingen färdig.

Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens berättelse. 1888.

Vestmanlands län.

Sänkning af Sjöbosjön samt afdikning och odling af mark till Gölja, Sjöbo, Öster Vad och Vester Vad samt Seim i Sämtuna socken. Odlingsarbetet hade fortgått, så att endast 47.39 hektar återstodo att odla, hvilket dock icke ansågs kunna medhinnas inom den kontraherade tiden, i anledning hvaraf intressenterna hos Eders Kongl. Maj:t sökt förlängning af odlingstiden till år 1893.

Nedre Norra distriktet.

Kopparbergs län.

Afdikning af frostförande mark, tillhörande Hansjö, Kyrkbyns, Stenbergs, Oljons, Slättbergs och Stackmora byar i Orsa socken. Detta företag befans i det närmaste fullbordadt i öfverensstämmelse med den fastställda planen med deri den 22 Januari 1886 medgifven ändring.

Afdikning af åtskilliga myrar i Lima och Transtrands socknar. I allmänhet voro dikena i försvarligt skick och rätt omfattande odlingar på de torrlagda myrarna verkställda. Nödiga rensningar skulle verkställas under hösten 1888.

I öfrigt hafva följande redan afsynade arbeten inom länet under år 1888 med hänsyn till underhållet inspekterats:

Afdikning af fyra myrar inom Näs socken. Dikena befunnos i godt skick.

Utdikning vid Granhedens by;

Utdikning af Torvallsmyren; och

Utdikning vid Grossheden, Risheden och Ofvanheden, alla i Äppelbo socken. Mot underhållet af dessa tre arbeten fans intet att anmärka. Odlingen af den torrlagda marken hade fortskridit sedan förra besigtningen.

Gefleborgs län.

Sänkning af sjön Skredvik samt afdikning och odling af vattenskadade marker, tillhörande Sved, Aspe, Brytte, Häsäker och Byns byar i Rogsta socken. Afloppskanalen från Skredvikssjön och tvenne afloppsdiken voro upptagna, hvarjente å Skredviksmyren en stor del af afledningsdikena voro fullbordade.

Sänkning af Skålsjön jemte afdikning och odling af mark, tillhörande Östra och Vestra Skästra i Jerfsö socken. Afloppskanalen från sjön var färdig och 6 stycken afledningsdiken under arbete. Den öfver afloppskanalen ledande bron befans ordentligt och väl bygd.

Följande redan afsynade arbeten inom länet hafva under år 1888 med hänsyn till underhållet inspekterats:

Utdikning af Hemmyren och Hemsjön i Hamra, Loos socken. Underhållet var ej verkställdt med noggrannhet och i vissa delar helt och hållet försummadt. Myren hade ej heller undergått någon förbättring, likasom odling intill dikena ingenstädes påbörjats, i anledning hvaraf arbetsdirektionen förständigats att ofördröjligen gå i författning om kontraktensliga åtgärders verkställande.

Sänkning af Ängasjön i Enångers socken. Afloppskanalen var nödortfigt underhållen och odling af den torrlagda marken delvis verkställd.

Utdikning af Åsbo ängar i Jerfsö socken. Till följd af dels markens lösa beskaffenhet dels ock kanalens lutning, hade afloppskanalen utvidgats både på djupet och bredden, hvarförutom ganska omfattande odlingar å den torrlagda marken utförts.

Utdikning af bäcken inom Grängsjö by i Endängers socken. Afloppet befans nödtorftigt underhållet, så att tillströmmande vatten obehindradt afledes, och en del odling verkställd.

Utdikning af Pennmyren i Tå och Myra byar. Omkring $\frac{2}{3}$ af afloppskanalen hade under loppet af åren 1887 och 1888 rensats, och skulle rensningen å den återstående delen enligt intressenternas beslut verkställas under våren 1889.

Vesternorrlands län.

Afdikning inom Karbäckens by i Tåsjö socken. Åtskilliga anmärkningar angående dikenas djup och bredd, doseringar m. m. delgäfvos direktionen, men som de anmärkta bristernas afhjelpande icke kunde medhinnas inom den kontraherade arbetstidens utgång, torde ett års förlängning deri vara erforderlig.

Vattenafledning genom frostförande marker inom Ödens by i Grundunda socken. Detta arbete, som hufvudsakligen afser reglering af Dalsbäcken med deruti från närliggande myrar utmynnande småbäckar, var på de flesta ställen börjadt, men ingenstädes afslutadt, och hade odling af de förut sankta markerna redan verkställts.

Underhållet af följande, förut af Styrelsen godkända arbeten, har under år 1888 inspekterats:

Utdikning af Qväcklingesjön i Indalslidens socken. Sedan arbetet afsynades, hade intet underhållsarbete blifvit verkställt, hvarigenom afloppskanalen igenrasat samt träd och buskar uppväxt i densamma, i anledning hvaraf intressenterna förständigades att ofördröjligen låta verkställa nödiga rensningar.

Utdikning af Gårdsmyren vid Johannisberg i Skorpeds socken. Underhållet var försummadt, men förklarade en vid besigtningen närvarande intressent, att såväl hufvuddiket som odlingsdikena skulle ordentligt upprentas, och upplystes tillika, att underhållet af det förstnämnda, enligt öfverenskommelse vid det år 1883 afslutade laga skiftet, numera vore byns gemensamma angelägenhet.

Utdikning af Gubbmyren å Aspeå egor i Skorpeds socken. Gubbmyren, som jenite hela Aspeå by inköpts af Fors' aktiebolag, var till stor del odlad, men diken var, med undantag af det s. k. kron diket, ej rensade, dock skulle nödiga åtgärder med afseende härå vidtagas i och för de vidsträcktare odlingar, som bolaget ämnade företaga.

Utdikning af Djupsjön m. m. vid Djupsjö by i Skorpeds socken. Underhållet var mycket försummadt och sjöns aflopp hade hvarken till djup eller bredd bibehållits, hvarjemte tvenne dammar uppförts i sjön, som derigenom uppgrundades. Dikena ofvanför sjön voro igenfallna och igenvuxna, men ej obetydliga odlingar verkställda i deras omedelbara närhet. Direktionen förständigades att ofördröjligen vidtaga kontraktensliga åtgärder för arbetets underhåll.

Jemtlands län.

Afdikning inom byarna Ösa, Landsom, Backen, Dille, Rösta, Trättgårde, Kännåsen, Lien, Byn, Åskott, Granbo, Tårsta, Hof, Ås Prestbord och Tång i Ås socken. Alla af-

delningarna i detta vidsträckta företag voro vid besigtningen lagda under arbete och flerstädes voro diken färdiga, om också efterrensning och putsning torde behövas, och voro derjemte de i 1887 års inspektionsberättelse förordade förändringarna nu utförda.

Afdikning af frostförande marker, tillhörande hemmanen Östra Halåsen och Hölje samt indragna militärbostället Åsmundgården i Lits socken. Hufvuddikets nedre del var färdig och en del af sidodikena under arbete. Några mindre anmärkningar delgäfvos direktionen.

Afdikning af vattensjuka frostförande marker, tillhörande byarna Ösa, Tång, Gårde och Rösta m. fl. i Ås socken. Af detta vidlyftiga utdikningsföretag återstodo numera endast obetydliga sträckor att utföra. Tygsjön var sänkt, men hela sjöbotten bestod af s. k. quicklera och torde därför ej blifva användbar för odling. Arbetet var utfördt på ett tillfredsställande sätt.

Afdikning af vattenskadade frostförande marker inom Dvärsets och Hägra byar uti Rödöns socken. Arbetet hade sedan föregående års besigtning fortskridit, men förekommo åtskilliga anmärkningar angående dikenas djup och rensning.

Afdikning af frostförande marker inom Landsoms by i Mysjö socken. Detta företag har under år 1888 fullbordats, men var afsyningsbevis ej vid årsskiftet till Styrelsen inkommet.

Afdikning af frostförande myrar uti Grenåskälens by i Hammerdals socken. Arbetet pågick i de flesta hithörande diken och sköttes på ett mycket omsorgsfullt sätt.

Afdikning af frostförande myrar, tillhörande byarna Vesteråsen, Österåsen, Borgen m. fl. i Ovikens socken. Detta företag, som afser frostländighetens förminskande utefter en sammanhängande dalsträcka, genomfluten af den s. k. Hällneån, i närheten af hvilken ofvan nämnda byars inegor till stor del äro belägna, hade fortskridit så långt, att hälften deraf kunde anses fullbordad. Arbetsdirektionen erinrades om nödvändigheten af att den uppkastade jorden icke lades för nära dikeskanterna.

Afdikning af frostförande, för odling otjenliga myrar, tillhörande Bjerne, Tåker, Klåxåsen samt Kläppgårde byar i Näs socken. Detta arbete hade så fortskridit, att det ansågs kunna blifva färdigt under år 1888.

Afdikning af frostförande myrmarker inom Svensåsens, Sölfbackens, Elnåsets och Yttergårde byar i Ovikens socken. Arbetet var i det närmaste fullbordadt, men den viktigaste delen deraf, nämligen sänkningen af Svensås tjärn och torrläggningen af den sankta marken deromkring, hade ej blifvit utförd till det djup och med den kanalbredd, som i det fastställda förslaget var bestämd, och som otvifvelaktigt erfordrades, om ändamålet skulle vinnas. Bottens lösa beskaffenhet hade dock förhindrat arbetet på det erforderliga djupet, hvadan ett års förlängning i arbetstiden torde vara af nöden, helst ökningen i afloppsgrafvens dimensioner först efter någon tid kan medföra önskad verkan, och en bro derjemte måste ombyggas.

Afdikning af frostförande mark, tillhörande Ollsta och Österåsens byar i Hüggenås socken. Detta företag hade gått betydligt framåt sedan år 1887 och var utfördt på ett tillfredsställande sätt. Den enda anmärkning, som förekom, gjordes angående en landsvägsbro, hvilkens såväl landfasten som brobana måste ombyggas.

Afdikning af frostförande marker, tillhörande Hamre by i Åre socken. Detta arbete var i det närmaste fullbordadt, men samma anmärkning, som år 1887 förekom angående dikesjordens kvarliggande intill dikeskanterna, upprepades äfven nu.

Afdikning af frostförande mossar, tillhörande Görviks by i Hammerdals socken. Åtskilliga diken voro dels färdiga dels under arbete, men gjordes den anmärkningen mot de förstnämnda, att de voro för smala och grunda.

Afdikning af frostförande myrmarker, tillhörande Österåsens by med Labbgård inom Häggenås socken. Arbetet var öfverallt påbörjadt och åtskilliga sträckor voro färdiga men gjordes anmärkning angående djup och bredd m. m.

Underhållet af nedan stående redan afsynade arbeten inom länet besigtigades under år 1888, dervid följande anmärkingar förekommo:

Utdikning vid Kakuåsens by i Hammerdals socken. Underhållet af detta arbete, som år 1871 godkändes och 1884 senast besigtigades, var helt och hållet försummadt, i det att dikena delvis voro igenfyllda och igenväxta, hvarjemte i åtskilliga diken dammar af gödsel och torf funnos uppförda, på grund hvaraf Styrelsen vidtagit åtgärd för rättelses vinnande. Någon odling eller ens rödjning å myrarna i och för deras förvandling till ängs- eller betesmarker kunde icke förmärkas.

Utdikning vid Gåxsjö by i Hammerdals socken. Odlingar och sidodiken voro ej blott under arbete å stora vidder intill afdikningen, utan skördar voro redan inbergade å fält, som blifvit brutna, sedan torrläggningen medfört önskad resultat. I allmänhet gaf underhållet ej anledning till anmärkning äfven å de sträckor, dit odlingen ännu icke förmått framtränga.

Utdikning vid Yxskafstskälens by i Hammerdals socken. Underhållet var här helt och hållet försummadt och myrarna voro åter i samma bedröfliga skick som före afdikningen, så att detta jemförelsevis stora företag nu icke var af ringaste nytta. Direktionen har erinrats om kontraktets innehåll och deraf följande skyldigheter med afseende å underhållet.

Utdikningar vid Kalmar och Svedja byar i Sunne socken. Underhållet var i allmänhet nödortfigt utfördt. Sänkningen af Svedjasjön, å hvars botten, bestående af s. k. quicklera, icke någon växtlighet kunnat uppkomma, hade ej minskat frostländigheten kring sjön, hvadan företaget i denna del måste anses misslyckadt.

Öfre Norra distriktet.

Vesterbottens län.

Sänkning af Höträsket och Granträsket inom Morbyn, Östanträsk m. fl. byar i Säfvars socken. Den del af hufvudgrafven, som vid 1887 års besigtning befans ofullbordad, var nu färdig, hvarjemte äfven å öfriga delar af afloppsgrafven rensning egt rum.

Utdikning af myrtrakter i Hörneå by och tillhörande Hörneå aktiebolag i Umeå socken. Arbetet befans utfördt enligt gillad plan med de mindre, af terrängförhållanden betingade afvikelser, hvarom i nästföregående inspektionsberättelse förmåls.

Utdikning af frostförande mark inom Hörneå by i Umeå socken. Denna afdikning var fullbordad, men hade afsyningsbevis ej vid årets utgång till Styrelsen inkommit.

Utdikning inom Åby by i Säfvars socken. Af det å detta företag resterande arbetet å Degermyren, för hvars fullbordande intressenterna år 1886 erhöilo två års anstånd, var ej obetydligt utfördt, men hade det ännu ej på långt när lyckats att få dikena upptagna till fullt djup, enär myren var så blöt och dyn så lös, att de gång efter annan igenflutit, hvadan ytterligare 2 års anstånd med dessa dikens fullbordande torde erfordras.

Utdikning inom Degerfors by i Degerfors socken. Dikena voro ännu icke färdiga och syntes icke kunna blifva det före den 1 September 1888, hvadan arbetsdirektionen uppmanades att ingå med ansökning om ett års förlängning af arbetstiden.

Utdikning af Vebomarksträsket och Kelutjärn, samt torrläggning af mark till Vebomark, Bäckboda, Mårtensboda och Storsandsjö i Löfångers socken. Arbetet hade under sommaren 1888 hufvudsakligen bestått i utvidgning och fördjupning af hufvudafloppet jemte Dunder- och Qvarnforsarna. Genom det redan verkställda torrlägningsarbetet hade en betydlig gräskörd å sjöbottnarna vunnits.

Utdikning af frostförande marker, tillhörande Kräkångers och Brännkälens byar i Löfångers socken. De flesta dikena befunnos upptagna, men nästan alla behöfde rensas och befrias från de allt för nära liggande sidoupplagen, hvilka brister arbetsdirektionen förständigades låta afhjelpa.

Utdikning af frostförande marker inom Manjaurs by i Degerfors socken. Sedan förra besigtningen hade omkring 970 m. nya diken upptagits.

Utdikning af en frostförande myr, tillhörande Idvattnets by i Vilhelmina socken. Hufvudgrafven var upptagen till hela sin längd, men ej till full sektion, hvaremot en del af sidodikena var färdig, och förekom mot dessa arbeten ej någon anmärkning. Som emellertid företaget ej hinner fullbordas inom den kontraherade tiden, enär myren behöfver tid att hop-torka, förständigades arbetsdirektionen att begära ett års förlängning af arbetstiden.

Utdikning af frostförande myrar, tillhörande Bygdsiljums by i Burträskes socken. Omkring två tredjedelar af den till 10,023 m. uppgående dikeslängden voro uttagna, men gjordes den vanliga anmärkningen mot arbetet, att dikena behöfde rensas och dikesjorden undanskottas från kaurterna.

Utdikning af frostförande myrar, tillhörande Örafvans by i Lycksele socken. Hufvudgrafven befans upptagen till hela sin längd, men afloppet var något för grundt, hvilken brist arbetsdirektionen förständigades låta afhjelpa. De öfriga dikena voro till största delen under arbete, men ej färdiga. Stor- och Lilltjärnarna voro sänkta till i planen bestämdt djup. Enligt uppgift hade det verkställda arbetet redan visat sig verksamt till frostminskning för byns åkrar.

Utdikning af Degermyren, tillhörande Sörmjöle by i Umeå landsförsamling. Omkring 1,300 m. af hela dikeslängden voro upptagna och pågick arbetet för öfrigt utan anmärkning.

Utdikning af frostförande mossar vid Ytterklinten och Nya Storbäcken i Bygdeå socken. Detta arbete hade nyligen påbörjats.

Utdikning af myrar, tillhörande Mullsjö by i Nordmalings socken. Af hela dikeslängden voro omkring 2,000 m. färdiga

och återstoden påbörjad, och förekom mot arbetet ej någon anmärkning. I anseende till rådande höga arbetslöner, sen skörd och behovet af tid för myrarnas sammantorkning, skulle ansökning om ett års förlängning af arbetstiden göras.

Afdikning af frostförande myrar, tillhörande Långvikens, Vesterbacka, Vesternäs och Sunnansjö byar i Umeå socken. Arbetet var påbörjadt på alla de nio myrarna, som förslaget upptager, men grafvarna voro endast på mindre sträckor uttagna till full sektion. Enligt öfverenskommelse mellan intressenterna utfördes arbetet på så sätt, att hvar och en verkstälde dikning öfver sina egor. Som den fastställda planen ej angaf spannets storlek för bron öfver Sunnansjödiket och ej heller landsvägstrummans dimensioner vid afloppet från Grönröjningsmyren, så lemnades af inspektionsförrättaren nödiga föreskrifter härom, hvarjemte några mindre afvikelser från den fastställda planen i anseende på rigtningen af vissa diken ifrågasattes.

Utdikning af frostförande marker, tillhörande hemmanen Granbäcksfors nr 2 och 3 samt Åliden, Umeå socken. Hela afdikningsföretaget, omfattande i det närmaste en längd af 10 km. grafvar, befans omsorgsfullt utfördt, i öfverensstämmelse med den fastställda planen, utom på ett par ställen, der mindre afvikelser i grafvarnas rigtning blifvit gjorda.

Utdikning af myrar vid byarna Lossmen och Brännan i Burträsk socken. Arbetet, som hvarje intressent verkstälde å sina egor, hade nyligen börjats och voro diken delvis uttagna å tillsammans 350 m. längd.

Utdikning inom Söderviks by i Umeå socken. Vid besigtningen befannos alla till arbetsplanen hörande grafvar färdiga, men kunde arbetet ej godkännas på grund af en del brister å afloppsdikeyna. Vid Lilltjärn kunde någon betydligare torrläggning ej åstadkommas, enär marken närmast tjärnen utgjordes af gungfly med betydligt djup; men torde dock resultatet blifva förbättrat sedan afloppet upptagits till fullt djup, hvilket ännu icke hade skett.

Utdikning af Orr-, Gårds-, Käll- och Vajmyrarna i Norsjö socken. Den upptagna dikeslängden utgjorde vid besigtningen 7,170 m., hvadan således en tillökning i längd af 3,660 m. vunnits sedan förra besigtningen. Full sektion var dock ej öfverallt uttagen, hvarjemte å en del ställen dikesvallarnas utplanering återstod, men förekom för öfrigt icke någon anmärkning mot arbetets utförande.

Utdikning af Ingeborgs-, Knös- och Kläppstormyrarna i Norsjö socken. Vid besigtningen befans, att 1,197 m. af hela dikeslängden återstodo att upptaga, hvilket arbete jemte grafvarnas bottenrensning och dikesvallarnas utflyttning samt genomstickande, der sådant ännu icke skett, ansågs kunna medhinnas inom den föreskrifna terminen.

Utdikning af frostförande mossar vid Björkås uti Norsjö socken. Af hela dikeslängden, utgörande 3,830 m., voro blott 205 m. under arbete, till största delen i svår mark, hvadan förlängning i den fastställda arbetstiden syntes vara af nöden.

Utdikning af frostförande moss- och myrtrakter vid Klingnäs by i Norsjö socken. Sedan 1887 års besigtning hade längden af de uttagna afloppsgrafvarna ökats med 1,595 m., hvadan af den till 5,653 m. uppgående dikeslängden 2,195 m. voro uttagna, ehuru icke fullt färdiga. På en del ställen, der jordmånen bestod af sandblandad lera, hade diken flutit ihop

i botten och torde först efter upprepade rensningar, och sedan vattentrycket minskats, kunna bibehållas vid föreskrifvet djup.

Norrbottens län.

Utdikning af Isuvuoma myr vid Junosuando by i Pajala socken. Arbetet skulle under år 1888 hafva kunnat afsynas, om icke genom påsläppande af damvatten hela myren under våren nyssnämnda år blifvit öfversvämmad och afloppsdikeyt derigenom delvis igenslammadt. På grund häraf förstodigades intressenterna att låta verkställa erforderliga rensningar äfvensom att låta återuppföra en vid öfversvämmningen bortfluten bro samt att hos Eders Kongl. Maj:t begära anstånd med arbetets fullbordande till den 1 September 1889.

Utdikning af Väläjärvi, Vixijärvi m. fl. träsk, alla i närheten af Vittangi by i Jukkasjärvi socken:

1:o) *Kautojärvi.* Sedan förra inspektionen hade en dam uppförts och rensningar verkstälts, men arbetet hade ej kunnat fullbordas på grund af det höga vattenståndet och brist på sprängämnen, hvilka senare voro nödvändiga för borttagandet af berg, som anträffats i kanalen.

2:o) *Pusijärvi, Songajärvi, Vixijärvi, Väläjärvi m. fl.* En graf hade upptagits genom Pusijärvi och kanalen mellan detta träsk och Songajärvi utvidgats. Till följd af yppade svårigheter genom ökad bergsprängning vid sänkning af Pusijärvi, önskade intressenterna blifva befriade från vidare arbete i denna del, som de ansågo blifva för sig ruinerande, i anledning hvaraf de tillråddes att begära ändring i den fastställda arbetsplanen.

3:o) *Valkisjärvi.* Detta arbete befans nästan färdigt, men anmärktes några brister till afhjelpande.

Utdikning af Långsjön vid kronohemmanet Långås i Piteå socken. Arbetet befans i samma ofullständiga skick som vid förra besigtningen, hvilket jordegaren förklarade bero på den myckna nederbörden, som försvårat gräfnings- och sprängningsarbetena.

Utdikning af sjön Lambur i Arvidsjaurs socken. Den del af afloppsgrafven, som vid förra inspektionen återstod att upptaga, utgörande omkring 40 m. i längd, var nu gräfd, hvarjemte de delar af stenmurarna, som af kälven under våren 1888 utskjutits, hade blifvit omlagda. Deremot hade arbetet med grafven genom sjön ej påbörjats, emedan gyttjan ännu var i rinande tillstånd, hvadan anstånd med arbetets fullbordande på ansökan beviljats.

Sänkning och reglering af Keräsajokki vattendrag inom Karl Gustafs och Neder Torneå socknar. Under hösten 1887 hade arbetet uteslutande bestått i sänkning af forsens öfversta del, men genom det höga vattenståndet hade ej mycket blifvit uträttadt. Ofvan forshufvudet hade ån genom dyjordens undansköljning blifvit fördjupad på en kortare sträcka, så att på ett ställe odling till och med påbörjats, men syntes denua sjelfreglering endast i ringa grad motsvara de förhoppningar, förslagsställaren gjort sig. Intressenterna anmodades skriftligen att anställa en kunnig och erfaren arbetsledare, som med tillräcklig kraft kunde drifva arbetet.

Aftappning af sjön Norsjärv vid Rödups by i Öfver Kalix socken. Arbetet hade under sommaren 1887 genom den stora nederbörden hindrats, hvarjemte af samma orsak afloppsgrafven igenslammats. I följd häraf hade arbetet under år

1888 måst återupptagas med upprensning af grafven, men hade diket genom sjöbotten ej hunnit upptagas.

Utdikning af Grundträsket inom Grundträskes hemman i Neder Kalix socken. Sedan förra besigtningen hade intet arbete företagits för att åstadkomma det fastställda djupet i afloppsgrafvens öfre del, som således fortfarande var 0.43 m. för grund; och förklarade intressenterna, att de ansågo det nuvarande djupet fullt tillräckligt för träskbottens torrläggning, hvadan de uppmanades att i denna del söka ändring af den fastställda arbetsplanen.

Utdikning af Vuonopåtan, tillhörande Vuono och Haparanda byar i Neder Torneå socken. Detta arbete hade föga fortskridit sedan förra besigtningen, äfven här på grund af det höga vattenståndet. På flere ställen hade diket jäst igen, äfven der skoningar blifvit anbragta, hvadan rensning var af nöden.

Torrläggning af frostförande mark jemte sänkning af Snipträsket i Snipträskes by af Råneå socken. Diket ofvan Snipträsket genom den frostförande myren var påbörjad och torde några mindre afvikelser i planen kunna gillas.

Utdikning af Träskmyren, tillhörande Bälinge i Neder Luleå socken. Något nytt arbete hade här icke blifvit utfördt, men hufvudgrafven var fullbordad till en längd af 300 m., utgörande en tredjedel af hela längden, hvarjemte ett af sidodikena delvis var upptaget. Rensning af de utgräfdade dikena var behöflig, och förständigades intressenterna att låta verkställa sådana.

Nedan stående vattenaftappningsarbeten blefvo under år 1888 godkända, nämligen:

	Vattenbefriad areal.	Beräknad afdikningskostnad.		Beviljad statsbidrag.			
				Län.		Anslag.	
		Hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.
Afdikning af Ekenäs mosse i Frändefors socken af Elfsborgs län	399.51	8,340	—	4,100	—	—	—
Sänkning af Skedesjön och Mycklaflon samt odling af derigenom vunnen mark, tillhörande hemmanen Bogård, Ebbarp, Hällhult, Hofvik, Värhult, Östraby, Bjersby, Ekeberg och Björnstorp inom Hults, Edshults och Bellö socknar af Jönköpings län	243.70	26,268	70	26,200	—	—	—
Sänkning af sjön Fyllen jemte afdikning af mader, tillhörande Röshult och Intågten i Hångers socken af Östbo härad, Fylleryd i Torskinge socken af Vestbo härad samt Boda, Väderås, Sjögården, Böke, Snufvebo, Dragaryd, Stensabo med Törnestorp, Rödjebo, Jonsboda norr- och södergårdar, Törnestorps prestgård och Dannäs säteri i Dannäs socken af Vestbo härad och Jönköpings län...	181.00	19,000	—	19,000	—	—	—
Rätning och upprensning af Lillån samt afdikning och odling af vattenskadade egor, Transport	824.21	53,608	70	49,300	—	—	—

	Vattenbefriad areal.	Beräknad afdikningskostnad.		Beviljad statsbidrag.			
				Län.		Anslag.	
		Hektar.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.
Transport tillhörande hemmanen Ellvehult och indragna bostället Skorpatorp inom Döderhults socken af Stranda härad samt hemmanen Alsveda, Skrika och Hällefors-hult uti Fliseryds socken af Handbörds härad och Kalmar län	824.21	53,608	70	49,300	—	—	—
Afdikning af vattenskadad mark inom Hällerum i Tuna socken af Kalmar län	68.55	11,311	33	11,300	—	—	—
Afdikning af Mönarps mossar inom Kinneveds, Göteveds och Luttra socknar af Skaraborgs län	1,410.31	40,500	—	20,000	—	—	—
Afdikning och odling af vattenskadad mark, tillhörande Mårby och Bronås hemman i Bjurums socken, Gudhems härad af Skaraborgs län ..	277.48	31,600	—	31,600	—	—	—
Afdikning och odling af vattensjuk mark vid Sjögerås i Klefva socken af Skaraborgs län	242.87	16,480	—	16,480	—	—	—
Torrläggning och odling af mark, tillhörande Vallby, Skrafsta, Mörby och Skärpinge i Gillberga socken samt Hallsta N:o 1, komministerboställe, Hallsta N:o 2 och Åsby i Lista socken af Södermanlands län	111.38	7,114	10	4,000	—	—	—
Sänkning af Hjelmaren och Qvismarens i Örebro län ...	14,809.84	1,948,883	34	2,000,000	—	—	—
Sänkning af Sagån mellan Sala hytta och Vesttärna qvarn i Vestmanlands län	545.64	30,800	—	15,000	—	—	—
Sänkning af Hasselasjön inom Hassela och Bergsjö socknar af Gefleborgs län	214.66	40,840	—	27,000	—	—	—
Afdikning af myrar, tillhörande Svarttjerns by i Löfångers socken af Vesterbottens län	216.59	10,800	—	—	—	2,700	—
Afdikning vid Andersvattnets by och hemmanet Mullberget i Burträsk socken af Vesterbottens län	69.20	5,200	—	1,300	—	1,300	—
Afdikning af sankna myrtrakter, tillhörande Tjärns by i Burträsk socken af Vesterbottens län	138.48	10,200	—	—	—	3,400	—
Afdikning af sankna och frostförande mader vid Skräfvens by i Gellivara socken af Norrbottens län	8.62	800	—	—	—	260	—
Summa	19,044.21	2,231,787	47	2,199,580	—	7,660	—

Under 1888 års lopp är sålunda fullbordadt det största vattenaftappningsföretag, som inom landet förekommit, nämligen sjöarna Hjelmarens och Qvismarens sänkning, hvarå arbetet påbörjades 1877, och hvarigenom vattenafledning verkstälts från en för odling tjenlig areal, skattad till mera än 14,800 har, för en arbetskostnad, som enligt bokslut af den 13 Mars 1888 uppgick till 2,866,903.93 kr., hvaraf för delvis ombyggnad af

Hjelmare kanal samt för segellederna å Hjelmaren och för hamnarna derinvid 819,646·82 kr., förutom hvilket belopp intressenterna nämnda dag i räntor och andra omkostnader utgifvit 1,035,619·85 kr., eller tillsammans 3,902,523·78 kr. De utförda rensningsarbetena hafva, jemte det de väl motsvarat sitt hufvudändamål, visat sig äfven vara till gagn för landets kommunikationsväsende, i det att derigenom förberedts, dels den sjöled, som slutligen med särskildt statsbidrag detta år fullbordats från Hjelmaren genom Hyndevadssund förbi Nordön öfver Tandlaviken och Närsjöfjärden fram till Hyndevad, hvarst grenbanan Skogstorp—Hjelmaren förbinder densamma med det centrala jernvägsnätet, dels ock en annan, omkring 5,000 m. lång, sjöled, uppefter den bördiga Qvismaredalen, för hvilkens ifrågasatta vidare utsträckning upp till och genom Qvismare-sjöarna jemförelsevis mindre betydliga ytterligare rensningar äro behöfliga.

Den för vattenhöjdens i sjön reglering uppförda dammen vid Hyndevad, som behörigen underhållits, har under året visat sig fullt motsvara sitt ändamål. Vid årets ingång stod sjön endast 3 cm. öfver föreskrifna lågvattengränsen, sjönk derefter så småningom ned till, men understeg icke denna gräns, hvilken uppnåddes i slutet af Mars, och ännu den 25 April hade vattenytan ej höjt sig mera än 3 cm. deröfver. Med denna dag började verkningarna af snösmältningen märkas i en tilltagande höjning af vattenytan, som mellan den 12 och den 21 Maj stod endast 9 cm. under den föreskrifna högvattengränsen, men derefter genom forcerad tappning sänktes, så att vattenhöjden den 25 Juni var 21 cm. under högvattengränsen. Efter denna dag voro höjdvariationerna synnerligen obetydliga, så att eftersommarens lågvattenstånd, hvilket inträffade i slutet af Oktober, var 29 cm. öfver det lägst tillåtna. Aftappningen måste dock under vinterns början hållas synnerligen låg (omkring 8 kbm. i sekunden), ökades derefter i den mån de inkomna nederbördsuppgifterna gäfvö förhoppning om vårflod, men först i slutet af April kunde så stor vattenmängd aftappas, som kan anses motsvara vattenverkens fulla behof, hvilken vattenmängd sedan under hela den återstående delen af året icke underskreds. Den under vårfloden aftappade vattenmängden öfversteg icke 64·7 kbm. i sekunden, hvilket utgör omkring 50 % af den högsta tillåtna aftappningen, och synes nederbörden inom flodområdet under året hafva närmat sig den normala.

Å de under utförande varande vattenaftappningsföretag, som här ej särskildt omförmålt, har ej arbete utförts till sådan omfattning, att besigtning deraf ansetts behöflig.

D. Enskilda jernvägar.

a) För trafik öppnade.

Södra distriktet.

1. Malmö—Trelleborgs jernväg.

Mot underhållet af denna år 1887 afsynade baura voro inga anmärkningar af vikt att framställa. Tre personvagnar hade blifvit försedda med plåtbeklädnad.

2. Malmö—Ystads jernväg.

Villie bro vid Rydsgård, 30 m. lång i tre spann, hade blifvit försedd med öfverbyggnad af jern i stället för den gamla af trä, hvarjemte vid Börringe stationshuset tillbygts med två rum i nedre våningen och ett vindsrum.

7,066 syllar hade blifvit utbytta och 2,277 m. gamla jernskenor ersatta med förut begagnade men dock fullt brukbara dylika af samma material.

3. Börringe—Anderslöfs jernväg.

4. Anderslöfs—Östra Torps jernväg.

Under år 1888 hade 3,685 syllar blifvit utbytta.

5. Lund—Trelleborgs, och

6. Lund—Kjeflinge jernvägar.

5,000 m. jernskenor hade blifvit utbytta mot dylika af stål och 6,000 syllar inlagda. Staffanstorps station hade erhållit ett stickspår af 100 m. längd, hvarjemte en vagnvåg af Cassés patent inlagts, och befunnos banorna i rätt godt skick.

7. Malmö—Billesholms jernväg.

Hela banan var öfverhufvud mycket väl underhållen, men norra landfästet till Vålabron hade genom vårflödet underskurits. Ett provisoriskt stöd af trä befans vid inspektionen anbragdt men skulle landfästet så fort som möjligt ommuras, hvarvid spannet kommer att ökas med 1 meter. Vid Furulunds hållplats var en ny vaxel inlagd.

8. Ystad—Eslöfs jernväg.

6,860 syllar och 5,975 m. skenor af jern hade blifvit utbytta. Utanför Ystads bangård hade under jernvägen en ny bro inlagts med 2·1 m. spann och jernreglar, hvarjemte grunden till Herrestads bro, för torrläggning af omgifvande mosse, blifvit sänkt 0·3 m. och landfästena tillika ommurats.

9. Cimbrishamn—Tomelilla jernväg.

Bland de under år 1888 utförda arbetena å banan nämnas inläggning af 8,000 nya 2·37 m. långa furusyllar.

10. Landskrona och Helsingborgs jernvägar.

a) bandelen Landskrona—Eslöf.

5,722 syllar af furu hade utbytts samt 130 st., 7·35 m. långa, nya stålskenor inlagts, hvarförutom alla vändskifvor och lyftkranar undergått reparation.

b) bandelen Helsingborg—Billeberga.

Å denna del hade 5,000 syllar af furu utbytts samt 870 st. 7·35 m. långa skenor af stål utlagts. En spåraxel hade jemväl inlagts i hufvudspåret omkring 1 km. från Helsingborg. Vid sistnämnda bangård hade nya träplattformer blifvit byggda till en sammanlagd längd af 184 m. Nödiga reparationer å vändskifvor och lyftkran hade jemväl här utförts.

11. Landskrona—Engelholms jernväg.

8,918 st. 2·67 m. och 91 st. långsyllar hade utbytts samt 785 st. 7·13 m. och 40 st. 6·23 m. skenor af stål nedlagts, deraf 3 km. å bandelen Åstorp—Spannarp och 1 km. å linien Kin-

gelstad—Vadensjö, hvarförutom två nya vaxlar af stål blifvit inlagda å Billesholms grufvas station.

12. *Säbyholms jernväg.*

513 st. 2·38 m. furusyllar hade blifvit utbytta, hvarjemte utgångsvexeln från Säby bangård sedan förra besigtningen blifvit förbättrad. Någon anmärkning mot underhållet förekom icke.

13. *Hör—Hörby jernväg.*

3,800 syllar hade blifvit utbytta samt en ny reparationsverkstad uppförd i Tollarp för Östra Skånes jernvägar. Alla godsvagnarne hade försetts med säkerhetskoppel.

14. *Hörby—Tollarps jernväg.*

Banan befans väl underhållen.

15. *Hästveda—Karpalunds jernväg.*

Vid Hästveda station hade en kolbod uppförts samt vid hållplatsen »Glimminge norra» ett stickspår af 55 m. längd utlagts från dervarande rundspår. Vid hållplatsen Grydt hade genom en förändring af stickspåret frispårets längd ökats med 35 m. och vid Qviinge station var en semaforignal uppsatt. Stickspåret vid Boarp hade blifvit upptaget, hvarjemte den provisionela vattenstationen vid Karpalund flyttats till Qviinge.

16. *Gärds härads jernvägar.*

2 km. norr om Efveröds station hade en hållplats, benämnd Maltesholm, blifvit anlagd, efter det att dervarande horisontalplan sänkts 0·9 m. och dess längd derigenom ökats med 115 m. De båda lutningarne af 16·67 ‰ å ömse sidor om detta horisontalplan hade förbättrats, den norra till 5 ‰ och den södra till 10 ‰. Från nämnda hållplats hade dessutom en smalspårig sidobana blifvit utlagd till Maltesholms tegel- och kalkbruk. Vid Nöbbelöfs station hade en lastplattform af trä, 4 m. lång, blifvit uppbyggd, hvarjemte vingmurarne vid bron öfver Helgeå undergått reparation.

8,400 syllar hade blifvit utbytta och 40 st. skenor ersatta med nya, hvarförutom rundspåret vid Lyngsjö station förändrats till stickspår.

17. *Helsingborg—Hessleholms jernväg med bibana.*

307 långsyllar och 6,269 normalsyllar hade blifvit utbytta samt 98 syllar af förra slaget och 1,009 af det senare nedlagda i nya spår. Dessutom hade 12,837 stålskenor blifvit utlagda, så att hela bandelen Hessleholm—Ramlösa äfvensom två sidospår, det ena vid Klippans och det andra vid Åstorps station äro belagda med stålskenor, förenade med dubbla vinkelskarfjern. Vid Klippans station hade ett fjerde sidospår, 88 m. långt mellan fripålarne, och vid Billesholms station ett tredje dylikt med 116·8 m. längd nedlagts, hvarjemte dels vid Ramlösa brunn sidospåret förlängts så mycket, att afståndet mellan fripålarne utgör 181 m., dels ock vid Qviinge station hufvudspårets längd genom en förflyttning af hufvudvexlarne ökats till 206 m. samt sidospåren förlängts till 108·4 m. mellan fripålarne. En snöplog afsedd att fästas vid lokomotivet hade anskaffats, hvarjemte antalet godsvagnar för transport af hästar ökats till 7 st. Slutligen hade vid Billesholms station en 11·88 m. vändskifva färdigbygts.

18. *Kristianstad—Hessleholms jernväg.*

3,833 syllar hade utbytts och 2,019 m. jernskenor ersatts med nya af stål.

För öfrigt var såväl sjelfva banan som stängslet omkring densamma i godt skick.

19. *Kristianstad—Åhus jernväg.*

Vid besigtningen gjordes anmärkning mot skenorna å svängbron. Å banan hade skenornas ändrar genom de ensidiga vinkelskarfjern böjts något utåt.

20. *Kristianstad—Immelns (Kristianstad—Sibbhult—Glimåkra) jernväg.*

2 skenor och 667 syllar hade utbytts. Mot underhållet framställdes ingen anmärkning.

21. *Skåne—Hallands (Helsingborg—Halmstad med tvärbana) jernväg.*

Flore nybyggnads- och kompletteringsarbeten hade utförts, nämligen:

vid Höganäs nedre station: stationshus, utläggning af rundspår och stickspår med spårstoppare;

vid Stureholms station: tillbyggnad af stationshuset och uppförande af ett provisoriskt vattentorn med cistern;

vid Halmstads station: inläggning af ny vaxel i spåret till lokomotivstallet;

vid Genevads station: anläggning af en brunn;

vid Veinge station: fördjupning af der befintlig brunn;

vid Laholms station: inläggning af nytt stickspår, utvidgning af lastningsplanen vid godskajen;

vid Engelholms hamns station: inläggning af ny spårvaxel;

vid Engelholms station: uppförande af en lyftkran samt af vattentorn med vattenledning från Rönne å och af två vattenkastare å bangården, jemte inredande af en källare i stationshuset;

vid Helsingborgs station: uppbyggande af en personplattform vid torget.

Under år 1888 hade derjemte utbytts å hufvudbanan 24 skenor och 1,400 syllar samt å tvärbanan 2 skenor och 3,900 syllar, hvarjemte rullande materielen tillökats med 2 godsvagnar.

Vid besigtningen gjordes anmärkning mot en på Bounarps egor belägen bank, hvilken visade tecken till sättning, men tillråddes trafikchefen att låta medelst utgräfning af s. k. slitsar i doseringen och dessas fyllande med klappersten dränera och stöda banken. Äfvenledes befans en mindre bank, söder om Laholm, vara underskuren, hvilken skada dock skulle afhjelpas genom stensättning.

22. *Mellersta Hallands (Halmstad—Varberg) jernväg.*

Uti Halmstads norra förstad hade ett stationshus af tegel, afsedt för persontrafik, blifvit uppbyggt. Derjemte voro vid Lis, Skrea och Gullbrandstorps hållplatser rundspår, med resp. 54 m., 70·5 m. och 74·5 m. mellan fripålarne, utlagda. Rullande materielen hade äfven tillökats med 4 personvagnar och 1 bagagevagn. För öfrigt må nämnas, att banan var väl grusad och i allmänhet i mycket godt stånd.

23. *Göteborg—Hallands (Varberg—Göteborg) jernväg.*

Arbetena å denna under år 1886 påbörjade, 77 km. långa jernväg hade fortläppligt så, att jernvägen var färdig att för allmän trafik öppnas, då i början af Juli 1888 vid Sagsjön norr om Flabäck inträffade en med glidning åt sjön förenad sjunkning, oaktadt rustbädd lagts under banken. En forcerad gruskörning med 17 vagnars tåg börjades genast och på 6 veckor utfylles omkring 29,000 kbm., hvarefter profbelastning och profkörning med tunga, hastiga tåg egde rum under 8 dagars tid. Jernvägen blef efter verkställd besigtning den 1 September 1888 öppnad för allmän trafik med största tåghastighet af 50 km. i timmen.

24. *Sölvesborg—Kristianstads jernväg.*

5,300 furusyllar af 1·93 m. längd samt 57 stålskenor, 6·3 m. långa, hade utlagts, hvarvid dubbelvinkliga skarvfjern af 445 mm. längd användts. Vid Kristianstads station hade uppförts ett lokomotivstall af korrugerad jernplåt, samt en i förbindelse med stadens vattenledning stående vattenkran, hvarjemte dels vändskifvan ombygts och utvidgats, dels ock den gamla platformen af trä omlagts med huggen sten. I Sölvesborg hade vändskifvan likaledes blifvit ombyggd samt ett vagnskjul, rymmande 4 personvagnar, uppfördt. Ett fyrkoppladt lokomotiv om 17 tons vikt samt 2 personvagnar hade inköpts. Det anmärktes att banans öfverbyggnad icke var i godt skick äfvensom att grus fattades.

25. *Vestra Blekinges (Karlshamn—Sölvesborg med grenbana) jernvägar.*

Å grenbanan till Holje hade 126 m. 14·3 kg. stålskenor utbytts mot tyngre af 17·2 kg. för meter. Husen hade undergått åtskilliga förbättringar. Banan var i allmänhet väl underhållen och grusad.

26. *Karlshamn—Vislanda jernväg.*

9,076 syllar hade utbytts och 9,636 m. stålskenor inlagts, så att från jernvägens öppnande för allmän trafik år 1874 tillsammans 23,837 m. jernskenor blifvit ersatta med dylika af stål.

Å Ulfö bangård hade en vindpump blifvit uppsatt invid vattentornet.

Med afseende å jernvägsbron vid Grimslöf, med 4·36 m. spann, gjordes den anmärkning, att valsade balkar borde anskaffas i stället för träöfverbyggnad.

27. *Vislanda—Bolmens jernväg.*

5,197 syllar af furu och 426 af ek samt 240 m. skenor hade blifvit utbytta, hvarförutom erforderliga underhållsarbeten verkstälts. Mot liniens riktning och lyftning var ej något att anmärka.

28. *Vexjö—Alfvesta jernväg.*

5,373 syllar hade blifvit utbytta och 634·2 m. engelska stålskenor samt 1,751·5 m. belgiska och engelska jernskenor nedlagda å banan.

Vid Vexjö station hade åtskilliga arbeten och förändringar utförts. Så hade den gamla vägöfvergången å bangården bort-

tagits och den ifrån södra Jernvägs-gatan flyttats mera österut. Elektrisk belysning hade införts i väntsalor och å perrongen, hvarjemte den vestra skifsignalen flyttats 339 m. vesterut till grindarne vid Fabriks-gatan.

29. *Karlskrona—Vexjö jernväg.*

1,721 stålskenor, vägande 24·8 kg. pr m., hade utlagts å hufvudspåret på ett afstånd af omkring 60 km. från Karlskrona, dervid endast dubbelvinkliga skarvfjern af stål användts. 18,400 förbrukade syllar voro ersatta med nya.

Ballasten var förbättrad å ungefär 3 km. närmast söder om Vissefjerda samt å Karlskrona bangård. För åstadkommande af en stängselhäck hade 15,000 hagtorus- och 22,000 barrträdplantor utsatts. Rullande materielen hade tillökats med 4 täckta godsvagnar. För öfrigt voro omfattande reparationer af banans hus utförda.

Vid Lessebo bangård hade en af Kosta Aktiebolag anlagd jernväg med 0·6 m. spårvidd blifvit inledd.

Vid Holmsjö bangård hade ett stickspår af omkring 90 m. blifvit anlagdt för lastning af torfströ, och vid Rödeby station hade hufvudplattformen förlängts 26 m. samt mellanplattformen 23 m.

30. *Halmstad—Nässjö jernväg.*

24,015 syllar hade blifvit utbytta och 1,862 skenor ersatta med nya, deraf 1,012 af stål å 7·4 m. längd.

Följande broar hade blifvit försedda med öfverbyggnad af stål, nämligen:

vid Drahered	med 1 spann å 9	m.
» Smålands stenar	» 1 » »	4·6 »
öfver Dankwardts kanal	» 1 » »	3·8 »
vid Skillingaryd	» 2 » »	3·1 »
» Kullerbron	» 1 » »	8·7 »
» Hjortbron	» 1 » »	4·65 »
» Mølne bro	» 1 » »	4·7 »

och hade samtliga broarne afprovats.

Åtskilliga nya arbeten hade utförts, hvaribland märktes: vid Halmstads station: en restaurationsbyggnad af tegel; vid Oskarströms station: stationshus af tegel, förlängning af sidospåret till 269 m. samt en 15 m. lång lastkaj; vid lastplatsen Brännö: ett 92 m. hinderfritt rundspår; vid Kärda station: stationshus af tegel; vid Drahereds, Forsheda och Götafors vattenstationer: elevatorer för vattnets uppdrifvande i reservoierne medelst ånga från lokomotivet.

Banan befans för öfrigt i fullgodt skick.

31. *Kinnared—Fegens jernväg.*

Mot underhållet af denna jernväg gjordes inga väsentliga anmärkningar. Det enda arbete, som under året förekommit, var riktning af spåret.

32. *Fegen—Ätrans jernväg.*

Denne jernväg, som endast trafikeras en dag i veckan, hade ännu icke behöft något underhåll.

Vestra distriktet.**33. Bergslagens jernvägar.**

Följande arbeten hade under år 1888 utförts:
 vid Domnarfvets station: utläggning af 602 m. spår samt 4 vaxlar;
 vid Bergslags—Ställdalen: uppsättning af en vagnvåg samt inläggning af en spårvexel;
 vid Bredsjö: utläggning af ett 84 m. långt stiekspår jemte vaxel;
 vid Grythytted: med anledning af Svartelfs jernvägs inledande å denna station, hade på nämnda jernvägs bekostnad föreningsvexel inlagts i Bergslagens jernvägars hufvudspår och parallellt med detta framdragits ett 280 m. långt ändspår, slutande mot personplattformen, som i sammanhang härmed blifvit förlängd 64 m.;
 vid Edsvalla: boställsbyggnad;
 vid Bergslags—Göteborg: boställsbyggnad i två våningar.
 Till följd af Göteborg—Hallandsbanans inledande å stationen hade för nämnda banas räkning uppförts ett vagnskjul med tillhörande 285 m. spår och 2 vaxlar, en 127 m. lång mellanplattform jemte förlängning af hufvudplattformen, hvilken å båda ändarne tillökats tillhoppa 88 m.
 86,898 syllar hade blifvit utbytta och 30,487 m. stål-skenor utlagda, så att tillhoppa 61.2 km. af banan vid 1888 års utgång voro belagda med stålskenor.

34. Östra Vermlands jernväg.

10,113 syllar och 76 skenor hade blifvit utbytta samt 740 kbm. ballastgrus utförda, hvarförutom de vanliga underhållsarbetena verkstälts.
 Invid blifvande föreningsstation med Morabanan, mellan Nyhyttans och Persbergs stationer, hade en omläggning egt rum å en längd af 765 m.

35. Filipstads norra bergslags jernväg.

Under år 1888 hade 3,300 syllar blifvit ersatta med nya, samt lokomotivstallet i Filipstad repareradt och försedt med nytt tak af galvaniserad jernplåt.

36. Nordmark—Klarelfvens jernväg med bibanor.

17,220 syllar hade blifvit utbytta och 3,732 m. stålskenor inlagda i stället för de äldre af jern, hvarjemte 10 vaxels korsningar af gjutjern blifvit ersatta med nya af martinstål. 15,875 m. hägnad hade blifvit omsatt. Dessutom hade pålbron öfver Hagelfven blifvit ombyggt samt två broar (öfver Ufån och Årässelfven) reparerade. Mellan Stjernsfors och Uddeholm, omkring 250 m. från den förstnämnda stationen, hade en hållplats, benämnd »Stjernsfors nedre», blifvit anlagd och försedd med ett rundspår. Den under år 1887 uppförda arbetarebostaden vid Hagfors hade fullbordats och inredts.

37. Dalslands jernväg med bibana.

Följande nybyggnader hade under år 1888 verkstälts:
 vid Eds station: ett boställshus af timmer, innehållande tvenne lägenheter, jemte ekonomihus, ett lokomotivstall af tegel med plats för två lokomotiv samt en vattencistern af jernplåt,

Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens berättelse. 1888.

rymmande 20 kbm., och som medelst rörledning från en närbelägen tjärn genom vattnets eget tryck fylles på omkring 5 timmar;

vid Bäckefors station: ett mindre trähus, afsedt till boning åt bannmästaren.

De lokomotiv och vagnar, som användas i nattågen, voro försedda med vacuumbromsar efter Gebrüder Körtings system.

38. Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernväg.

Å Uddevalla bangård hade en vagnvåg af »Cassés» patenterade system blifvit nedlagd å betongfundament på liggande rust, och öfver vågbalansen var ett mindre hus uppfördt. En ny duc d'alb hade uppbygts till stöd för fasta delen af bron öfver Trollhätte kanal vid Venersborg. Lösa snöskärmar voro tillverkade och uppsatta utefter linien till en sammanlagd längd af 530 m., hvarigenom samtliga snöskärmar uppingo till 2,163 m. längd. Å Flo mosse hade till skydd mot snösamlingar uppkastats en jordvall af 120 m. längd. 9,200 m. jernskenor hade ersatts med dylika af stål, vägande 24.34 kg. pr m., samt 17,084 syllar utbytts. Rullande materielen hade förbättrats genom införande af ångvärmeledning i passagerarevagnarne, samt genom att en 1:a och en 3:e kl. personvagn ombygts och försatts med lanterniner. I öfrigt hade å broar, viadukter och vägportar samt stationsbyggnader omfattande underhållsarbeten verkstälts.

39. Borås—Herrljunga jernväg.

7,909 syllar hade utbytts, hvarjemte, förutom nödiga underhållsarbeten, ett godsmagasin, 16 m. långt och 9 m. bredt, uppförts vid Fristads station.

40. Varberg—Borås jernväg.

Förutom vanliga underhållsarbeten hade i Varberg godsmagasinet blifvit tillbyggt, ett förrådshus och en ny kolgård uppförts samt en brunn för vatten till lokomotiven murats, i Kinna ett mindre lokomotivstall och i Tofta ett bryggghus uppförts. Derjemte hade 17,500 syllar utbytts och nya skenor af stål utlagts å 3 km.

41. Kinds härads (Borås—Svenljunga) jernväg.

Å denna bana hade 857 syllar utbytts och 675 kbm. jord och grus utförts å sjunkna bankar, hvarjemte alla vaktstugor blifvit brädbeklädda och rödmålade.

42. Ulricehamn—Vartofta jernväg.

Mellan Dalum och Lena stationer hade å en sträcka af 3,450 m. jernskenor ersatts med dylika af stål, hvarjemte å olika ställen bristfälliga jernskenor utbytts mot förut begagnade, men dock fullt användbara af samma material. 9,000 syllar hade ock blifvit ersatta med nya. Mellan Ulricehamn och Blidsberg samt delvis mellan sistnämnda plats och Vartofta hade banan blifvit lyftad och grusad, så att hela linien var fullt justerad.

Vändskifvan vid Ulricehamn hade under år 1888 ombygts samt den vid Vartofta förbättrats. Å stationshuset i Ulricehamn hade yttertak af spån ersatts med ett af asfaltpapp och för öfrigt hade smärre reparationer verkstälts å alla stationsbyggnaderna.

Östra distriktet.

43. *Mariestad—Moholms jernväg.*

2,600 syllar af 0·14×0·21×1·63 m. storlek hade blifvit utlagda och 5,768 m. nytt stängsel uppfördt, deraf 1,000 m. af taggig jerntråd. Banken för hamnbanan hade åt sjösidan blifvit stenkäddad. En 2:a kl. personvagn och en täckt godsvagn eller konduktörsfinka hade ombygts, dervid den senare försetts med skruvbrons och fack för postexpedition, hvarjemte ny snöplog af plank med rörliga sidor anskaffats. Vid besigtningen anmärktes att de gamla 11·5 kg. skenor med sina odugliga skarftar förorsakade starka stötar vid passerandet af hvarje skarft till stor skada för både spår och materiel, hvadan de så fort som möjligt borde utbytas mot nya af stål.

44. *Lidköping—Håkantorps jernväg.*

7,108 syllar och en vaxelkorsning hade blifvit utbytta, äfvensom 10,680 m. stängsel af »bepansrad» stängseltråd uppsatt. Utom nödiga mindre underhållsarbeten hade platformen i gods-magasinet i Hjerpås blifvit reparerad och stenplatformen vid Håkantorps station omlagd. Förutom vanliga underhållsarbeten å lokomotiv och vagnar hade äfven banans snöplog till sin modell omändrats och vingarna tillökats. Spåret var i godt skick och ballasten väl hållen.

45. *Lidköping—Skara—Stenstorps jernväg.*

Vid Skara station hade ytterligare ett spår inlagts och vid olika stationer 9 gamla tackjernskorsningar, 32 vaxeltungor och 29 stödskenor utbytts mot nya sådana, dervid korsningarna ersatts med dylika af stål. På ömse sidor om Broddetorps station samt uti stationernas hufvudspår hade på en sträcka af omkring 2 km. stålskenor inlagts, hvadan banan sålunda hela vägen från Stenstorp förbi Broddetorp, omkring 11 km., var försedd med skenor af stål. Derjemte hade 5,330 m. förslitna jernskenor ersatts med förut begagnade, men dock fullt användbara dylika af samma material, äfvensom 16,325 syllar blifvit utbytta mot nya. En 3:e kl. vagn hade blifvit omändrad till postvagn.

46. *Skara—Kinnekulle—Venerns jernväg.*

Denna jernväg, som den 21 och 22 September 1888 afsynades, är öppnad för allmän trafik. Rullande materielen hade tillökats med ett lokomotiv.

47. *Hjo—Stenstorps jernväg med bibana.*

Å linien Svensbro—Stenstorp hade å en sträcka af 3 km. och å linien Ekedalen—Kafås 1·5 km. stålskenor af 14·5 kg. vikt nedlagts. Tillsammans 13,204 syllar hade utbytts. Underhandlingar pågingo om utbyte af samtliga de gamla skenor, som, ehuru för svaga för den här jämförelsevis starka och tunga trafiken, dock äro af godt, svenskt material, mot engelska stålskenor af 14·5 kg. vikt. Med afseende å ballasten anmärktes, att den å långa sträckor var otillräcklig för spårets lyftande till behörig höjd öfver balansplan och diken, hvilken brist direktioneu förstärkades låta afhjelpa.

48. *Uddagården—Falköpings jernväg.*

119 syllar hade ersatts med nya, hvarjemte i egogränser 4 nya stängseltrummor af 1·5 m. bredd anbragts.

49. *Kalmar—Emmaboda jernväg.*

Vid besigtningen pågick utbyte af syllar och reparation af hägnader. Skenor af stål, vägande 24·9 kg. pr m., voro utlagda å tillsammans 18,083 m. spår. För öfrigt var denna jernväg med materiel och byggnader väl underhållen.

50. *Nybro—Säfsjöströms jernväg.*

10,498 syllar hade blifvit utbytta och gamla skenor å en sträcka af 201 m. ersatta med nya. I öfrigt var intet att anmärka vare sig i afseende å spår och materiel eller byggnader.

51. *Hvetlanda—Säfsjö jernväg.*

850 syllar hade utbytts samt 708 vagnslaster ballastgrus utförts för lyftning och baxning af spåret. Vid stationerna hade åtskilliga underhålls- och kompletteringsarbeten utförts, nämligen:

vid Hvetlanda: panelning af lokomotivstallet;

vid Hellinge, Myresjö, Lannaskede brunn och Hultagård: stationshusen brädfodrade och klädda med tjärpapp; samt

vid Lannaskede: vattentornet brädfodradt och beklädt med tjärpapp, hvilka åtgärder äfvenledes vidtagits med alla de fyra banvaktarestugorna, och var jernvägen äfven i öfrigt väl underhållen.

52. *Nässjö—Oskarshamns jernväg.*

22,891 gamla syllar hade blifvit utbytta mot nya, samt 23,783 m. jernskenor ersatta med dylika af stål, vägande 27·89 kg. pr m. I hufvudspåret funnos vid besigtningen 78,062 m. jernskenor af 22·31 kg. vikt pr m. och 2,496 m. samma slags skenor af 31·1 kg. vikt pr m. samt 13,960 m. stålskenor af sistnämnda vikt och 53,922 m. stålskenor, vägande 27·89 kg. pr m. Vid Marianelunds station fans ett bispår af 870 m. längd jemte en vaxel, tillhörande Bruzafors pappersmassfabrik. Vid Ryningsnäs station finnes äfvenledes ett dylikt, 313 m. långt spår, som leder till Ryningsnäs ångsåg. I stället för det nedbrunna stationshuset hade ett nytt af trä blifvit uppbyggt. En ny anhaltstation hade anlagts vid Vallnäs. Å trenne mindre broar voro ekbjelkarne utbytta mot stålreglar, tillverkade vid Motala mekaniska verkstad. Under år 1888 hade anskaffats 40 nya godsvagnar.

53. *Vimmerby—Hultsfreds jernväg.*

3,229 syllar hade blifvit utbytta samt i hufvudspåret från Storebro åt Vimmerby stålskenor, vägande 27·89 kg. pr m., nedlagda å en sträcka af 1,828 m. Å öfriga delar af banan finnas endast jernskenor af 22·31 kg. vikt pr m. För öfrigt var jernvägen väl underhållen.

54. *Hultsfred—Jenny jernväg med bibanor.*

10,704 syllar hade blifvit utbytta samt 23·8 m. nya skenor nedlagda i hufvudspåret, dit jemväl från sidospår 736·5 m. jernskenor förflyttats; och befann sig jernvägen i godt skick.

55. *Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo jernväg.*

Förutom de vanliga underhållsarbetena hade 24,321 syllar blifvit utbytta samt förut begagnade men dock fullt användbara jernskenor nedlagda å en sträcka af 2,037·2 m.

Banan var i godt skick.

56. *Norsholm—Bersbo jernväg.*

7,805 syllar hade utbytts och å en sträcka af 157.2 m. gamla jernskenor ersatts med nya sådana, samt 568.9 m. begagnade men brukbara jernskenor förflyttats till hufvudspår. Vid Mulstads vägöfvergång, omkring 1 km. norr om Lakviks station, hade ett stickspår af 40.3 m. hinderfri längd blifvit nedlagdt för lastning af timmer.

57. *Finspong—Norsholms jernväg.*

Å bandelen Kimsta—Norsholm hade på en sträcka af 105 m. de gamla jernskenorna ersatts med skenor af stål, hvarjemte vid Doverstorps vaktstuga ett 90 m. långt stickspår för virkeslastning blifvit inlagdt. Rullande materielen hade tillökats med 4 malnvagnar, af hvilka en var försedd med skrufbroms. Banan var väl underhållen.

58. *Pålsboda—Finspongs jernväg.*

Under år 1888 hade 7,258 syllar utbytts mot nya och å en sträcka af 2,305 m. de gamla jernskenorna af 15 kg. vikt pr m. ersatts med stålskenor, vägande 17 kg. pr m. Derjemte hade 2 spårveklar med korsningar af martinstål inlagts i stället för de gamla af gjutjern.

Stängsel och telegrafstolpar hade behörigen förnyats. Vid Svennevad hade stationshuset blifvit brädfodratt, hvilken åtgärd äfven vidtagits med tågpersonalens bostad i Finspong.

59. *Fogelsta—Vadstena jernväg.*

Denna bana, som blifvit förenad med Vadstena—Ödeshögs jernväg, var i ganska godt skick, ehuru väl något utbyte af syllar och stålskenor vid besigtningen ännu icke egt rum.

60. *Vadstena—Ödeshögs jernväg*

blef efter skedd afsyning öppnad för allmän trafik den 12 November 1888.

61. *Gotlands (Visby—Hemse) jernväg.*

Förutom vanliga underhållsarbeten hade 11,318 syllar och 47 jernskenor utbytts samt stängsel och telegrafledning behörigen underhållits. Å linien hade 27 vagnar grus utförts samt vid Barlingbo station en ny lastkaj af sten uppförts i stället för den gamla af trä. Någon anmärkning mot banans underhåll förekom icke.

Mellersta distriktet.

62. *Askersund—Skylberg—Lerbücks jernväg.*

Å denna bana, som befans i godt skick, hade 900 syllar utbytts äfvensom ett sidospår af 133 m. längd utlagts å bangården i Askersund.

63. *Röfors—Laxå jernväg.*

Vid besigtningen af denna jernväg var intet att anmärka.

64. *Kumla—Yxhults jernväg.*

Under år 1888 hade å denna bana utbyte af 410 syllar egt rum.

65. *Vikern—Möckelns jernväg.*

Å vägporten vid Utterbäck samt broarne vid Längsjöbäck och Rösimmen hade träbjelkarne blifvit ersatta med jernbalkar. Derjemte hade 13,932 syllar utbytts äfvensom de gamla jernskenorna å 8,574 m. af bandelen Snöbergshyttan—Vikersvik blifvit ersatta med stålskenor, hvarförutom 1,074 förslitna jernskenor utbytts mot andra af samma metall. 750 kbm. ballastgrus hade blifvit utlagda å banan. Hägnaden hade reparerats å en sträcka af 8,480 m., 2 gamla vaxlar och 3 korsningar voro utbytta mot nya af stål.

Rullande materielen hade tillökats i betydlig grad genom anskaffande af 39 öppna godsvagnar med broms, hvarförutom två lokomotiv undergått en mycket omfattande reparation samt 93 gamla vagnar försetts med ny buffert och draginrättning.

66. *Striberg—Grängens jernväg med bibanor.*

Denna bana, som 1887 öppnades för trafik och utgör fortsättning af den näst föregående, var i det närmaste färdig. Banvallen hade under vintern icke lidit någon skada utan i allmänhet stätt sig väl äfven i skärningar, och sättningarna på mossen vid Haggrufvan invid Jernboås station hade nästan upphört.

Ett sidospår, omkring 400 m. långt, till Lindesbyhyttan i närheten af nyssnämnda station var under arbete jemte inläggning af ett stickspår vid Paradistorpet och ett vid Rössbergs lastplats.

Af rullande materiel, som begagnas gemensamt af denna och Vikern—Möckelns jernväg, voro 60 öppna godsvagnar i det närmaste färdiga.

67. *Nora—Karlskoga jernväg med bibanor.*

Förutom vanliga underhållsarbeten hade träbalkarne å broarne vid Räfverud och Högåsen blifvit ersatta med jernbalkar, hvarjemte dels vid Stribergs station och dels mellan Bofors och Granbergsdal nya trummor anlagts och tvenne dylika ommurats. Å banan hade till en längd af 7,848 m. stålskenor utlagts i stället för de gamla jernskenorna, äfvensom å skilda ställen 1,145 förslitna jernskenor ersatts med begagnade, men dock i godt stånd varande skenor af samma metall. Vidare hade 21,092 syllar utbytts samt 7 vaxlar och 2 korsningar af stål nedlagts, 32,857 m. stängsel hade utbytts. Stationshusen vid Vermlands Säby och Stribergs stationer hade undergått en genomgående reparation och vid Granbergsdals och Gyttorps stationer voro plattformar af sten uppförda. Beträffande rullande materielen hade 5 lokomotiv genomgått en större reparation och 3 en mindre sådan.

68. *Nora—Ervalla jernväg.*

Den i närheten af Nora öfver Hagbyån ledande bron var under ombyggnad, i det att den gamla öfverbyggnaden af trä på pålok skulle ersättas med ny af jern och landfästen af sten uppföras. Utbyte hade egt rum af 300 m. förslitna jernskenor mot äldre användbara, af 1,605 syllar, af 50 telegrafstolpar samt af 1,647 m. stängsel.

69. *Köping—Hults jernväg med bibana.*

8,906 syllar hade blifvit utbytta samt jernskenorna å en sträcka af 7,995 m. ersatta med nya af stål. Vid Arboga hamn-

station utlades längs Arbogaån ett nytt sidospår af 246 m. längd. Östuna bro har erhållit öfverbyggnad af jern i stället för den förut varande af trä.

För banans och stationernas underhåll hade 363 vagnslaster grus och 473 vagnslaster fyllningsmateriel utförts. Källare och uthus hade uppförts vid tre banvaktstugor.

Rullande materielen hade ökat med en kombinerad 2:a klass person- och postvagn samt 5 plankvagnar.

Under år 1888 hade jemväl den del af landsvägsanläggningen mellan Ervalla station och Ervalla gård, som faller inom jernvägsbolagets område, jemte den med granitfästen försedda bron för flodvattnets afledande fullbordats.

70. Frövi—Ludvika jernväg.

Denna bana var i ett utmärkt skick. Förutom flere omfattande reparationer å stationsbyggnader hade nya stålskenor inlagts å en sträcka af 20,056 m., samt 2 spårkorsningar ersatts med nya sådana. 12,037 syllar hade likaledes utbytts, hvarjemte å en längre sträcka nytt stängsel uppsatts.

71. Stora—Guldsmedshyttans jernväg.

457 syllar hade nedlagts och befans banan för öfrigt i godt skick.

72. Bånghammar—Klotens jernväg.

2,932 m. stålskenor och 804 vinkelskarfjern hade inlagts samt 2,303 syllar utbytts. 206 km. grus hade utkörts å banan, som i allmänhet var väl underhållen.

73. Köping—Uttersbergs jernväg.

Den nya stationen vid Karmansbo var vid besigtningen fullständigt ordnad. Vid Gisslarbo och Uttersbergs stationer hade nya vattentorn af tegel uppförts. Stålskenor hade nedlagts å banan till en längd af 1.75 km. i stället för gamla skenor af jern, och 3,078 syllar af furu hade utbytts, äfvensom 4 nya spårveklar af stål inlagts.

74. Uttersberg—Riddarhyttans jernväg.

Banan var i godt skick. 1,624 furusyllar hade nedlagts samt gamla jernskenor ersatts med nya af stål å 0.38 km. sträcka.

75. Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg med bibana.

Förutom ganska omfattande reparationer af stationshus och banvaktstugor hade följande nya byggnader och anläggningar utförts, nämligen:

vid Vesterås station: lokomotivstall af tegel, rymmande 4 lokomotiv; en 12.25 m. lokomotivvåndskifva samt 103 m. spår med 3 korsningar af stålskenor;

vid Köpings station: ångpump i vattentornet, 134 m. nya spår samt lastkajspårets förlängning med 29 m.;

vid Skultuna station: frontespice å stationshuset för erhållande af ett boställsrum;

vid Dingtuna station: lastkajspårets förlängning 22 m.;

vid Spånga station: utvidgning af stationsplanet för utläggning af 464 m. nya spår med 3 veklar i och för stationens begagnande jemväl af Spånga—Löfsta jernväg;

vid Kungsängens station: förlängning af sidospåret 29 m.;

vid Ekolsunds station: ångpump i vattentornet; samt

vid Orresta station: borrning af brunn och uppsättning af pump för stationens behof.

Vid Grillby och Jakobsbergs stationer hafva platformer, 62 m. långa, uppmurats af gråsten samt vid Munktorp och Nordanö stationer likaledes dylika af slaggsten, resp. 40.5 och 50 m. långa, och vid sistnämnda station jemväl en 13.5 m. lång lastkaj af slaggsten.

27,551 syllar och 29 stödskenor af jern hafva utbytts, hvarjemte nedlagts 4 korsningar af martinstål i stället för sådana af gjutjern.

Å linien Grillby—Enköping och invid Vesterås station å Dingtunahållet hade på en längd af 17.4 km. de gamla jernskenorerna ersatts med skenor af stål, vägande 31.66 kg. pr m. och försedda med dubbla vinkelskarfjern. För banans komplettering hade 2,130 km. grus utförts, hvarjemte 5,616 m. slanstängsel omsatts och 2,729 m. dylik hägnad ersatts med jerntrådstängsel. Slutligen hade 8 nya duc d'alber nedslagits vid Kolbäcksbrom. Från Trollhättans mekaniska verkstad hade inköpts 2 sexkopplade tenderlokomotiv samt från Kockums mekaniska verkstad 10 Lit. IL. vagnar, hvarjemte vid jernvägens verkstad i Vesterås nybygts 6 godsvagnar.

76. Sala—Tillberga jernväg.

Förutom vanliga underhållsarbeten hade 4,458 syllar och 1,470 m. jernskenor utbytts; och befans banan i godt skick.

77. Norbergs jernväg.

Denna jernväg, som utgör en fortsättning af Stockholm—Vesterås—Bergslagens jernväg och sträcker sig upp till Kärrgrufvan, var väl underhållen.

Under år 1888 hade utbytts 2,130 syllar, 2,016 m. jernskenor, 5 stödskenor af jern och 3 vexeltungor, hvarjemte mellan stationerna Engelsberg och Högfors å en väglängd af 2,778 m. skenor af stål, vägande 31.66 kg. pr m. och försedda med dubbla vinkelskarfjern, nedlagts.

78. Norberg—Klackbergs jernväg.

Denna bana var i godt skick. Ett sidospår hade anlagts vid en i närheten af Norbergs by upptagen jerngrufva, hvarjemte utbyte af 82 syllar och 37 m. jernskenor egt rum.

79. Krylbo—Norbergs jernväg.

Bland nybyggnader märktes en vid Kärrgrufvans station uppförd kolbod. Vidare hade 2,175 syllar utbytts och 843 m. jernskenor blifvit ersatta med andra af samma metall. Ballasten hade kompletterats medelst påförning af grus å en sträcka af 2,524 m. och till 0.15 m. djup, och var mot underhållet af denna jernväg intet att anmärka.

80. Upsala—Gefle jernväg med bibanor.

Under år 1888 hade den omkring 170 m. långa träviadukten vid Elfkarleö blifvit utbytt mot en af jern. Derjemte hade flere mer eller mindre omfattande reparationer utförts samt utbyte skett af 24,300 syllar, 735 jern- och 9 stålskenor. Vidare hade elektrisk belysning införts vid Gefle södra station.

81. *Dannemora—Hargs jernväg med bibana.*

3,205 syllar och 25 jernskenor hade utbytts samt 7,738 m. nytt stängsel uppförts. Vid Hargs hamn hade de 2 gamla vändskifvorna af trä blifvit ersatta med nya af jern.

82. *Upsala hamn- och förbindelsespår.*

282 syllar och 338 kg. begagnade, men fullt användbara jernskenor hade blifvit nedlagda, hvarjemte nödiga underhållsarbeten i öfrigt utförts.

83. *Upsala—Lenna jernväg.*

2,960 syllar hade blifvit utbytta samt stationshusen vid Bärby och Lenna brädfodrade. Rullande materielen hade ökat med en ny ångvagn.

84. *Lenna—Norrtelje jernväg.*

8,779 syllar hade ersatts med nya, hvarjemte nödiga reparationer utförts å en del banvaktstugor och stationshus. Derjemte hade doseringarna vid den s. k. östra bron på Malstaholms ängar skyddats för utskärningar medelst stenbeklädnader och utanför den vestra hade å båda sidor nedslagits en tät spåntvägg af plank, som sträckte sig in i stränderna lika långt som vingmurarne till brons landfästen, hvilken åtgärd var afsedd att hindra bron från att skjuta ihop genom ågrenens fördjupning.

85. *Stockholm—Rimbo jernväg.*

3,374 syllar hade ersatts med nya och utbyte af gamla skenor egt rum. Vid Stockholms station hade en efter behovet lämpad kolgård blifvit bygd och vid Täby, Vallentuna samt Frösunda stationer hade stenskonung anbragts å plattformerna. Vid östra ändan af Rimbo station och söder om spåren hade en 30 m. lång lastkaj af kilad och tuktad sten uppförts. Rullande materielen hade ökat med ett sexkoppladt lokomotiv samt 7 täckta och 20 öppna godsvagnar.

86. *Oxelösund—Flen—Vestmanlands jernväg.*

Hellefors station hade utvidgats genom anläggning af 163 m. nya spår, hvarjemte 1,862 skenor och 12,256 syllar utbytts mot nya.

87. *Skogstorp—Hjelmarens jernväg.*

Vid inspektionen förekom ingen anmärkning.

Nedre Norra distriktet.88. *Säfsnäs jernväg med bibana.*

3,316 syllar och 5,621 m. stålskenor hade blifvit nedlagda, hvarförutom 1,230 m. gamla jernskenor ersatts med förut begagnade, men dock fullt användbara dylika, och 3,200 m. med afsågade skenor. Telefonledning hade blifvit uppsatt mellan Gravendal och Annefors.

89. *Smedjebackens (Vessman—Barkens) jernväg.*

Utom lyftning, grusning och justering af spår hade 1,488 syllar inlagts, hvarjemte stationshuset vid Smedjebacken undergått en grundlig reparation.

90. *Södra Dalarnes (Krylbo—Borlänge) jernväg med bibana.*

Jemte nödigt arbete för underhåll af banvallen, broar, trummor och husbyggnader hade 19,533 syllar utbytts å banan och 111 i broar. Vid Svärdsjö hållplats hade för vinnande af bättre aflopp nybygts en öppen stentramma af 5'94 m. längd samt 1'2×1'2 m. öppning.

91. *Siljans (Borlänge—Insjön) jernväg.*

Denna bana befans i godt skick och under år 1888 hade endast 49 syllar behöft utbytas. Vid Djuras station hade ett nytt ekonomihus uppförts bredvid den under år 1887 inköpta byggnaden, afsedd för jernvägens personal.

92. *Näs—Morshyttans jernväg.*

Utom vanliga underhållsarbeten hade utbyte af 165 m. skenor och 1,862 syllar egt rum. Vid Morshyttans och Näs stationer hade nya vändskifvor för lokomotiven med nya vaxlar och nya spår af resp. 14 och 19 m. längd inlagts, hvarjemte vid Näs station ett bispår af 128 m. längd utlagts till dervarande brädgård. Ett lokomotiv hade undergått en omfattande reparation.

93. *Gefle—Dala jernväg.*

Vid Gefle norra station hade nedlagts ett nytt spår, 193 m. långt, med 2 nya vaxlar äfvensom anskaffats en vagnvåg. Vid Lottbo station hade en ny kolbrygga uppförts. Bland underhållsarbetena må nämnas, förutom reparation af lokomotivstallet i Gefle och stationshuset i Falun, utbyte af 20,761 syllar, 3,864 m. stålskenor och 5 vaxlar. Rullande materielen hade ökat med 8 bjelkvagnar, 3 snöplogar och 1 plankvagn, hvarjemte 2 lokomotiv blifvit försedda med nya pannor och tuber.

94. *Gefle—Ockelbo jernväg med bibana.*

Banvall och spår befunnos till alla delar i godt stånd, liksom äfven husbyggnaderna. 350 nya syllar hade nedlagts och 386 m. nya snöskärmar uppsatts.

95. *Vintjern—Jädraås jernväg.*

Okoncessionerade bandelen Vintjern—Linghed, 11 km. lång, som påbörjades 1887, hade under år 1888 blifvit fullbordad. Å gamla bandelen hade 10,061 syllar och 99 skenor blifvit utbytta. Strax vester om Tallås station hade hufvudspåret å en längd af 304 m. höjts 45 cm. Vid Jädraås station hade utlagts ett fjerde sidospår jemte spår till reparationsverkstaden och lokomotivstallarne, till en sammanlagd längd af 462 m. Å Tallås station hade förutvarande sidospår förlängts samt ett tredje sådant utlagts.

Följande nybyggnader hade utförts:

vid Lingheds station: stationshus jemte ekonomihus och uthus, lokomotivstall för 2 lokomotiv och 2 rum för bromsare och putsare samt vattentorn, hvarest vattnet uppfordras medelst hydraulisk vädur, samt klensmedja;

vid Rysjöns station: ladugård och källare;

vid Lilla Björnmossens station: ekonomihus och källare;

vid Svartbäckens station: ladugård och källare jemte kolbrygga för lastning af kol till Jädraås bruk;

vid Tallås station: vattentorn;

vid Jädraås station: lokomotivstall för 5 lokomotiv, förutvarande stallet tillbyggt och förändradt till reparationsverkstad med kraftledning från hyttan medelst en 419 m. lång linledning.

Till förut befintliga 2 lokomotiv hade inköpts 3 tanklokomotiv och en större ångvagn, hvarjemte uskaffats 50 större timmervagnar, hvarefter vagnarnes sammanlagda bärighet stigit från 143 till 493 tons.

96. *Vatjom—Matfors jernväg.*

410 syllar hade blifvit utbytta och 420 slitna eller skadade skenor ersatts med brukbara från den gamla Sundsvall—Torps-hammarbanan. 500 m. stängsel hade blifvit reparerad och 280 m. nytt stängsel uppsatts, hvarjemte till förstärkning af ballasten 72 kbm. grus påförts.

b) Under byggnad varande.

Södra distriktet.

97. *Halmstad—Bolmens jernväg.*

Sedan föregående inspektion voro två ändringar i den af Eders Kongl. Maj:t fastställda arbetsplanen medgifna, i det att genom nådiga brefvet af den 11 Maj 1888 det tillämnade grenspåret till sjön Unnen uteslutits ur planen med åliggande för bolaget att i stället anlägga egen station i Halmstad enligt derför upprättad plan och kostnadsförslag, samt genom nådiga brefvet af den 8 Juni 1888 tillåtelse lemnats att i vinkelkurvorna minska radierna från 240 m. till endast 215 m.

Under årets lopp hade 29,100 m. bana terrasserats och bekläds med matjord, så att tillhoppa 38,830 m. voro färdigt terrasserade.

Broarne vid Fågelsjön, Skeckared, Skallinge, Fröböke (2 st.), Bygget, Elmås, Priseboda och Lidhult voro färdigmurade, hvarjemte äfven plätreglarne voro utlagda på broarne vid Fröböke och Bygget. Alla de valsade jernbalkarne voro ock färdiga, ehuru ännu icke utlagda. 84 trummor voro uppmurade, deraf 65 under 1888. Skenor och syllar voro utlagda å en sträcka af 33,160 m., hvarjemte grusning till full höjd verkstälts på en längd af 31,420 m. Från Halmstad till Byggets hållplats voro de flesta vägöfvergångarne färdiga samt 19 km. af banan försedda med hägnad.

98. *Mellersta Blekinge jernvägar.*

a) linien *Karlshamn—Gullbärna.*

Å såväl hufvud- som bibanorna var terrasseringen i det närmaste utförd, så att endast kompletteringsarbeten återstodo. Åtskilliga sättningar å madbankar förmärktes, men voro de alla med undantag af en strax utanför Karlshamn, hvilken skulle under vinterns lopp profbelastas, af mindre svår beskaffenhet. Tillhoppa 358,000 kbm. jordmassa och 81,000 kbm. bergmassa voro uttagna.

Alla afloppstrummor, broar och vägportar voro färdiga samt jernöfverbyggnaden inlagd. Vägbroarne, till antalet 3, vägöfvergångar och vägomläggningar voro till största delen utförda. 33 km. af banan voro inhägnade, 66 km. belagda med skenor och 566 km. grusade till full höjd.

Stationsplanerna vid Aplakürr, Merserum, Kullåkra, Hoby, Tubbarp, Bredåkra, Häggatorp, Ronneby, Ronneby brunn, Ronneby redd samt Johanneshus och Nettraby stationer voro i det närmaste färdigplanerade, hvarjemte å dessa stationer husbyggnaderna voro under tak och under inredning. Åtskilliga sidospår och 33 spårveklar jemte ett vändbord i Ronneby voro utlagda, äfvensom kantskoning för plattformar delvis verkställd. Uppsättning af telegraf var äfven påbörjad.

b) linien *Gullbärna—Karlskrona.*

Grundläggningsarbetena för bron öfver fästningsgrafven vid Sunna voro afslutade och samtliga mellanstöd, bestående af dels enkla dels dubbla jernbockar uppresta, inriktade och fästade.

Alla afloppstrummorna, vägöfvergångar och vägportar voro färdiga. Bron på Pantarholmen var färdigmurad. För öfrigt var skenspikning och grusning påbörjad äfvensom terrassering verkställd å en längd af 29 km.

99. *Malmö—Limhamns jernväg.*

Å denna jernväg, hvarå koncession af Eders Kongl. Maj:t blifvit i nåder meddelad den 22 December 1887, hade arbetena fortgått så, att banken var utlagd hela vägen, ehuru ej till full höjd öfver hafsviken närmast Malmö.

Vestra distriktet.

100. *Limmared—Åsundens jernväg.*

Nya syllar voro nedlagda på en sträcka af omkring 710 m. längd i trakten af Månstad, hvarjemte spåret delvis lyftats mellan nyssnämnda station och Åsunden. För öfrigt hade endast några smärre underhållsarbeten utförts.

Mellersta distriktet.

101. *Spånga—Löfsta jernväg.*

Under år 1888 hade tillhoppa 19,180 kbm. jord utschaktats samt 1,932 kbm. sten bortsprängt, hvarigenom banan terrasserats till Löfsta station. Banken å Spånga mosse, som visat benägenhet att sjunka och derför profbelastats, hvarvid icke vidare sättning förekom, hade detta oaktadt sjunkit helt hastigt, sedan belastningen borttagits och transport med lokomotiv någon tid fortgått, hvarigenom ett opåräknadt arbete uppstod med fyllning af 8,830 kbm. grus, tillika med schaktning och spånpålning i Spånga ån m. m.

Tillsammans 14 trummor voro utlagda, hvilka vid vårfloden visat sig motsvara behovet. Uti banans plan äro 16 vägöfvergångar anordnade och öfver banan vid Lunda en vägbro uppbyggd af gamla jernskenor. En ny väg, 276 m. lång, har anlagts till Riddersviks station. Viadukten å sidospåret vid Riddersviks sopstation är uppförd af jern å bockar med 16 spann å 1485 m. spännvidd samt en höjd af 752 m. öfver sopplanet. 8 af bockarne äro grundlagda direkte på pålar samt 7 å murade pelare. Landfästena äro uppförda i kallmur, hvilande å fast mark.

I och för ballastningen, som började den 16 Juli och afslutades den 18 September 1888, utkördes 11,624 kbm. grus och

samtidigt utlades syllar och skenor, så att, sedan justering och lyftning af spåret verkstälts, jernvägen i Oktober månad var färdig till trafikering. Vid Riddersviks anhaltstation hade uppförts stationshus, godsmagasin och afträdeshus, alla af trä, en lastkaj af sten, samt en vändskifva för lokomotiv. Vid Löfsta latrustation var uppfördt ett vattentorn af trä med cistern af jern.

102. *Svartelfs jernväg.*

Denna 38 km. långa jernväg förklarades vid besigtningen den 18, 19 och 20 December 1888 kunna öppnas för allmän person- och godstrafik, ehuru åtskilliga mindre kompletteringsarbeten återstodo. För vattnets framläppande genom banvallen hafva uppförts 14 afloppstrummor af granit. Till öfverbyggnad å hvar och en af de öppna trummorna hafva användts 2 helvalsade jernbalkar af 51 kg. vikt pr m. Bron öfver Grythyttedån, som var bestämd till 2 spann, hvartdera om 10 m., hade måst ökas med ännu ett spann af samma längd, och äro fästen och pelare utförda af kilad granit. Öfverbyggnaden utgöres af plätreglar.

Å bangårdarne voro vid 1888 års slut följande spår utlagda och grusade:

vid Karlsdal	2	rund- och 2	stiekspår	
» Rockesholm	2	»	» 1	»
» Flosjöhyttan	1	»	» 2	»
» Elfvestorp	2	»	» 2	»
» Grythytted.			1	»
och efter linien:				
» Skärjen			1	»
» Limningsviken			1	» samt
» Högborn			1	»

I samtliga dessa spår voro 28 vaxlar nedlagda.

Nedre Norra distriktet.

103. *Falun—Rättvik—Mora jernväg.*

Arbetet på denna bana hade fortskridit raskt, i det att 35,540 m. af densamma voro färdigterrasserade samt 17,500 m. belagda med skenor. 83 mindre och 15 större trummor voro dels färdiga dels under arbete, och nya vägar voro anlagda till en längd af 2,500 m., innefattande 23 vägkorsningar. Broar voro uppförda vid Faluån, Bergsgården, Bengtsarfvet, Grycksbo, Floholm och Gapbänken äfvensom tvenne vägportar fullbordade. Vid Bergsgården, Grycksbo och Sågmyra hade arbetena å stationsplaner, lastkajer samt stations- och ekonomihus påbörjats, hvarjemte trenne vaktstugor voro under uppförning. Det hittills utförda arbetet föranledde icke till någon anmärkning.

104. *Mora—Venerns (Mora—Persberg med bibana) jernväg.*

Terrasseringsarbetena hade framskridit å sträckan Persberg—Vakerskogen, så att förutom sidospår å stationerna 40 km. terrasserats. Å en längd af 7·8 km., räknadt från Persberg, voro stålskenor af 24·82 kg. utlagda och förenade med dubbla vinkelskarfjern. Grundläggning och uppmurning af landfästen hade utförts till 7 broar, hvarförutom en bro var försedd med öfverbyggnad.

98 afloppstrummor och 115 stenkummel hade uppförts å 43 km. af banan samt vägomläggningar delvis utförts till sammanlagd längd af 1,500 m. Vid Långbanshyttan hade påbörjats grundläggning och murning af en vägport.

Kontrakt hade upprättats om anskaffande af 10 st. 29 tons sexkopplade lokomotiv med tenderar samt 300 plankvagnar litt. N.

Öfre Norra distriktet.

105. *Norska gränsen—Luleå jernväg.*

I. *Sektionen Luleå—Gellivara.*

Terrassereringen af banan hade fortgått, i det att genom utvidgning af bankar och skärningar tillhoppa 131,901 kbm. jordarbete utförts, hvilket omfattade en banlängd af 32 km. 27,650 m. sidodiken och 5,335 m. afloppsdiaken hade derjemte fullbordats. 125 afloppstrummor, alla utom en med minst 0·6×0·6 m. vattenöppning, och dels täckta dels öppna, hade blifvit anlagda i hufvudlinien. Å de ställen af banan, hvarest genom pågående skenläggning stentrummor icke hunnit anläggas, hade provisoriska vattenöppningar af trä tillsvidare anordnats. Alla söder om Gullträsk station befintliga broar voro redan i Oktober månad år 1887 färdigmurade och försedda med öfverbyggnad. Af broarne norr om nämnda station voro vid slutet af år 1888 12 st. färdiga men ej målade, 6 st. vid hvilka allt murningsarbete var färdigt, 5 st. färdigmurade utom grusskiftet, 4 st. under uppmurning och 2 st. ännu icke påbörjade. En större och tre mindre vägföregångar voro anlagda.

Emellan nis 29,000 och 37,000 hade jernskenor ersatts med skenor af stål, hvarjemte den 6,980 m. långa bibanan från Gellivara till Malmberget blifvit belagd med skenor. 23,000 m. af hufvudbanan hade blifvit ballastade till omkring 0·15 m. höjd, hvarvid 18,975 kbm. grus användts, hvarförutom 132,089 kbm. grus utkörts å jernvägens område.

Vid Sandträsk station, nära söder om Nattavara station och söder om Gellivara station finnas goda grustillgångar.

Angående byggnaderna vid de olika stationerna märktes först Luleå, hvarest ett godsmagasin fullbordats och uppförandet af stationshus af tegel påbörjats, samt derefter godsstationen å Svartön, der följande arbeten utförts:

En hydraulisk elevator för malmlastning, vagnvåg å betonggrund, vattentorn af sten med inredning, brunn m. m. samt en 149 m. lång vattenledning, anlagd 1·8 m. under jordytan, kontor för maskiningeniören, bostäder för maskinmästare och arbetare. Derjemte voro betydliga schaktningar och utfyllningar för stationsplanets utvidgning verkställda äfvensom provisoriska sidospår för malntransport, upplag af kol och andra materialier samt för vagnvexlingar anlagda.

Å Gellivara station voro flere sidospår utlagda, en vagnvåg och en 14·8 m. vändskifva på betonggrund färdiga, grund och murar till lokomotivstall likaledes färdiga samt grund lagd till vattentorn. Vid jernvägens öfriga stationer voro stationshus, vattentorn, platformer och sidospår färdiga vid fyra. 57 km. af banan voro inhägnade samt telegraf med 3 trådar uppsatt till Gellivara station. Rullande materielen hade ökats med 8 stora åttakopplade lokomotiv, 301 stora godsvagnar för jernmalm, 59 grusvagnar samt en ångpåkran och en 10 tons rul-

lande kran. Medelantalet af arbetare, som sysselsatts vid jernvägens byggande, hade för månad utgjort 2,445.

II. *Sektionen Gellivara—Luossavara.*

Arbetet på denna bandel hade under Juni månad 1888 påbörjats och hade vid årets slut å 21,077 km. skogsrödjning egt rum, 19,600 km. terrasserats samt 19,352 km. belagts med skenor. Till grusning hade åtgått 15,543 kbm. grus, och för de tillämnade broarne 529 kbm. sten uttagits. Telegrafstolpar hade uppsatts och tråd spänts från Gellivara 20.3 km. norrut.

c) **Koncessionerade jernvägar, hvarå arbete ej påbörjats.**

Vittsjö—Hessleholms	jernväg,
Trelleborg—Klagstorps	>
Rättvik—Mora	>
Hernösand—Sollefteå	>
Mariestad—Gössäters	>
Elmhult—Ålshult—Tingsryds	>
Tingsryd—Emmaboda	> och
Svenljunga—Ätraus	>

d) **Jernvägar, för hvilka koncession sedan 1885 erhållits, men som icke kommit till utförande.**

Kaffatorp—Östads	jernväg,
Karpalund—Kristianstads	>

Lysekil—Frändefors—Sikhalls	jernväg,
Mariestad—Lidköpings	>
Eslöf—Hyllstofta	>
Malmö—Tomelilla	>
Vernamo—Alfvesta	> och
Kärrarp—Markaryds	>

Följande bilagor rörande landets jernvägar äro denna berättelse vidfogade, nämligen:

N:o 7. Enskilda jernvägar, som intill 1888 års utgång erhållit tillstånd att öppnas för allmän trafik.

N:o 8. Koncessionerade enskilda lokomotivbanor, dels under byggnad och dels ännu icke påbörjade vid 1888 års slut.

N:o 9. Förteckning å enskilda jernvägar, som numera upphört att trafikeras.

N:o 10. Öfersigt af enskilda jernvägar med hänsyn till spårvidd, längd, rullande materiel m. m., samt beviljade statsunderstöd.

N:o 11. Fördelning på särskilda län af för trafik öppnade koncessionerade enskilda jernvägar vid 1888 års slut.

N:o 12. Fördelning på särskilda län af under byggnad varande enskilda jernvägar samt koncessionerade, ännu icke påbörjade banor vid 1888 års slut.

Stockholm den 1 Oktober 1889.

J. G. RICHERT.

A. M. LINDGREN.

P. H. HEDENBLAD.

J. MARCKS VON WÜRTEMBERG.

Tab. 1.

Omlagda, förbättrade eller nyanlagda vägar, som från och med år 1841 till och med år 1888 åtnjutit understöd af allmänna medel.

		Väglängd, som anlagts eller förbättrats.	Beräknad arbetskostnad.		Beviljad statsbidrag.			
					Ur allmänna fonden.		Särskildt anslag.	
			Nymil.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.
Stockholms	län 43 företag	10·85	428,219	44	248,978	—	22,550	—
Upsala	» 29 »	9·11	303,652	97	226,407	79	4,900	—
Södermanlands	» 36 »	15·40	522,611	06	329,637	67	12,180	—
Östergötlands	» 47 »	30·77	932,132	88	594,905	50	3,881	75
Jönköpings	» 59 »	34·46	1,024,271	80	581,642	84	62,405	19
Kronobergs	» 34 »	23·50	837,427	84	302,225	—	236,300	—
Kalmar	» 20 »	17·31	442,703	25	283,805	12	11,000	—
Gotlands	» — »	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	» 61 »	6·76	503,441	30	249,777	53	74,836	58
Kristianstads	» 32 »	11·02	499,153	92	315,718	—	5,485	—
Malmöhus	» 10 »	2·93	345,227	67	227,935	—	3,800	—
Hallands	» 15 »	11·90	450,412	06	300,934	52	4,000	—
Göteborgs och Bohus	» 37 »	16·84	621,119	52	405,422	75	5,700	—
Elfsborgs	» 64 »	51·39	1,501,715	84	862,775	54	84,000	—
Skaraborgs	» 16 »	5·53	232,957	82	143,769	52	13,399	87
Vermlands	» 41 »	33·41	1,028,267	57	574,954	46	91,740	—
Örebro	» 27 »	23·08	657,436	65	406,797	—	1,000	—
Vestmanlands	» 30 »	10·77	301,528	29	183,603	73	14,750	—
Kopparbergs	» 37 »	40·78	706,827	66	363,013	50	63,250	—
Gefleborgs	» 44 »	35·22	765,407	51	416,373	50	83,750	—
Vesternorrlands	» 50 »	64·88	1,348,388	84	693,154	45	137,926	—
Jemtlands	» 45 »	71·69	935,629	35	466,703	08	116,795	—
Vesterbottens	» 38 »	121·13	1,874,736	39	330,509	22	881,950	86
Norrbottnens	» 63 »	147·13	1,639,054	05	671,615	86	464,490	—
878	Summa	795·86	17,902,323	68	9,180,659	58	2,400,090	25

Tab. 2.

Beräknad kostnad och beviljad statsbidrag i medeltal för en meter omlagd eller nyanlagd väg under de senast förflutna 5 åren.

		År 1884.		År 1885.		År 1886.		År 1887.		År 1888.	
		Beräknad kostnad.	Beviljad statsbidrag.	Beräknad kostnad.	Beviljad statsbidrag.	Beräknad kostnad.	Beviljad statsbidrag.	Beräknad kostnad.	Beviljad statsbidrag.	Beräknad kostnad.	Beviljad statsbidrag.
K r o n o r.											
Stockholms län	län	39'27	27'10	—	—	3'48	2'32	1'96	1'20	2'85	1'87
Upsala	»	2'20	1'46	2'79	1'64	2'45	1'62	2'12	1'41	—	—
Södermanlands	»	4'57	2'91	4'95	3'27	2'70	1'80	3'06	2'04	4'85	3'18
Östergötlands	»	2'69	1'79	2'59	1'71	2'94	1'96	2'28	1'39	2'66	1'77
Jönköpings	»	3'53	2'35	2'91	1'93	2'65	1'77	2'03	1'35	2'35	1'54
Kronobergs	»	1'26	0'84	—	—	—	—	7'38	5'30	3'42	2'05
Kalmar	»	2'34	1'56	1'70	1'13	—	—	3'60	2'40	—	—
Gotlands	»	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	»	6'06	4'03	5'27	3'48	—	—	—	—	6'60	3'17
Kristianstads	»	—	—	10'65	7'10	6'89	4'59	6'16	4'10	4'00	2'65
Malmöhus	»	—	—	21'36	14'01	7'16	4'77	—	—	—	—
Hallands	»	2'96	1'97	—	—	3'78	2'52	3'95	2'63	4'08	2'51
Göteborgs och Bohus	»	4'09	2'73	3'35	2'22	3'56	2'24	4'93	1'64	3'86	2'54
Älfsborgs	»	3'23	2'15	4'10	2'73	4'32	2'83	2'36	1'50	2'58	1'70
Skaraborgs	»	4'33	2'88	2'70	1'79	3'17	2'10	7'04	4'69	3'68	2'46
Vermlands	»	3'55	2'36	4'04	2'69	4'32	3'21	3'69	2'46	2'75	1'80
Örebro	»	1'05	0'70	—	—	—	—	—	—	5'42	3'60
Vestmanlands	»	3'79	2'52	2'47	1'60	3'40	2'16	2'55	1'57	2'45	1'62
Kopparbergs	»	—	—	2'51	1'67	2'50	1'67	2'51	1'67	1'64	1'09
Gefleborgs	»	1'68	1'12	2'11	1'41	2'43	1'62	3'15	2'09	3'75	2'49
Vesternorrlands	»	1'66	1'24	4'04	2'67	3'02	2'02	2'33	1'66	2'50	1'62
Jemtlands	»	1'48	0'90	3'73	2'48	2'00	1'33	2'00	1'33	2'30	1'53
Vesterbottens	»	2'64	1'61	0'34	0'26	2'02	1'35	1'89	1'26	2'18	1'45
Norrbottnens	»	1'94	1'12	1'35	0'90	2'04	1'36	1'88	1'14	1'87	1'05
Medeltal för hela landet		2'51	1'61	2'06	1'37	2'99	1'98	2'56	1'69	2'63	1'62

Tab. 3.

Vattenaftappningar och utdiktningföretag, som från och med år 1841 till och med år 1888
åtnjutit understöd af allmänna medel.

		Antal sär- skilda arbets- före- tag.	Vattenbefriad eller förbättrad jordvidd.	Beräknad arbets- kostnad.		S t a t s b i d r a g.							
						Ur allmänna fonder.				Särskildt beviljade medel.			
						Anslag.		Lån.		Anslag.		Lån.	
						St.	Hektar.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.	Kronor.	öre.
Stockholms	län.....	37	9,509·91	970,796	72	8,500	---	641,565	---	5,470	---	99,000	---
Upsala	»	26	18,940·06	770,658	82	22,768	59	351,743	72	---	---	137,500	---
Södermanlands	»	11	4,369·19	429,105	10	---	---	235,400	---	---	---	75,000	---
Östergötlands	»	5	7,036·89	642,651	82	870	---	82,480	---	---	---	454,000	---
Jönköpings	»	68	35,968·13	1,177,224	25	85,561	13	479,404	83	8,800	---	112,275	---
Kronobergs	»	29	10,283·92	599,877	36	3,705	---	317,547	14	17,500	---	36,000	---
Kalmar	»	66	13,122·27	1,263,690	61	7,135	---	864,789	50	7,575	---	35,647	50
Gotlands	»	15	9,207·12	348,846	11	10,678	17	114,950	---	---	---	67,305	---
Blekinge	»	6	586·44	114,578	67	2,994	---	63,776	---	---	---	---	---
Kristianstads	»	12	1,510·02	158,882	98	5,660	---	86,285	---	---	---	---	---
Malmöhus	»	4	1,448·65	131,812	61	---	---	121,250	---	---	---	---	---
Hallands	»	5	3,812·99	140,777	83	7,400	---	64,200	---	---	---	---	---
Göteborgs och Bohus	»	1	96·26	15,250	---	---	---	7,600	---	---	---	---	---
Elfsborgs	»	38	13,641·63	1,354,281	42	22,324	83	606,695	---	21,838	88	147,279	---
Skaraborgs	»	34	25,045·26	1,606,762	32	51,187	30	1,046,579	25	---	---	126,000	---
Vermlands	»	44	4,551·05	579,390	77	110,429	45	143,520	---	---	---	---	---
Örebro	»	17	22,409·29	2,812,708	42	19,200	---	390,375	---	---	---	2,100,000	---
Vestmanlands	»	18	7,377·09	382,424	68	19,215	---	174,494	25	---	---	---	---
Kopparbergs	»	97	15,079·57	480,201	36	163,659	03	44,107	50	1,197	---	---	---
Gefleborgs	»	75	11,698·73	1,021,820	36	254,980	50	174,170	---	---	---	20,000	---
Vesternorrlands	»	67	4,052·46	343,813	95	125,193	---	6,000	---	---	---	---	---
Jemtlands	»	131	27,550·23	1,746,690	61	566,908	97	16,440	---	---	---	---	---
Vesterbottens	»	178	31,465·67	1,841,709	12	571,479	50	91,210	---	---	---	---	---
Norrbottnens	»	118	23,975·54	1,087,909	35	323,170	50	89,586	---	2,000	---	---	---
Summa		1,102	302,738·97	20,021,864	64	2,383,019	97	6,214,168	19	64,380	88	3,410,006	50

Den beräknade kostnaden för dessa arbeten utgör i medeltal 66·14 kronor för hektar, och det af staten lemnade bidraget 39·87 kronor för hektar eller 60·29 procent af den beräknade kostnaden.

Tab. 4.

Beräknad kostnad och beviljad statsbidrag i medeltal för en hektar förbättrad eller nyvunnen jord under de senast förflutna 5 åren.

		År 1884.		År 1885.		År 1886.		År 1887.		År 1888.	
		Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.	Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.	Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.	Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.	Beräknad kostnad.	Statsbidrag, dels län, dels anslag.
K r o n o r.											
Stockholms län.....		---	---	278'26	278'26	146'78	144'20	171'56	158'40	139'41	137'62
Upsala D.....		---	---	---	---	250'98	250'98	178'22	178'21	49'20	24'00
Södermanlands D.....		---	---	---	---	128'29	113'43	273'27	268'88	157'43	157'20
Östergötlands D.....		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Jönköpings D.....		---	---	139'22	118'29	109'12	89'78	39'30	31'82	67'27	41'54
Kronobergs D.....		---	---	---	---	246'24	240'50	46'55	46'55	130'72	126'67
Kalmar D.....		123'27	112'11	135'29	135'00	126'31	125'24	118'29	117'33	74'99	74'46
Gotlands D.....		---	---	---	---	32'56	31'44	34'86	33'76	40'20	35'89
Blekinge D.....		---	---	149'16	108'66	---	---	217'83	217'83	---	---
Kristianstads D.....		---	---	120'21	120'21	208'69	208'33	89'59	48'50	184'65	184'65
Malmöhus D.....		---	---	---	---	55'70	55'60	175'46	122'54	103'96	103'80
Hallands D.....		---	---	69'10	22'51	---	---	---	---	---	---
Göteborgs och Bohus D.....		---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Elfsborgs D.....		218'27	162'01	100'22	70'79	215'92	201'78	293'45	280'81	367'06	343'40
Skaraborgs D.....		65'78	47'26	165'36	165'35	67'82	67'82	110'49	109'49	184'11	184'04
Vermlands D.....		---	---	---	---	---	---	---	---	197'09	65'62
Örebro D.....		---	---	160'28	160'28	197'58	183'44	157'34	157'22	97'55	90'64
Vestmanlands D.....		---	---	---	---	130'79	129'25	---	---	---	---
Kopparbergs D.....		---	---	---	---	---	---	---	---	163'79	89'12
Gefleborgs D.....		---	---	---	---	---	---	117'10	100'25	201'02	162'85
Vesternorrlands D.....		---	---	233'40	71'38	413'04	136'96	---	---	---	---
Jemtlands D.....		46'98	15'62	44'51	14'71	68'85	23'38	83'39	27'27	59'75	19'30
Vesterbottens D.....		210'48	69'52	74'81	24'22	58'40	19'46	79'87	26'57	75'64	25'20
Norrbottnens D.....		52'41	17'48	178'13	41'44	---	---	161'08	52'84	228'57	228'57
Medeltal för hela landet		60'63	30'97	121'99	105'28	114'75	96'28	110'65	98'79	122'27	97'62

Tab. 6.

Odling och jordförbättring vunnen genom de arbetsföretag, som från och med 1884 erhållit understöd från odlingslånefonden.

	Antal företag.	Odladt till åker från		Förbättrad		Nyvunnen äng.	Nyvunnen eller förbättrad skogsmark.	Summa.	Beräknad kostnad.		Beviljad linnebelopp.	
		betesmark.	ängsmark.	åker.	äng.				Kr.	ö.	Kr.	ö.
		Hektar.	Hektar.	Hektar.	Hektar.				Hektar.	Hektar.	Kr.	ö.
Stockholms län	23	348·95	2,591·57	818·37	—	121·26	4·87	3,885·02	862,555	15	559,160	—
Upsala »	6	191·49	1,155·00	68·03	—	22·65	88·87	1,526·08	391,393	—	257,970	—
Södermanlands »	9	478·06	467·72	209·61	—	—	19·33	1,174·72	334,238	44	224,400	—
Östergötlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings »	14	538·52	783·83	256·07	9·96	181·23	193·30	1,962·91	402,011	60	256,300	—
Kronobergs »	4	275·59	33·61	342·72	46·86	36·42	510·10	1,245·30	163,949	58	132,900	—
Kalmar »	32	1,367·98	1,892·20	1,157·96	157·21	314·50	244·48	5,134·33	876,850	13	578,700	—
Gotlands »	5	—	—	629·87	673·08	198·30	579·26	2,080·51	107,563	54	66,550	—
Blekinge »	2	36·67	59·12	—	—	4·03	—	99·82	29,650	50	21,800	—
Kristianstads »	4	25·91	121·28	48·82	8·64	—	—	204·65	40,660	72	28,700	—
Malmöhus »	4	457·37	364·71	626·57	—	—	—	1,448·65	274,826	33	121,250	—
Hallands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elfsborgs »	9	505·64	482·19	72·84	—	—	34·86	1,095·53	399,641	45	310,250	—
Skaraborgs »	13	807·44	2,928·66	1,976·05	—	185·91	188·76	6,086·82	1,143,602	89	865,560	—
Vermlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro »	9	624·91	707·60	142·13	—	—	45·47	1,520·11	385,833	35	279,400	—
Vestmanlands »	1	45·75	15·20	49·05	—	—	13·41	123·41	24,739	57	15,950	—
Kopparbergs »	1	—	55·71	39·50	—	—	—	95·21	27,486	—	19,900	—
Gefleborgs »	4	130·13	150·78	6·66	—	100·40	—	387·97	96,766	09	55,000	—
Vesternorrlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jemtlands »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vesterbottens »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norrbottnens »	1	—	—	—	—	10·50	—	10·50	3,661	15	2,400	—
Summa	141	5,834·41	11,809·18	6,444·25	895·75	1,175·24	1,922·71	28,081·54	5,565,429	49	3,796,190	—

Enskilda jernvägar, som intill 1888 års utgång

N a m n.	Erhållit konces- sion eller faststäl- lelse af plan.	Erhållit tillstånd till öpp- nande af trafik.	Längd. km.	By g g n a d s s ä t t.				Rollande materiel.		
				Spårvidd. meter.	Skenvigt. kg. för m.	Största lutning.	Minsta krök- nings- radie. meter.	Antal		
								lokomotiv.	person- vagnar.	gods- vagnar.
a. Lokomotivbanor.										
1 Bergslagens (Falun—Göteborg med bibana)	183771 183773	183775 183779	486.4	1.435	31.5—32.2	1:100	297	35	74	1,152
2 Bånghammar—Kloten	183774	183777	21.4	»	17.9—30.1	1:40	178	—	—	—
3 Börringe—Östra Torps (Börringe—Anderslöf)	183778	183784	7.9	»	17.6	1:60	300	2	3	22
4 » » (Anderslöf—Östra Torp)	183785	183787	14.1	»	17.2					
5 Cimbrishamn—Tomelilla	183782	183782	26.7	»	17.3	1:80	300	4	3	21
6 Dalslands (Sunnanå—norska gränsen med bibana)	183775	183779	68.9	»	32.9	1:100	297	5	18	110
7 Fegen—Åtran	183784	183787	7.8	»	22.3	1:60	300	—	—	—
8 Frövi—Ludvika	183769	183771 183773	98.3	»	27.2	1:60	371	13	16	378
9 Gefle—Dala	183755	183757 183759	91.9	»	30—36	1:60	297	22	40	884
10 Gefle—Ockelbo med bibana	183782	183784	38.6	»	24.6	1:100	300	—	—	—
11 Gårds härads (Efveröd—Åhus)	183782	183783	15.3	»	14.3	1:80	300	4	4	28
12 » » (Karpalund—Degeberga)	183781	183781	30.1	»	14.3	1:60	297			
13 Göteborg—Hallands (Varberg—Göteborg)	183784	183788	77.0	»	24.5	1:100	356	5	16	55
14 Halmstad—Nässjö	183772	183777 183782	196.0	»	21.6—22.2	1:60	237.5	10	15	192
15 Helsingborg—Hessleholm (Ramlösa—Hessleholm med bi- bana)	183772	183775	79.1	»	24.9	1:100	594	8	20	168
16 Hästveda—Karpalund	183784	183786	37.0	»	17.2	1:75	300	2	4	20
17 Hör—Hörby	183782	183782	12.6	»	17.6	1:60	300	4	5	12
18 Hörby—Tollarp	183785	183786	25.0	»	17.2	1:60	300	—	—	—
19 Kalmar (Kalmar—Emmaboda)	183772	183774	56.6	»	20.6	1:70	297	4	13	58
20 Karlskrona—Vexjö	183771	183774	118.8	»	25.0	1:80	297	7	21	149
21 Kinds härads (Borås—Svenljunga)	183782	183785	38.0	»	17.2	1:60	237.5	3	7	42
22 Kinnared—Fegen	183784	183785	11.8	»	22.7	1:60	300	—	—	—
23 Kristianstad—Hessleholm	183764	183765	30.0	»	24.7	1:200	534	4	16	59
24 Kristianstad—Immeln (Kristianstad—Sibbhult)	183784	183785	34.0	»	18.0	1:60	300	3	6	34
» » (Sibbhult—Glimåkra)	183784	183786	6.0	»						
25 Kristianstad—Åhus	183785	183786	17.0	»	22.0	1:100	300	—	—	—
26 Krylbo—Norberg (Krylbo—Kärrgrufvan)	183772	183774	19.2	»	28.6	1:60	445	—	—	77
27 Kumla—Yxhult	183783	183785	6.2	»	21.5	1:90	200	1	—	3
28 Köping—Hult (Köping—Örebro med bibana)	183752	183756 183767	70.0	»	28.6—32.6	1:100	413	11	31	181
29 Landskrona—Engelholm	183774 183774	183775 183776	48.1	»	24.8	1:100	297	4	14	83
30 Landskrona och Helsingborgs (Landskrona—Eslöv och Helsingborg—Billeberga)	183764 183764	183765	59.9	»	24.8	1:150	635 742	6	26	147
31 Lund—Kjeflinge	183784	183786	11.0	»	24.8	1:100	300	—	—	—
32 Lund—Trelleborg	183772	183775	42.8	»	24.9	1:100	297	5	13	110
33 Malmö—Billesholm	183784	183786	59.0	»	24.8	1:100	300	5	20	99
34 Malmö—Trelleborg	183784	183786	29.0	»	17.2	1:100	300	3	10	40
35 Malmö—Ystad	183773	183774	62.7	»	22.3—24.8	1:100	356	6	22	131
36 Mellersta Hallands (Halmstad—Varberg)	183782	183786	74.0	»	21.5	1:100	300	4	17	81
37 Nora—Ervalla	183753	183756	17.1	»	28.6—33.0	1:100	356	10	25	252
38 Nora—Karlskoga (Nora—Otterbäcken med bibanor)	183771 183772	183774 183776	112.0	»	20.2—21.5	1:50	237.5			
39 Norberg—Klackberg	183782	183783	4.7	»	31.0	1:75	300	—	—	—
Transport	—	—	2,256.9	—	—	—	—	190	459	4,588

erhållit tillstånd att öppnas för allmän trafik.

S t a t s u n d e r s t ö d .								A n m ä r k n i n g a r .	
Af riksdagen beviljade medel.				Af K. Maj:t beviljade		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade medel.			
Anslag.		Lån.		Anslag.		Lån.			
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.		
		11,078,240						1	Bibana från Daglösen till Filipstad 8 6 km. Ett bispår, 789 m. långt, finnes mellan Deje och Klarellven.
								2	Trafiken ombesörjes af Frövi—Ludvika jernväg.
								3	
								4	
1,000,000								5	Å hamnspåret vid Cimbrishamn är lutningen 1 : 60. Två lokomotiv äro ångvagnar af Trollhättans patent och sålunda tillika personvagnar.
								6	Å bibanan från Eds station till hamnen vid Stora Lee, 2 5 km., är lutning 1 : 50 tillåten.
								7	Trafiken ombesörjes af Halmstad—Nässjö jernväg.
								8	Trafiken å Bånghammar—Klotens och Stora—Guldmedshyttans jernvägar ombesörjes af Frövi—Ludvika jernväg. Det 1 1 km. långa spåret till Bångbro har ej erhållit koncession. En ångdressin är bland lokomotiven inräknad.
		3,000,000						9	Tre ej koncessionerade bibanor finnas, nämligen Robertsholm—Hofors, 3 km., Margrethill—Forsbacka, 3 km., och Born—Engelsfors, den sistnämnda smalspårig.
								10	Trafiken ombesörjes af Upsala—Gelle jernväg. En 0 7 km. lång bibana till Avaströms ångsåg är anlagd och afsedd för gods, tillhörigt ångsågens egare.
						170,000		11	
								12	Ett lokomotiv är ångvagn enligt Rowans system och sålunda tillika personvagn.
		2,068,000						13	Vid ingången å viadukten öfver statens jernväg i Göteborg förekommer lutning 1 : 80.
500,000								14	Hamnspårets längd vid Halmstad 1 5 km. Delen Hook—Nässjö, 34 km., har erhållit statsbidrag. Detta bolag eger äfven Kinnared—Fegens jernväg.
								15	Bibanan Bjuf—Billsholm, 5 6 km., har 24 3 kg. skenvigt.
								16	Omkring 27 km. af banans längd äro belagde med stålskenor.
								17	Ingångskurvan till Hesselholm har 297 m. radie.
								18	Ett lokomotiv är ångvagn af Rowans system och sålunda tillika personvagn. Hörby—Tollarps jernväg trafikeras af denna bana.
								19	Minsta krökningsradie 240 m. är medgifven. Hör—Hörby jernväg trafikeras denna bana.
1,100,000		2,600,000	15,000	15,000				20	745 m. hamnspår äro anlagda i Kalmar, dock utan koncession. Nära 25 % af banans längd är belagd med stålskenor, väggande 25 kg. för meter.
		500,000						21	
								22	Denna bana eges och trafikeras af Halmstad—Nässjö jernväg.
		720,000						23	Trafiken å Kristianstad—Åhus jernväg ombesörjes af denna bana.
								24	Förklarade såsom en särskild jernväg.
								25	Trafiken ombesörjes af Kristianstad—Hesselholms jernväg.
		406,000						26	Bibanor till Avesta och Kallmora gruffält finnas, men hafva ej erhållit koncession.
								27	Trafiken å denna bana ombesörjes af statens jernvägar.
160,000								28	Öppen endast för godstrafik.
								29	Endast bandelen Arboga—Köping, 16 km., har erhållit statsbidrag. Bibanan Örebro—Skeback är 1 5 km. lång.
								30	Ombesörjer trafiken å Säbyholms jernväg.
		2,300,000						31	
								32	Trafiken ombesörjes af Lund—Trelleborgs jernväg.
								33	Ombesörjer trafiken å Lund—Kjeflinge jernväg.
								34	
								35	
								36	Ingångskurvan till Ystad har 297 m. radie.
112,500		1,550,000						37	Trafiken ombesörjes af Nora—Karlskoga jernväg.
		225,000						38	Bibanor finnas från Gytterp till Strilberg 7 5 km., och från Gytterp till Pershyttan 2 1 km. Dessutom finnas två bibanor, som ej erhållit koncession, nämligen från Kortfors till Karlsdal och från Bofors station till Bofors bruk. Ingångskurvan till Karlskoga har 200 m. radie.
								39	Karlskoga—Otterläcken har brantaste lutningen 1 : 100 och minsta krökningsradien 297 m. Trafiken ombesörjes af Stockholm—Vesterås—Bergslagens trafikaktiebolag.
2,872,500		24,447,240	15,000	15,000		170,000			

Enskilda jernvägar, som intill 1888 års utgång

N a m n.	Erhållet konces- sion eller faststäl- lelse af plan.	Erhållet tillstånd till öpp- nande af trafik.	Längd. km.	By g g u a d e s ä t t.				Rullande materiel.		
				Spårvidd. meter.	Skenvigt. kg. för m.	Största lutning.	Minsta krök- nings- radie. meter.	Antal		
								lokomotiv.	person- vagnar.	gods- vagnar.
Transport	---	---	2,256.9	---	---	---	---	190	459	4,588
40 Norbergs (Kärrgrufvan—Engelsberg)	18474	18476	17.6	1.485	28.2	1: 50	297	—	—	—
41 Nybro—Säfsjöström	18474	18476	42.8	»	20.1—31.2	1: 100	297	2	4	58
42 Nässjö—Oskarshamn	18469	(18473) (18474)	148.6	»	22.8—24.3	1: 60	322	11	23	274
43 Oxelösund—Flen—Vestmanlands (Oxelösund—Valskog med bibana)	18472	(18476) (18476)	156.1	»	28.6	1: 100	297	16	32	327
44 » » » (Skogatorp—Hjelmaren)	18483	18487	1.4	»	28.6	1: 100	356	—	—	—
45 Røfors—Laxå	18484	18486	5.4	»	17.2	1: 100	297	1	—	—
46 Sala—Tillberga	18474	18475	27.9	»	27.7	1: 100	445	—	—	—
47 Siljans (Borlänge—Insjön)	18482	(18483) (18484)	37.0	»	24.3	1: 100	300	2	6	58
48 Skåne—Hallands (Helsingborg—Halmstad med tvärbana Höganäs—Åstorp)	18482	(18485)	92.0	»	21.5	1: 80	800	10	30	145
49 Stockholm—Vesterås—Bergslagens (Stockholm—Tillberga—Köping med bibana)	18481	(18485)	28.0	»	17.1					
50 Storå—Guldsmedshyttan	18472	(18475) (18476)	196.7	»	27.8—31.5	1: 100	297	18	51	402
51 Södra Dalarnes (Krylbo—Borlänge med bibana)	18473	18475	3.5	»	31.5	1: 50	237.5	—	—	—
52 Södra Dalarnes (Krylbo—Borlänge med bibana)	18483	18484	2.6	»	18.4	1: 100	356	1	—	12
53 Södra Dalarnes (Krylbo—Borlänge med bibana)	18476	(18480) (18481)	67.0	»	24.3	1: 100	297	5	12	104
54 Upsala—Gefle med bibanor	18472	18474	132.1	»	24.75	1: 100	445	13	30	398
55 Upsala hamn- och förbindelse-spår	18476	---	1.1	»	12.9	1: 100	148.5	—	—	—
56 Varberg—Borås	18476	18480	85.0	»	24.5	1: 80	297	5	18	109
57 Vexjö—Alfvesta	18464	18465	18.2	»	28.0	1: 100	278	1	—	21
58 Vimmerby—Hultsfred	18474	18477	21.4	»	21.9	1: 80	356	—	—	—
59 Ystad—Eslöv	18463	(18465) (18466)	75.9	»	24.8	1: 100	769	8	19	127
60 Östra Vermlands (Kristinehamn—Persberg med bibana)	18473	(18475) (18476)	67.3	»	23.8	1: 60	297	6	9	220
61 Borås—Herrljunga	18461	18463	41.7	1.217	21.5	1: 80	237.5	4	19	92
62 Uddevalla—Venersborg—Herrljunga	18464	(18466) (18467)	93.0	»	22.3—24.3	1: 60	297	9	20	175
63 Smedjebackens (Vessman—Barken)	18456	18460	18.2	1.188	17.2—18.6	1: 50	208	3	6	72
64 Köping—Uttersberg med bibana	18463	18466	36.3	1.093	17.2—17.5	1: 100	297	5	11	129
65 Uttersberg—Riddarhyttan	18479	18480	12.0	»	17.2	1: 60	297	1	—	20
66 Karlshamn—Vislanda	18472	18474	78.0	1.067	17.2	1: 70	297	9	21	176
67 Sölvesborg—Kristianstad	18472	18474	31.0	»	17.2	1: 80	356	4	11	33
68 Västmanland—Matfors	18472	18474	3.8	»	22.2	1: 60	237.5	2	5	34
69 Västra Blekinges (Karlshamn—Sölvesborg med bibana Sandbäck—Holje)	18485	18486	46.0	»	17.2	1: 60	300	3	6	48
70 Vislanda—Bolmen	18476	18478	51.5	»	17.2	1: 70	297	2	—	—
71 Askersund—Skylberg—Lerbäck	18483	18484	14.0	0.89	14.3	1: 40	150	3	5	26
72 Dannemora—Harg med bibana	18475	18478	47.0	»	14.9	1: 80	297	3	4	94
73 Filipstads norra bergslags (Filipstad—Nordmark)	18473	18476	16.8	»	17.2	1: 60	297	2	4	78
74 Finspong—Norsholm	18482	18485	26.5	»	17.0	1: 60	200	2	6	50
75 Fogelsta—Vadstena—Ödeshögs (Fogelsta—Vadstena)	18473	18474	10.1	»	11.3—14.3	1: 85	297	2	3	18
76 » » » (Vadstena—Ödeshög)	18486	18488	32.8	»	15.0	1: 80	200	2	7	25
77 Gotlands (Visby—Hemse med hamnspår)	18476	18478	56.5	»	14.9	1: 100	297	3	8	56
78 Hjo—Stenstorp med bibanor	(18472) 18474 18475	(18473) 18476	54.5	»	11.5—14.3	1: 60	297	5	10	137
Transport	---	---	4,154.2	---	---	---	---	353	839	8,101

(Forts.)

erhållit tillstånd att öppnas för allmän trafik.

S t a t s u n d e r s t ö d .										A n m ä r k n i n g a r .
Af riksdagen beviljade medel.				Af K. Maj:t beviljade		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade medel.				
Anslag.		Lån.		Anslag.		Anslag.		Lån.		
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
2,872,500		24,447,240		15,000		15,000		170,000		
								300,000		40
										41
1,000,000										42
										43
										44
										45
								150,000		46
		950,000		50,000						47
		2,295,500								48
										49
		2,375,000								50
		500,000								51
								85,000		52
		2,600,000								53
		434,000								54
										55
		2,450,000								56
										57
		1,377,055	24							58
		3,240,000								59
		400,000								60
		500,000								61
										62
										63
										64
										65
										66
										67
										68
		785,000								69
										70
										71
										72
		500,000								73
										74
		100,000								75
		500,000								76
								240,000		77
3,872,500		43,453,795	24	65,000		15,000		895,000		

Enskilda jernvägar, som intill 1888 års utgång

N a m n.	Erhållet konces- sion eller faststäl- lelse af plan.	Erhållet tillstånd till öpp- nande af trafik.	Längd. km.	By g g n a d s s ä t t.				Rullande materiel.			
				Spårvidd. meter.	Skenvigt. kg. för m.	Största lutning	Minsta krök- nings- radie. meter.	Antal			
								lokomotiv.	person- vagnar.	gods- vagnar.	
	Transport	—	4,154 ²	—	—	—	—	353	839	8,101	
78	Hultsfred—Jenny med bibanor.....	18 ¹ / ₇₅	18 ¹ / ₇₉	71 ⁶	0 ⁸⁹	17 ²	1: 60	237 ⁵	4	10	137
79	Hvetlanda—Säfsjö	18 ² / ₈₂	(18 ² / ₈₄) (18 ² / ₈₅)	29 ⁸	»	15 ⁰	1: 50	200	2	5	32
80	Lenna—Norrtälje	18 ² / ₈₂	18 ² / ₈₄	60 ⁹	»	14 ²	1: 60	300	3	10	84
81	Lidköping—Håkantorp	18 ² / ₇₅	18 ¹ / ₇₇	27 ⁸	»	14 ³	1: 100	297	2	6	42
82	Lidköping—Skara—Stenstorp	18 ¹ / ₇₂	18 ¹ / ₇₄	50 ²	»	14 ⁰	1: 100	297	4	12	91
83	Mariestad—Moholm	18 ² / ₇₂	18 ¹ / ₇₄	18 ²	»	11 ⁵	1: 80	297	3	6	27
84	Nordmark—Klarelfven med bibanor	(18 ² / ₇₄) (18 ² / ₇₇)	18 ¹ / ₇₇	72 ¹	»	14 ⁷	1: 40	237 ⁵	7	6	305
85	Norsholm—Bersbo	18 ² / ₇₆	18 ¹ / ₇₈	32 ¹	»	17 ²	1: 80	237 ⁵	2	6	55
86	Näs—Morshyttan	18 ¹ / ₇₄	18 ¹ / ₇₆	12 ⁰	»	11 ⁵	1: 60	237 ⁵	2	2	25
87	Pålsboda—Finspong	18 ² / ₇₂	18 ² / ₇₄	57 ⁷	»	14 ⁰	1: 60	297	5	9	102
88	Skara—Venern med hamnspår.....	18 ² / ₈₆	18 ¹ / ₈₇	30 ¹	»	14 ⁰	1: 80	300	2	6	30
89	Stockholm—Rimbo	18 ² / ₈₂	18 ¹ / ₈₅	56 ⁰	»	14 ⁰	1: 50	200	6	20	115
90	Uddagården—Falköping.....	18 ² / ₈₂	18 ² / ₈₇	5 ²	»	9 ⁷	1: 40	178	1	—	12
91	Ulricehamn—Vartofta.....	18 ² / ₇₂	18 ¹ / ₇₄	37 ⁴	»	11 ⁶	1: 80	297	3	3	73
92	Upåla—Lenna.....	18 ² / ₇₅	18 ¹ / ₇₆	20 ⁹	»	14 ²	1: 60	267	4	3	26
93	Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo	18 ² / ₇₄	(18 ¹ / ₇₈) (18 ² / ₇₉)	86 ⁵	»	17 ²	1: 60	178	5	11	171
94	Vintjern—Jädraås	(18 ² / ₇₄) (18 ² / ₇₆)	18 ² / ₇₇ 18 ² / ₈₄	29 ⁹	»	14 ⁵ —14 ⁹	1: 40	148	6	—	74
95	Striberg—Grängen med bibanor	18 ¹ / ₈₅	18 ¹ / ₈₇	33 ⁰	0 ⁸⁰²	10 ⁰	1: 40	150	1	—	20
96	Säfsnäs (Hörken—Strömsdal—Annefors med bibana).....	18 ² / ₇₄	18 ² / ₇₈	47 ⁷	»	10 ⁸ —11 ⁵	1: 40	148 ⁵	4	6	84
97	Vikern—Möckeln (Degerfors—Striberg).....	(18 ¹ / ₇₁) (18 ² / ₇₁)	18 ² / ₇₂ 18 ¹ / ₇₆	54 ⁵	»	11 ⁷	1: 36	148 ⁵	3	3	128
	Summa	—	—	4,937 ⁸	—	—	—	—	422	963	9,734
b. Håstbanor.											
98	Dejefors	—	—	0 ⁷	0 ³⁹	12 ⁰	—	—	—	—	12
99	Vintersjön—Örlingsjöna	—	—	3 ²	»	5 ⁴	—	—	—	—	—
100	Stripa—Guldsmedshyttan	—	—	1 ⁰	0 ⁸⁰²	—	—	—	—	—	—
101	Grängesberg—Hörken.....	—	—	3 ⁶	0 ⁷⁸⁷	7 ²	—	—	—	—	74
102	Yngen—Saxen	—	—	3 ⁸	»	—	—	—	—	—	—
103	Långban—Yngen	—	—	3 ⁵	0 ⁶⁹²	—	—	—	—	—	—
	Summa	—	—	15 ⁸	—	—	—	—	—	—	—

(Forts.)

erhållet tillstånd att öppnas för allmän trafik.

S t a t s u n d e r s t ö d .										A n m ä r k n i n g a r .
Af riksdagen beviljade medel.				Af K. Maj:t beviljade		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade medel.				
Anslag.		Lån.		Anslag.		Anslag.		Lån.		
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
3,872,500		43,453,795	24	65,000		15,000		895,000		
		1,750,000								78
		300,000								79
		750,000								80
								20,000		81
										82
								20,000		83
										84
								300,000		85
										86
										87
		250,000								88
		500,000								89
										90
										91
								30,000		92
										93
		1,865,000								
										94
										95
										96
										97
3,872,500		48,868,795	24	65,000		15,000		1,265,000		
		33,000								98
										99
										100
								30,000		101
								30,000		102
								18,000		103
		33,000						78,000		

Tab. 8.

Koncessionerade ensklida lokomotivbanor, dels under byggnad, dels ännu icke påbörjade, vid 1888 års slut.

N a m n.	Längd.	By g g n a d s s ä t t.				B a n a n			Stats- understöd.	Anmärkningar.
		Spår- vidd.	Sken- vigt.	Största lutning.	Minsta krök- nings- radie.	erhöll kon- cession	bestämd att på- börjas före	skall öpp- nas för allmän trafik före	Lån.	
									km.	
Noraka gränsen i närheten af Vassijaura till Luleå	122 ⁰ 105 ⁰ 205 ⁵	1:435	27 ⁸	1: 80	300	18 ⁷ / ₂ 82	18 ¹ / ₄ 84	18 ¹ / ₄ 91 18 ¹ / ₄ 90 18 ¹ / ₄ 89 18 ¹ / ₄ 89	---	Riksgränsen—Luossavara. Luossavara—Gellivara. Gellivara—Luleå.
Svartells (Karlsdal—Grythytted)	36 ⁰	»	17 ²	»	240	18 ¹ / ₄ 84	18 ¹ / ₄ 86	18 ¹ / ₄ 89	341,000	260,000 kr. hafva utgått till och med 1888.
Falun—Rättvik	49 ⁵	»	27 ³	1: 60	400	18 ¹ / ₄ 86	18 ¹ / ₄ 87	18 ¹ / ₄ 89	---	
Spånga—Löfsta	7 ⁰	»	31 ²³	1: 70	300	18 ¹ / ₄ 86	18 ¹ / ₄ 87	18 ¹ / ₄ 89	---	
Vittsjö—Hessleholm	22 ³	»	17 ²	1: 80	»	18 ¹ / ₄ 86	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 90	410,000	
Trelleborg—Klagstorp	14 ³	»	18 ⁰	1: 100	»	18 ¹ / ₄ 86	18 ¹ / ₄ 90	18 ¹ / ₄ 92	---	100,000 kr. hafva utgått till och med 1888.
Mora—Persberg med bibana	189 ⁵	»	23 ⁰	1: 70	»	18 ¹ / ₄ 87	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 92	1,000,000	Bibana från Brintbodarne till Över- Malung 27 ⁶ km., å hvilken lutningen 1: 60 är tillåten.
Rättvik—Mora	39 ⁶	»	27 ³	1: 100	»	18 ¹ / ₄ 87	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 91	---	
Malmö—Limhamn	4 ³	»	17 ³	1: 530	»	18 ¹ / ₄ 87	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 90	---	
Hernösand—Sollefteå	98 ⁸	»	27 ²⁷	1: 60	»	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 90	18 ¹ / ₄ 92	---	
Elmhult—Ålshult—Tingsryd	58 ⁰	»	18 ⁰	»	»	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 90	18 ¹ / ₄ 92	---	
Tingsryd—Emmaboda	40 ⁵	»	18 ⁰	»	»	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 90	18 ¹ / ₄ 92	---	
Svenljunga—Åtran	44 ⁵	»	22 ³²	»	»	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 89	18 ¹ / ₄ 91	---	
Halmstad—Bolmen	65 ⁸	1:067	17 ²	»	»	18 ¹ / ₄ 86	18 ¹ / ₄ 87	18 ¹ / ₄ 89	824,915	640,000 kr. hafva utgått till och med 1888.
Mellersta Blekinges (Karlshamn— Gullbärna)	69 ⁰	»	»	»	»	18 ¹ / ₄ 86	18 ¹ / ₄ 87	18 ¹ / ₄ 89	1,120,250	650,000 kr. hafva utgått till och med 1888.
» » (Gullbärna— Karlskrona)	4 ⁰	»	»	»	»	18 ¹ / ₄ 87	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 90	---	
Limnared—Åsunden	12 ⁸	0:89	—	1: 300	297	18 ¹ / ₄ 73	---	---	---	
Mariestad—Gössäter	28 ⁰	»	14 ³	1: 80	300	18 ¹ / ₄ 88	18 ¹ / ₄ 89	18 ¹ / ₄ 91	305,000	
Summa	1,217 ⁰	---	---	---	---	---	---	---	4,001,165	

Tab. 9.

Förteckning å enskilda jernvägar, som numera upphört att trafikeras.

N a m n	Längd.	Spårvidd.	Statsunderstöd.				Anmärkingar.
			Af Riksdagen beviljade län.		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade län.		
			km.	meter.	Kr.	ö.	
<i>a) Lokomotivbanor:</i>							
Hudiksvall—Forsa—Näsviken	16·0	1·217	370,000	—	—	—	Af staten inköpt och ombygd till bredspårig.
Söderhamn—Bergvik	15·0	»	500,000	—	—	—	» » » » » » » »
Bersbo gruffält—Åtvidabergs kopparverk	16·6	1·188	—	—	—	—	Ersatt af Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo jernväg.
Fryken—Klara elf	8·0	»	—	—	75,000	—	Upphört i följd af nordvestra stambanans byggnad.
Kristinehamn—Sjöandan	10·7	1·099	100,000	—	—	—	Ersatt af Östra Vermlands jernväg.
Sundsvall—TorpsHAMMAR	57·1	1·067	1,494,000	—	—	—	Af staten inköpt och ombygd till bredspårig.
Norberg—Åmänningen	18·7	0·890	150,000	—	150,000	—	Ingår i Norbergs jernväg, som ytterligare erhållit 300,000 kr. statslån vid ombyggnad till bredspårig.
Yngen—Östersjön—Öjevettern	15·1	0·787	—	—	110,000	—	Ersatt af Östra Vermlands jernväg.
Summa	157·2	—	2,614,000	—	335,000	—	
<i>b) Håstbanor:</i>							
Landabanan (Ljusne elf)	1·9	0·890	—	—	—	—	Upphört med stöd af Kongl. Maj:ts nådiga bref den 6 Juni 1879.
Norrköping—Fiskeby	5·3	»	—	—	64,000	—	Ersatt af Östra stambanan.
Ränkeseds	4·4	»	—	—	37,500	—	
Uddagården—Falköping	5·1	»	—	—	—	—	Lokomotivbana.
Yngen—Daglösen	7·1	0·690	—	—	72,000	—	Ingår i Östra Vermlands jernväg.
Stribergs	3·0	—	—	—	30,000	—	Ingår i Vikern—Möckelns jernväg.
Summa	26·8	—	—	—	203,500	—	

Tab. 10.

Öfversigt af koncessionerade jernbanor vid 1888 års slut med hänsyn till spårvidd, längd i kilometer, rullande materiel samt tilldelade statsunderstöd.

	Antal banor.	Banornas sammanlagda längd. km.	Rullande materiel.		Statsunderstöd.												Summa kilometer, som erhållit statsbidrag.				
			Antal.		Af Riksdagen beviljade medel.				Af Kongl. Maj:ts beviljade anslag.		Från Handels- och Sjöfartsfonden beviljade medel.				Summa.						
			Vagnar.		Anslag.		Lån.		Anslag.		Lån.		Anslag.		Lån.						
			Lokomotiv.	Gods-	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.	Kr.	ö.					
A) För trafik öppnade:																					
a) Lokomotivbanor med 1'436 m. spårvidd	59	3,484 ⁶	289	693	6,838	3,872,500	—	36,051,740	—	65,000	—	15,000	—	655,000	—	3,952,500	—	36,706,740	—	1,794 ⁴	
» » 1'217 » »	2	134 ⁷	13	39	267	—	—	4,617,055	24	—	—	—	—	—	—	—	—	4,617,055	24	134 ⁷	
» » 1'188 » »	1	18 ²	3	6	72	—	—	400,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400,000	—	18 ²	
» » 1'093 » »	2	48 ³	6	11	149	—	—	500,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500,000	—	36 ³	
» » 1'067 » »	5	210 ⁸	20	43	291	—	—	785,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	785,000	—	51 ⁶	
» » 0'890 » »	25	956 ⁶	83	162	1,885	—	—	6,515,000	—	—	—	—	610,000	—	—	—	—	7,125,000	—	588 ²	
» » 0'802 » »	3	135 ²	8	9	232	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	97	4,987 ⁸	422	963	9,734	3,872,500	—	48,868,795	24	65,000	—	15,000	—	1,265,000	—	3,952,500	—	50,133,795	24	2,623 ³	
b) Hästbanor med 0'890 m. spårvidd	2	3 ⁹	—	—	12	—	—	33,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33,000	—	0 ⁷	
» » 0'802 » »	1	1 ⁰	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
» » 0'787 » »	2	7 ⁴	—	—	74	—	—	—	—	—	—	—	60,000	—	—	—	—	60,000	—	7 ⁴	
» » 0'692 » »	1	3 ⁵	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18,000	—	—	—	—	18,000	—	3 ⁵	
Summa	6	15 ⁸	—	—	86	—	—	33,000	—	—	—	—	78,000	—	—	—	—	111,000	—	11 ⁶	
B) Under byggnad varande:																					
Lokomotivbanor med 1'436 m. spårvidd	13	1,037 ⁴	—	—	—	—	—	360,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	360,000	—	—	
» » 1'067 » »	3	138 ⁸	—	—	—	—	—	1,290,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,290,000	—	—	
» » 0'890 » »	2	40 ⁸	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	18	1,217 ⁰	—	—	—	—	—	1,650,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,650,000	—	—	
C) Jernvägar, som numera upphört:																					
a) Lokomotivbanor med 1'217 m. spårvidd	2	31 ⁰	—	—	—	—	—	870,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	870,000	—	31 ⁰	
» » 1'188 » »	2	24 ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75,000	—	—	—	—	75,000	—	8 ⁰	
» » 1'093 » »	1	10 ⁷	—	—	—	—	—	100,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100,000	—	10 ⁷	
» » 1'067 » »	1	57 ¹	—	—	—	—	—	1,494,000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,494,000	—	57 ¹	
» » 0'890 » »	1	18 ⁷	—	—	—	—	—	150,000	—	—	—	—	150,000	—	—	—	—	300,000	—	18 ⁷	
» » 0'787 » »	1	15 ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110,000	—	—	—	—	110,000	—	15 ¹	
Summa	8	157 ²	—	—	—	—	—	2,614,000	—	—	—	—	335,000	—	—	—	—	2,949,000	—	140 ⁶	
b) Hästbanor med 0'890 m. spårvidd	4	16 ⁷	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	101,500	—	—	—	—	101,500	—	9 ⁷	
» » 0'690 » »	1	7 ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72,000	—	—	—	—	72,000	—	7 ¹	
» » — » »	1	3 ⁰	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30,000	—	—	—	—	30,000	—	3 ⁰	
Summa	6	26 ⁸	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	203,500	—	—	—	—	203,500	—	19 ⁸	
Totalsumma af beviljade anslags- och lånebelopp	—	—	—	—	—	—	3,872,500	—	53,165,795	24	65,000	—	15,000	—	1,881,500	—	3,952,500	—	55,047,295	24	—

Fördelning på särskilda län af för trafik öppnade

Jernvägarnes namn.	Spårvidd m.	Längd km.	Stockholms stad och län.	Upsala län.	Södermanlands län.	Östergötlands län.	Jönköpings län.	Kronobergs län.	Kalmar län.	Gotlands län.	Bläkinge län.
Bergslagensnas	1'436	486'4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bånghammar—Kloten	»	21'4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Böringe—Östra Torp (Böringe—Anderslöf)	»	7'9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » (Anderslöf—Östra Torp)	»	14'1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cimbrishamn—Tomelilla	»	26'7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dalslands	»	68'9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fegen—Ätran	»	7'8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Frövi—Ludvika	»	98'8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gefle—Dala	»	91'9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gefle—Ockelbo	»	38'6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gårds härads (Efveröd—Åhus)	»	15'3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » (Karpalund—Degeberga)	»	30'1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Göteborg—Hallands (Varberg—Göteborg)	»	77'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Halmstad—Nässjö	»	196'0	—	—	—	147'0	—	—	—	—	—
Helsingborg—Hessleholm	»	79'1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hästveda—Karpalund	»	37'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hör—Hörby	»	12'6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hörby—Tollarp	»	25'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar—Emmaboda	»	56'6	—	—	—	—	—	1'3	55'3	—	—
Karlskrona—Vexjö	»	113'3	—	—	—	—	—	64'3	8'0	—	41'0
Kinds härads	»	38'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kinnared—Fegen	»	11'8	—	—	—	0'8	—	—	—	—	—
Kristianstad—Hessleholm	»	30'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad—Immeln (Kristianstad—Sibbhult)	»	34'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » (Sibbhult—Glimåkra)	»	6'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstad—Åhus	»	17'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krylbo—Norberg	»	19'2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kumla—Yxhult	»	6'2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Köping—Hult	»	70'6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landskrona—Engelholm	»	48'1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Landskrona och Helsingborg	»	69'9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lund—Kjellinge	»	11'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lund—Trelleborg	»	42'8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö—Billesholm	»	59'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö—Trelleborg	»	29'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmö—Ystad	»	62'7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mellersta Hallands	»	74'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nora—Ervalla	»	17'1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nora—Karlskoga	»	112'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norberg—Klackberg	»	4'7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norbergs	»	17'6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nybro—Säfsjöström	»	42'8	—	—	—	—	—	29'8	13'0	—	—
Näsejö—Oskarshamn	»	148'6	—	—	—	—	69'8	—	78'8	—	—
Oxelösund—Flen—Vestmanlands (Oxelösund—Valskog)	»	156'1	—	—	123'1	—	—	—	—	—	—
» » » (Skogstorp—Hjelmaren)	»	1'4	—	—	1'4	—	—	—	—	—	—
Röfors—Laxå	»	5'4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sala—Tillberga	»	27'9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siljans (Borlänge—Insjön)	»	37'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skåne—Hallands (Helsingborg—Halmstad)	»	92'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » » med tvärbana Höganäs—Åstorp	»	28'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	—	2,813'7	—	—	124'5	—	217'6	95'4	155'1	—	41'0

koncessionerade enskilda järnvägar vid 1888 års slut.

Kristianstads län.	Malmöhus län.	Hallands län.	Gästrik och Bohus län.	Östbohus län.	Skaraborgs län.	Värmlands län.	Örebro län.	Vestmanlands län.	Kopparbergs län.	Gästrik län.	Västernorrlands län.	Jernvägar nes namn.
—	—	—	7·2	162·2	—	147·2	79·0	—	90·8	—	—	Bergslagernas.
—	—	—	—	—	—	—	21·4	—	—	—	—	Bånghammar—Kloten.
—	7·9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Böringe—Östra Torp (Böringe—Anderslöf).
—	14·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » (Anderslöf—Östra Torp).
26·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Cimbrishamn—Tomelilla.
—	—	—	—	68·9	—	—	—	—	—	—	—	Dalslands.
—	—	7·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Fegen—Ätran.
—	—	—	—	—	—	—	79·0	—	19·8	—	—	Frövi—Ludvika.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	30·0	61·9	—	Gefle—Dala.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38·5	—	Gefle—Ockelbo.
15·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Gärds härads (Elveröd—Åhus).
30·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » (Karpalund—Degeberga).
—	—	61·7	15·3	—	—	—	—	—	—	—	—	Göteborg—Hallands (Varberg—Göteborg).
—	—	49·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Halmstad—Nässjö.
59·1	20·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Helsingborg—Hessleholm.
37·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hästveda—Karpalund.
—	12·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hör—Hörby.
15·3	9·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hörby—Tollarp.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kalmar—Emmaboda.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Karlskrona—Vexjö.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kinds härads.
—	—	—	—	38·0	—	—	—	—	—	—	—	Kinnared—Fegen.
—	—	11·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kristianstad—Hessleholm.
30·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kristianstad—Immeln (Kristianstad—Sibbhult).
34·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » (Sibbhult—Glimåkra).
6·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kristianstad—Åhus.
17·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Krylbo—Norberg.
—	—	—	—	—	—	—	6·2	—	—	—	—	Kumla—Yxhult.
—	—	—	—	—	—	—	44·5	26·1	—	—	—	Köping—Hult.
20·1	28·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Landskrona—Engelholm.
—	59·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Landskrona och Helsingborg.
—	11·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lund—Kjeflinge.
—	42·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lund—Trelleborg.
—	59·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Malmö—Billesholm.
—	29·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Malmö—Trelleborg.
—	62·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Malmö—Ystad.
—	—	74·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mellersta Hallands.
—	—	—	—	—	—	—	17·1	—	—	—	—	Nora—Erralla.
—	—	—	—	—	5·0	34·7	72·3	—	—	—	—	Nora—Karlskoga.
—	—	—	—	—	—	—	—	4·7	—	—	—	Norberg—Klackberg.
—	—	—	—	—	—	—	—	17·8	—	—	—	Norbergs.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nybro—Säfsjöström.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nässjö—Oskarshamn.
—	—	—	—	—	—	—	—	33·0	—	—	—	Oxelösund—Flen—Vestmanlands (Oxelösund—Valskog).
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » » (Skogstorp—Hjelmaren).
—	—	—	—	—	—	—	5·4	—	—	—	—	Röfors—Laxå.
—	—	—	—	—	—	—	—	27·9	—	—	—	Sala—Tillberga.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	37·0	—	—	Siljans (Borlänge—Insjön).
30·8	21·6	39·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Skåne—Hallands (Helsingborg—Halmstad med tvärbana Höganäs—Åstorp).
7·0	21·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Transport.
328·2	319·2	243·3	22·5	269·1	5·0	181·9	324·9	123·5	182·1	100·4	—	

Fördelning på särskilda län af för trafik öppnade

Jernvägarne namn.	Spårvidd m.	Längd km.	Stockholms stad och län.	Upsala län.	Södermanlands län.	Östergötlands län.	Jönköpings län.	Kronobergs län.	Kalmar län.	Gotlands län.	Blekinge län.
Transport	—	2,813·7	—	—	124·5	—	217·6	95·4	155·1	—	41·0
Stockholm—Vesterås—Bergslagen	1·435	196·7	23·0	64·1	—	—	—	—	—	—	—
Storå—Guldsmedshyttan	»	3·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Säbyholms	»	2·6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södra Dalarnes	»	67·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Upsala—Gefle	»	132·1	—	117·3	—	—	—	—	—	—	—
Upsala hamn- och förbindelsespår	»	1·1	—	1·1	—	—	—	—	—	—	—
Varberg—Borås	»	85·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vexjö—Alfvesta	»	18·2	—	—	—	—	—	18·2	—	—	—
Vimmerby—Hultsfred	»	21·4	—	—	—	—	—	—	21·4	—	—
Ystad—Eslöv	»	75·9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Östra Vermlands	»	67·3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Borås—Herrljunga	1·217	41·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uddevalle—Venersborg—Herrljunga	»	93·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Smedjebackens (Vessman—Barken)	1·188	18·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Köping—Uttersberg	1·093	36·3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uttersberg—Riddarhyttan	»	12·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Karlshamn—Vislanda	1·067	78·0	—	—	—	—	—	51·0	—	—	27·0
Sölvesborg—Kristianstad	»	31·0	—	—	—	—	—	—	—	—	2·0
Vatjom—Matfors	»	3·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vestra Blekinges	»	46·0	—	—	—	—	—	—	—	—	45·1
Vislanda—Bolmen	»	51·5	—	—	—	—	—	51·5	—	—	—
Askersund—Skylberg—Lerback	0·600	14·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dannemora—Harg	»	47·0	16·0	31·0	—	—	—	—	—	—	—
Filipstads norra bergslags	»	16·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Finspong—Norsholm	»	26·5	—	—	—	26·5	—	—	—	—	—
Fogelsta—Vadstena—Ödeshög (Fogelsta—Vadstena)	»	10·1	—	—	—	10·1	—	—	—	—	—
» » » (Vadstena—Ödeshög)	»	32·8	—	—	—	32·8	—	—	—	—	—
Gotlands	»	56·5	—	—	—	—	—	—	—	56·5	—
Hjo—Stenstorp	»	54·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hultsfred—Jenny	»	71·6	—	—	—	—	—	—	71·6	—	—
Hvetlanda—Säfsjö	»	29·8	—	—	—	—	29·8	—	—	—	—
Lenna—Norrtelje	»	60·9	60·9	—	—	—	—	—	—	—	—
Lidköping—Häkantorp	»	27·8	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lidköping—Skara—Stenstorp	»	50·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mariestad—Moholm	»	18·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nordmark—Klarelfvon	»	72·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Norsholm—Bersbo	»	32·1	—	—	—	32·1	—	—	—	—	—
Näs—Morsbyttan	»	12·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pålsboda—Finspong	»	57·7	—	—	—	26·7	—	—	—	—	—
Skara—Venern	»	30·1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholm—Rimbo	»	56·0	56·0	—	—	—	—	—	—	—	—
Uddagården—Falköping	»	5·2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ulricehamn—Vartofta	»	37·4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Upsala—Lenna	»	20·9	2·0	18·9	—	—	—	—	—	—	—
Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo	»	86·5	—	—	—	15·5	—	—	71·0	—	—
Vintjern—Jädrås	»	29·9	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Striberg—Grängen	0·802	33·0	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Säfsnäs	»	47·7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vikern—Möckeln	»	54·5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa km.	—	4,987·8	157·9	232·4	124·5	143·7	247·4	216·1	319·1	56·5	115·1

Anm. De inom två eller flere län belägna jernvägars längd i de resp. länen hafva erhållits genom mätning å karta.

koncessionerade enskilda jernvägar vid 1888 års slut.

Kristianstads län.	Malmöhus län.	Hallands län.	Göteborgs och Bohus län.	Älfsborgs län.	Skaraborgs län.	Vernlands län.	Örebro län.	Vestmanlands län.	Kopparbergs län.	Gästrikers län.	Västernorrlands län.	Jernvägarnes namn.
328 ²	399 ²	243 ³	22 ⁵	269 ¹	5 ⁰	181 ⁹	324 ⁰	123 ⁵	182 ¹	100 ⁴	—	Transport.
—	—	—	—	—	—	—	—	109 ⁶	—	—	—	Stockholm—Vestorås—Bergslagen.
—	—	—	—	—	—	—	3 ⁵	—	—	—	—	Storå—Guldsmedhyttan.
—	2 ⁶	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Säbyholms.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	67 ⁰	—	—	Södra Dalarnes.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14 ⁸	—	Upsala—Gefle.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Upsala hamn- och förbindelsespår.
—	—	28 ⁴	—	56 ⁶	—	—	—	—	—	—	—	Varberg—Borås.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vexjö—Alfvesta.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vimmerby—Hultsfred.
16 ⁰	59 ⁹	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Ystad—Eslöf.
—	—	—	—	—	—	67 ³	—	—	—	—	—	Östra Vermlands.
—	—	—	—	41 ⁷	—	—	—	—	—	—	—	Borås—Herrljunga.
—	—	—	13 ⁰	30 ⁰	50 ⁰	—	—	—	—	—	—	Uddevalla—Venersborg—Herrljunga.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	18 ²	—	—	Smeljobackens (Vessman—Barken).
—	—	—	—	—	—	—	—	36 ³	—	—	—	Köping—Uttersberg.
—	—	—	—	—	—	—	—	12 ⁰	—	—	—	Uttersberg—Riddarhyttan.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Karlshamn—Vislanda.
29 ⁰	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Sölvesborg—Kristianstad.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 ⁸	Vatjom—Matfors.
0 ⁷	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vestra Blekinges.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vislanda—Bolmen.
—	—	—	—	—	—	—	14 ⁰	—	—	—	—	Askersund—Skyllberg—Lerbäck.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Dannemora—Harg.
—	—	—	—	—	—	16 ⁸	—	—	—	—	—	Filipstads norra bergslags.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Finspong—Norsholm.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Fogelsta—Vadstena—Ödeshög (Fogelsta—Vadstena).
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	» » » (Vadstena—Ödeshög).
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Gotlands.
—	—	—	—	—	54 ⁵	—	—	—	—	—	—	Hjo—Stenstorp.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hultsfred—Jenny.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Hvetlanda—Säfsjö.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Lenna—Norrtelje.
—	—	—	—	—	27 ⁸	—	—	—	—	—	—	Lidköping—Häkantorp.
—	—	—	—	—	50 ²	—	—	—	—	—	—	Lidköping—Skara—Stenstorp.
—	—	—	—	—	18 ²	—	—	—	—	—	—	Mariestad—Moholm.
—	—	—	—	—	—	72 ¹	—	—	—	—	—	Nordmark—Klarelfven.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Norsholm—Bersbo.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Näs—Morsbyttan.
—	—	—	—	—	—	—	31 ⁰	—	—	—	—	Pålsboda—Finspong.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Skara—Venern.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Stockholm—Rimbo.
—	—	—	—	—	5 ²	—	—	—	—	—	—	Uddagården—Falköping.
—	—	—	—	35 ⁴	2 ⁰	—	—	—	—	—	—	Ulricehamn—Vartofta.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Upsala—Lenna.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vestervik—Åtridaberg—Bersbo.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Vintjern—Jädraås.
—	—	—	—	—	—	—	33 ⁰	—	—	—	—	Striberg—Grängen.
—	—	—	—	—	—	—	12 ⁷	—	—	—	—	Säsnäs.
—	—	—	—	—	—	—	54 ⁵	—	—	—	—	Vikern—Möckeln.
373 ⁹	461 ⁷	271 ⁷	35 ⁵	432 ⁸	243 ⁰	338 ¹	473 ⁶	281 ⁴	330 ⁵	128 ⁹	3 ⁸	Summa km.

Tab. 12.

Fördelning på särskilda län af under byggnad varande enskilda jernvägar samt koncessionerade, ännu icke påbörjade banor vid 1888 års slut.

Jernvägar nes namn.	Spårvidd m.	Längd km.	Stockholms stad och län.	Kronobergs län.	Kalmar län.	Blekinge län.	Kristianstads län.	Malmöhus län.	Hallands län.	Elläborgs län.	Skaraborgs län.	Vernlands län.	Örebro län.	Kopparbergs län.	Vesternorrlands län.	Norrbottns län.
Norska gränsen—Luleå	1'435	432'5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	432'5
Svartells (Karlsdal—Grythytted)	»	36'6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36'6	—	—	—
Falun—Rättvik	»	49'5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49'5	—	—
Spånga—Löfsta	»	7'0	7'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vittsjö—Hessleholm	»	22'3	—	—	—	—	22'3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trelleborg—Klagstorp	»	14'3	—	—	—	—	—	14'3	—	—	—	—	—	—	—	—
Mora—Persberg med bibana	»	189'5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55'0	—	134'5	—	—
Rättvik—Mora	»	39'6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39'6	—	—
Malmö—Limhamn	»	4'3	—	—	—	—	—	4'3	—	—	—	—	—	—	—	—
Hernösand—Sollefteå	»	98'8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	98'8	—
Elmhult—Ålshult—Tingsryd	»	58'0	—	58'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tingsryd—Emmaboda	»	40'5	—	36'0	4'5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svenljunga—Åtran	»	44'5	—	—	—	—	—	—	5'5	39'0	—	—	—	—	—	—
Halmstad—Bolmen med sidospår	1'067	65'8	—	32'6	—	—	—	—	33'2	—	—	—	—	—	—	—
Mellersta Blekinges (Karlshamn—Gullbärna)	»	69'0	—	—	—	69'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» » (Gullbärna—Karlskrona)	»	4'0	—	—	—	4'0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Limnared—Åsunden	0'89	12'8	—	—	—	—	—	—	—	12'8	—	—	—	—	—	—
Maricstad—Gössåtor	»	28'0	—	—	—	—	—	—	—	—	28'0	—	—	—	—	—
Summa km.	—	1,217'0	7'0	126'6	4'5	73'0	22'3	18'6	38'7	51'8	28'0	55'0	36'6	223'6	98'8	432'5